

JAG HAR ACCEPTERAT ATT JAG INTE FÅR BARN

Sidan 8

Kyrkans anställda röstar
på De gröna [Sidan 4](#)

Ronja-regissören har alltid
varit rädd för döden [Sidan 18](#)

Han vill se mindre babbel och
mer vänskap i kyrkan [Sidan 22](#)

Alla har rätt till tunna platser

»Lika sårad blir den som av dem som anser sig vara troende stämplas som ateist.«

DEN NORSKA prästen Erik Wessman står i sin kyrka, Oddernes kyrka, vars äldsta del är byggd kring 1050-talet – mer om honom i ett senare nummer av Kyrkpressen. Han tittar fundersamt upp mot taket och säger att när församlingsborna kommer dit för dop, vigslar och jordfästningar så stannar de ofta upp i vördnad över att deras förfäder suttit i kyrkbänkarna där i tusen år.

”Man talar om *thin places*, tunna platser”, säger han. Det är platser där vi plötsligt får en glimt av något större, en kraft eller en plats som vi inte ens har ord för.

MERETE MAZZARELLAS bok *Nånting på andra sidan* gav upphov till en del debatter på sociala medier. I dem blev det tydligt att gränsen mellan tro och icke-tro är hårfin och svårdragen. Den som tror och för den skull anses ha en färdig verktygsback med åsikter blir lätt sårad i sådana debatter, men lika sårad blir den som av dem som anser sig vara troende stämplas som ateist eller agnostiker.

I förra numret av Kyrkpressen gjorde Maria Widén skillnad mellan den vilande tron och den bidande tron. Den vilande tron är säker och trygg. Den bidande är kanske bara en längtan.

I EN SÅDAN debatt blir folkkyrkans styrka tydlig. Den frågar inte efter det som för många tillhör det som är privat och nästan hudlöst: relationen till en högre makt.

Du får stiga in över kyrkans tröskel vare sig du är medlem eller inte, du får gå in och känna efter om kyrkan kanske är en tunn plats

för just dig.

Du får också vara medlem utan att någonsin utnyttja en enda medlemsförmån. Du behöver aldrig be men kan ändå bli tröstad av att någon annan sitter i kyrkan och ber och tror, kanske åt dig, kanske för dig, kanske oberoende av dig.

CYNIKERN SÄGER att kyrkans tröskel är låg för att den längtar efter människans skattepengar. Men folkkyrkans största kraft är att medan en människa i lugn och ro får längta efter den, utan att tvingas ta ett steg, står kyrkan orubbligt och längtar efter människan.

Sofia Torvalds är redaktör vid Kyrkpressen.

Illa undersökt på svenska

INGEN INSTITUTION ska vara så genomundersökt som Finlands evangelisk-lutherska kyrka. Det är sant – på finska.

Den stora Gallup Ecclesiastica-undersökningen som med några års mellanrum riktas, ibland till över 4 000 representativt valda medlemmar i kyrkan, görs inte på svenska. Då blir också den samhälleliga bilden av finlandssvensk kyrka inte statistiskt hållbar och tillförlitlig.

Det är inte så roligt, när vi just nu ska fira det svenska stiftets 100 år i Finland.

Egen finlandssvensk samhällsforskning har vi förstås när den finlandssvenska Barometern granskar våra åsikter om allt från igelkottar till Nato, och ibland också om kyrka och religion. Men inte heller det kompenserar om inte kyrkan forskar på sig själv på landets nationalspråk.

Jan-Erik Andelin är redaktör för opinion och samhälle vid Kyrkpressen.

KP
KYRKPRESSEN

REDAKTIONEN

Chefredaktör, vd
Nicklas Storbjörk
tfn 040 144 6200

Redaktionsansvarig
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Prenumerationer
Åsa Nordström
tfn 040 831 6614
(ej sms)

Layout
Malin Aho
tfn 040 831 6902

Redaktör
Jan-Erik Andelin
tfn 044 564 6000

Redaktör
Christa Mickelsson
tfn 050 361 6491

Redaktör
Rebecca Pettersson
tfn 040 831 6788

Redaktör Österbotten
Johan Sandberg
tfn 040 831 3599

Redaktör
Pian Wistbacka
tfn 040 831 5797

Redaktörer e-post:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi

KONTAKTUPPGIFTER

Redaktionen i Helsingfors
Södra kajen 8
00130 Helsingfors
tfn 040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A, 68600
Jakobstad, tfn 040 831 3599

Utgivare: Fontana Media Ab
Paradbild: Sofia Torvalds
Tryck: Botnia Print, Karleby
ISSN 0356-1275

DÄRFÖR FÅR DU KYRKPRESSEN

Kyrkpressens adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlemmar. Kyrkpressen sänds till alla hem i församlingar som prenumererar på den till sina medlemsshushåll. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha KP. Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen: prenumeration@kyrkpressen.fi tfn 040 831 6614

PRENUMERATIONSPRISER:

Finland 60 € Utlandet 84 €

I DETTA NUMMER

Om att hitta sin plats och skapa rum

På tolvslaget en ny-årssafton satt Katarina Gädén och åt vindruvor. Där upptäckte hon något: hur viktigt det är att skapa rum runt ett matbord. **Sid 11**

Livet och döden

Regissören David Sandqvist saknar en gemenskap där man tillsammans kan behandla andliga frågor. – Jag är avundsjuk på alla som kan hitta den gemenskapen någonstans. **Sid 18**

”Vi når inte ut”

Kristdemokraterna har fått kritik för att inte stå upp mot rasism och för mänskliga rättigheter. David Pettersson ger kritikerna delvis rätt, men menar också att det handlar om kommunikationsproblem. **Sid 20**

Tron måste inte verbaliserad

Prästen Claus Terlin jobbar med människor med intellektuell funktionsnedsättning. Hans arbete handlar om att gå rakt på kärnan. Det kunde hela kyrkan bli bättre på. **Sid 22**

”Mina första havreflarn minns jag väl”

Vem är du? Kalle Sällström valde att byta Församlingsförbundet mot skolvärlden för ett år. I höst undervisar han i allt från hur man bakar semlor till hur man städar.

TEXT OCH FOTO: **REBECCA PETTERSSON**

Just nu är **Kalle Sällström** partiellt tjänstledig från sitt jobb som verksamhetsledare för Församlingsförbundet. I ett knappt år ska han istället undervisa i huslig ekonomi vid Helsinges skola.

Han är en person som vågat testa på något helt nytt mitt i arbetslivet.

Du har studerat teologi och länge jobbat med kyrka och församling. Hur kom det sig att du ville testa på jobbet som lärare i huslig ekonomi?

– Under gymnasietiden hade jag en idé eller dröm om att det skulle vara roligt att jobba som hussalärare. Jag funderade till och med på att börja studera till det, men sen blev det inte så.

– Någonstans har den där drömmen funnits kvar. Sen öppnade sig den här möjligheten och jag nappade på. Jag har jobbat i den kyrkliga bubblan länge och det kändes som att det skulle vara bra med en paus och ett nytt sammanhang.

Var det nervöst den första skoldagen?

– Jag har alltid varit intresserad av matlagning och bakning och har tidigare jobbat en del med ungdomar, så det var inte helt främmande. Men skolmiljön var ju ny. Det har varit massor att lära sig och sätta sig in i. Samtidigt har det varit roligt att lära sig mer.

I rapporteringen från lärarbranschen verkar arbetsbilden präglas av mycket stress. Har du känt av det?

– Jag har ju ganska kort erfarenhet. Det är en utmaning att grupperna är stora samtidigt som varje elev är en egen individ. Vissa behöver mer hjälp än andra. Att upptäcka det och att ha tid för den enskilda eleven, det känns som en tuff utmaning för mig så här i början.

– Samtidigt har det varit fint att märka hur mån man är om den enskilda elevens välmående på skolenivå. Man gör allt man kan för att eleverna ska lyckas, ha det bra och klara av skolvardagen.

Vad vill du lära de ungdomar du möter?

– Det är kanske det som fascinerat mig med ämnet huslig ekonomi, att det är viktiga färdigheter för det vardagliga livet. Där finns en koppling till när jag jobbat med unga i kyrkan. Det handlar också om att utrusta unga för framtiden och de svårigheter och utmaningar de kommer att möta.

– I församlingen fostrar man unga i att de inte ärensamma och att man alltid kan be. Här hand-

GÖR:

Är lärare i huslig ekonomi vid Helsinges skola.

FAMILJ:

Frun Patricia och barnen Mio (16), Axa (13) och Iva (6).

INTRESSEN:

Matlagning, bakning och cykling. Det sistnämnda är ett nyupptäckt intresse kopplat till arbetsresorna till Vanda.

lar det också om att ge färdigheter för vardagen. Färdigheter som ökar självförtroendet och välmåendet. Att du vet att du kan koka gröt, baka semlor och hålla din bostad ren.

– Det känns som jättebra och viktiga färdigheter att ge vidare.

Vad hoppas du inspirera dina elever till?

– Det roliga i matlagning och bakning. Det finns en glädje i att göra själv, att skapa och vara kreativ, duka fint och äta tillsammans.

– Vi har redan haft fina stunder då eleverna tillrett mat eller bakat och det funnits en stolthet och glädje i att de lyckats.

Varifrån kommer ditt eget intresse för köksbestyr?

– Det är jättesvårt att säga, men jag var nog inte många år då jag bakade mina första havreflarn. Det minns jag väl. Det var det första jag gjorde på egen hand.

– Nog måste det väl komma hemifrån. Jag har alltid haft det intresset, så länge jag kommer ihåg. Redan innan jag lagade de första havreflarnen lär min favoritlek ha varit att leka med kastruller.

Vad lagar du helst för mat i höst?

– Mycket går just nu på barnens villkor. Vad de äter och uppskattar är det som styr mest. Men när jag får baka kan jag göra mer utsvävningar och förverkliga mig själv.

Kristdemokraterna fjärras mer och mer från folkkyrkan. Kyrkans anställda röstar på De Gröna. Sannfinländarna får inte kyrkfolkets sympatier. Och SFP:s kyrklighet är illa undersökt. Kyrkpressen har tittat på två nya undersökningar om politik och kyrka.

TEXT OCH FOTO: **JAN-ERIK ANDELIN**

Så ligger kyrkan på partikartan

Kristdemokraterna, som numera sitter i regeringen, valde vid sin partikongress på ett hotell i Joensuu i augusti en ny partiledning. Toppen av den har i dag en annan kristen förankring än i den evangelisk-lutherska folkkyrkan.

Sari Essayah, partiordförande och minister, kommer från Pingstkyrkan. Det gör också första viceordförande, olympiaskridskoåkaren **Mika Poutala**. Den finlandssvenska viceordföranden **David Pettersson** hör till Missionskyrkan i Jakobstad och en annan av viceordförandena driver en helt egen fristående kristen husgemenskap i Åbotrakten.

Hos KD betraktar i dag mindre än hälften av medlemmarna, 49 procent, den evangelisk-lutherska kyrkan som sin andliga tillhörighet. Det visar en undersökning som Helsingfors universitet publicerade strax före vårens riksdagsval.

Allt färre finländare hör till folkkyrkan. Då blir det också brokigare i hur partikartan går igen i kyrkans led. I ett par undersökningar som nyligen har publicerats är siffrorna överraskande.

– Det är ett polariserat politiskt läge. Så länge vi hade en gemensam politisk-ekonomisk kultur där vi alla var välfärdstats-demokrater hade vi ju också en gemensam enhetskyrka. Och på den tiden gick allt ju ännu ganska okej, säger **Titus Hjelm**, professor i religionssociologi vid Helsingfors universitet som står för en av undersökningarna.

Nu blir också samtalet om samhälle och politik mera utmanande också inom kyrkan. Också biskoparna och kyrkans ledning är försiktiga med att säga saker som ökar splittringen.

Klyfta mellan grönt och grönt

Centern är Finlands mest kyrksamma parti. Bland dem som röstar på partiet hör 88 procent till den evangelisk-lutherska kyrkan, visar forskargruppen kring Titus Hjelm.

Ute i församlingar och samfälligheter är Centern också fortfarande överlägsen favorit bland de förtroendevalda. Bland alla invalda i höstens församlingsval skulle 32 procent enligt valkompassen stöda Centern i riksdagsvalet.

Här kommer en av överraskningarna. När man frågar kyrkans anställda – de senaste siffrorna är från 2019 – visar det sig att kyrkans anställda allra helst röstar på De Gröna, hela 16 procent.

I presidentvalet 2018 ska också en av de enskilda yrkesgrupperna med stor sympati för De Grönas kandidat **Pekka Haavisto** ha varit landets präster.

Ändå är det i det rödgröna lägret man mest har drivit på att banden mellan evangelisk-luthersk kyrka och stat borde lösas upp ytterligare. Eller att den traditionella religionsundervisningen i skolan borde ersättas av ett allmännare livsåskådningsämne för alla.

Av De Grönas väljare hör 54 procent till den evangelisk-lutherska kyrkan. Men samtidigt

»Sannfinländarna vill ha korset bara som en exkluderande symbol.«

– Det politiska språket kommer sannolikt att hårdna. Och biskoparna och kyrkans ledning är ängslig över vad de ska säga för att inte öka splittringen, säger professor Titus Hjelm.

Kyrka och politik

Helsingfors universitet pejlade inför riksdagsvalet 2023 var partiernas anhängare står i fråga om kyrka, tro och andra värderingar.

Kyrkans forskning och utbildning undersöker vart fjärde år bland annat politiska sympatier bland kyrkans anställda och förtroendevalda.

hör grönt röstande finländare till dem som har den svagaste övertygelsen om den kristna trons innehåll. Mindre än fem procent tror övertygat på den centrala frågan om huruvida Gud finns

Det främsta försöket att förändra folkkyrkans status i samhället anser Titus Hjelm ha varit 2006 då riksdagsledamöterna **Irina Krohn** och **Rosa Meriläinen** (Gröna) hade ett initiativ om saken.

– Men det floppade helt och hållet. Bara åtta riksdagsledamöter satt i salen. Och alla andra talade emot dem.

Glest om SFP

SFP och landets svenskspråkiga kyrkfolk är styvmoderligt behandlade i undersökningarna. Det enda man allmänt statistiskt vet är att finlands-svenskarna är lojala mot både sina församlingar i Borgå stift och mot SFP, omkring tre fjärdedelar sägs respektive gilla vardera.

Riktigt säkra siffror för SFP saknas, bland annat för att den stora undersökningen Gallup

TIPSA OSS!

Har du ett nyhetstips?
Epost:
redaktionen@
kyrkpressen.fi
Telefon:
040 831 6902

Ecclesiastica bland kyrkans medlemmar som görs vart fjärde år inte genomförs på svenska.

Att 74 procent av SFP:arna hör till kyrkan betraktar forskaren **Kimmo Ketola** vid kyrkans enhet för forskning och utbildning ändå det som relativt trovärdigt även om urvalet då är litet.

Av alla invalda i församlingsråd och fullmäktigen som hade uppgett partisympati i församlingsvalets valkompass 2022 stödde 69 procent SFP.

Korset som exkluderande

Också mellan Sannfinländarna och kyrkan finner forskarna spår av ett olyckligt och lätt förvirrat förhållande.

– Många bland Sannfinländarna har ett lite inkonsekvent förhållande till kyrkan. Dels vill man ha korset som en symbol och tecken, utan att det har något innehåll. Det är bara exkluderande: vi är inte muslimer, och muslimer är inte välkomna här, säger Titus Hjelm.

Men här tar man den kristna tron bara som en sköld eller mantel. Varför definierar man inte lika gärna de ”farliga främlingarna” som araber, afrikaner eller varför inte som religionslösa? frågar han.

Katoliken **Timo Soini** är borta som galjonsfigur för partiet som en gång ville vara kristligt-socialt. De nuvarande ledargestalterna **Jussi Halla-aho** och **Riikka Purra** har offentligt bekänt sig som ateister, men utan att rida så mycket på det, säger Titus Hjelm.

Kluset är att många sannfinländare ser ”kommunister och rödgröna” överallt, också i kyrkan.

– De har svårt att tåla den för att där finns människor som tänker att kärleken till nästan inte ser till hudfärg eller religiös bakgrund, säger han.

Smått överraskande är att rätt få av Sannfinländarnas anhängare hör till den evangelisk-lutherska kyrkan; bara omkring 60 procent.

Anmärkningsvärt är också att Sannfinländarna är landets näst populäraste parti samtidigt som partiet knappt alls har något stöd bland kyrkans förtroendevalda och anställda.

Enligt valkompassen i församlingsvalet 2022 är stödet bland de förtroendevalda bara lite över två procent.

”Allt är till salu”

Det är oklart hur den växande ytterhögerideologin ska utveckla sig framöver, säger Titus Hjelm.

– Ytterhögervägen har visat på att allt liksom är till salu. Tänk på **Donald Trump** som öppet är en äktenskapsbrytare och många gånger omgift och ändå är populär bland konservativa evangelikaler, säger han.

– Politiken kör till och med över människors egna värderingar. Så jag tror tongångarna kommer att hårdna framöver.

Sifferfakta i artikeln ur:

Peltomäki-Salminen (red.): Kirkko yhteiskunnassa: suhteet ja rajapinnat (Kyrkans forskning och utbildning 2023)

Hjelm, Äystö m.fl.: Uskonto, politiikka ja suomalaisten asenteet (Helsingfors universitet 2023)

Data ur församlingsvalets valkompass 2022

CENTERPARTIET

88 %

hör till ev luth kyrkan

STÖD BLAND KYRKANS ANSTÄLLDA: 12 %

STÖD BLAND KYRKANS FÖRTROENDEVALDA: 28 %

TROR ATT GUD FINNS: 58 %

SFP

74 %

hör till ev luth kyrkan

STÖD BLAND KYRKANS ANSTÄLLDA I HELA LANDET 5 %

STÖD BLAND FÖRTROENDEVALDA I BORGÅ STIFT 69 %

TROR ATT GUD FINNS: **inte undersökt**

Urvalen är små och inte statistiskt fullt tillförlitliga..

SAMLINGSPARTIET

70 %

hör till ev luth kyrkan

KYRKANS ANSTÄLLDA 9 %; FÖRTROENDEVALDA 16 %

TROR ATT GUD FINNS: 36 %

SDP

65 %

hör till ev luth kyrkan

KYRKANS ANSTÄLLDA 9 %; FÖRTROENDEVALDA 13 %

TROR ATT GUD FINNS: 32 %

SANNFINLÄNDARNA

60 %

hör till ev luth kyrkan

KYRKANS ANSTÄLLDA 5 %, FÖRTROENDEVALDA 3 %

TROR ATT GUD FINNS: 32 %

DE GRÖNA

54 %

hör till ev luth kyrkan

KYRKANS ANSTÄLLDA 16 %, FÖRTROENDEVALDA 6 %

TROR ATT GUD FINNS: 24 %

KRISTDEMOKRATERNA

49 %

hör till ev luth kyrkan

KYRKANS ANSTÄLLDA 12 %, FÖRTROENDEVALDA 15 %

TROR ATT GUD FINNS: 96 %

VÄNSTERFÖRBUNDET

37 %

hör till ev luth kyrkan

KYRKANS ANSTÄLLDA 5 %, FÖRTROENDEVALDA 1 %

TROR ATT GUD FINNS: 19 %

FOTO: ARKIV

När KP gick i tryck förra veckan var Replots församling utan kyrkoherdevikarie.

Replots församling är utan kyrkoherde

Replot församlings kyrkoherde **Camilla Svevar** har beviljats ett års tjänstledighet från kyrkoherdetjänsten, börjande från den 18 september. Svevar jobbar nu som församlingspastor i Vasa svenska församling.

Notarie Linus Stråhlman vid domkapitlet i Borgå stift bekräftar att Replot nu är utan herde.

– Vi förde en lång diskussion vid domkapitlet men beviljade tjänstledigheten, väl medvetna om att det just då inte fanns en vikarie, säger han.

Han säger att domkapitlet i första hand letar efter en vikarie som kunde tänka sig att vara kyrkoherde i Replot i ett år.

– Vi hoppas ändå hitta någon sorts nödlösning redan den här veckan. Hugade får gärna anmäla sig. **Vad händer när en församling inte har en kyrkoherde?**

– Det finns ganska mycket som stannar upp rent administrativt. Vem ska exempelvis godkänna församlingens räkningar? Men det är också kyrkoherdens uppgift att leda församlingens andliga verksamhet, och är hen inte där själv måste hen se till att någon annan gör arbetet.

Han påminner om att Clas Abrahamsson som bäst utreder framtida församlingsstrukturer i samfälligheten.

– Den utredningen leder förhoppningsvis till att sådana här situationer inte längre uppstår, säger han.

När KP gick i tryck förra veckans onsdag hade domkapitlet inte än en lösning på problemet. Läs mer på Kyrkpressens webbsida.

Vanda svenska hoppas på engelskspråkig pastor

Gemensamma kyrkofullmäktige har inrättat en ny engelskspråkig pastorstjänst i Vanda svenska församling. Villkoret för att den besätts är att finansieringen fastställs på gemensamma kyrkofullmäktiges möte den 28 november.

Kristian Willis, tf. kyrkoherde i Vanda svenska församling, förklarar att Vanda är Finlands mest internationella stad. Enligt Vanda stads prognos kommer 35,9 procent av befolkningen att ha en invandrarbakgrund år 2024.

– Det är viktigt att kyrkan svarar på de behov som uppstår i samband med ökningen av internationell befolkning i Vanda, skriver Kristian Willis pere-post.

Anledningen till att det är Vanda svenska församling som tar på sig den uppgiften är att de är den enda församlingen i Vanda som omfattar hela staden. Dessutom har både församlingen och Borgå stift erfarenhet av att jobba med språkliga minoriteter.

Om allt går vägen kan den nya pastorn börja jobba tidigast den 1 januari 2024.

– Många församlingar i Svenskfinland har verksamhet på engelska men mig veterligen är det första gången som en prästtjänst för det engelska arbetet inrättas i en svensk församling, skriver Kristian Willis.

Förlikning nåddes om herdevalet

Vanda svenska församling och Monica Cleve nådde förlikning om kyrkoherdevalet. Kristian Willis torde installeras som kyrkoherde i Vanda nästa år.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

Kyrkoherdetjänsten i Vanda svenska församling söktes våren 2021 av två präster i Borgå stift: kaplanen i Ekenäsnejdens församling **Monica Cleve** och pastorn för det engelska arbetet i Helsingfors **Kristian Willis**. Vid sitt möte i april 2021 valde församlingens råd i Vanda svenska församling Kristian Willis till ny kyrkoherde.

Inför valet hade domkapitlet i Borgå stift intervjuat båda sökandena och kommit till att Cleve ”i skicklighet och kunnande är mer meriterad”. Dåvarande kyrkoherden **Martin Fagerudd** sade i maj 2021 till Kyrkpressen att det var Willis syn på folkkyrkan och församlingens framtid som avgjorde valet till hans fördel.

Monica Cleve lämnade in ett rättelseyrkande till församlingens råd, vilket förkastades vid rådets möte i maj. Den 17 juni 2021 lämnade Cleve in ett besvär om kyrkoherdevalet i Vanda svenska församling till Helsingfors förvaltningsdomstol.

Domstolen hade ännu inte kommit till ett beslut när Cleve och församlingen i augusti i år inledde förlikningshandlingar.

– Förhandlingarna ledde till ett förlikningsavtal som godkändes vid församlingens rådets möte den 14 september, säger **Jan-Erik Eklöf**, som är

viceordförande i församlingens råd och ledde ordet vid det möte där förlikningsavtalet antogs.

Avtalets innehåll kommenterar han inte.

– Vi har kommit överens om att inte säga något om det i offentligheten, annat än att bägge parterna är ense, säger Eklöf.

– En bra förlikning är i allmänhet ett resultat där bägge parterna är lika nöjda och/eller missnöjda med slutresultatet.

»En bra förlikning är ett resultat där bägge parterna är lika nöjda.«

Har ni i församlingens råd lärt er något av den här processen?

– Också den frågan har jag svårt att kommentera, annat än med orden: man lär sig alltid något nytt genom hela livet, så visst har jag lärt mig något nytt även denna gång, säger Eklöf.

Nästa steg är alltså att Kristian Willis, som varit tf kyrkoherde sedan valet, ska bli installerad i tjänst. Först måste församlingens råd i alla fall vänta och se om någon överklagar deras beslut.

– Sedan ska domkapitlet officiellt fatta beslut om att Willis blir ordinarie kyrkoherde, och nästa steg är att planera installationen. Min gissning är att den sker på nästa års sida, säger Eklöf.

Själv tycker han det är skönt att nu gå vidare och rikta blicken framåt.

– Jag tror att det känns bra för alla parterna. Det är säkert också glädjande för kyrkoherden att han nu får koncentrera sig på sitt arbete, säger Jan-Erik Eklöf.

Jan-Erik Eklöf, viceordförande i församlingens råd i Vanda, är nöjd med att förlikning nu nåtts i tvisten kring kyrkoherdevalet i församlingen. FOTO: PRIVAT

Matteuskyrkan var fylld näst intill sista plats då Patricia Högnabba installerades i tjänst.

Feststämning då Matteus fick efterlängtnad herde

Efter nästan fem år med vikarierande herdar fick Matteus församling för ett par veckor sedan en ordinarie herde då Patricia Högnabba installerades i tjänst.

TEXT OCH FOTO: NICKLAS STORBJÖRK

I sin predikan knöt **Patricia Högnabba** an till bibelberättelsen om Marta och Maria, där Marta var den som såg

till att fixa allt det praktiska medan systern Maria var mer intresserad av att sitta hos Jesus och höra vad han hade att

säga. Patricia Högnabba hoppas att det också framöver finns rum både för Marta och Maria i Matteus.

– Jag tror att det viktiga är att hitta balansen mellan de båda. För jag tror att man kan visa kärlek genom att baka pajer. Men det är också viktigt att komma ihåg vad som är beständigt och vad som kommer att försvinna. Det finns tid för förkläde och det finns tid att avstå från förkläde. Det är det jag tror Je-

sus försöker säga åt Marta. Inte att hon gör fel, men han vill bara att hon ska ta det lugnt och chilla lite också.

Det har gått nästan fem år sedan Matteus församling senast hade en ordinarie kyrkoherde. Församlingsrådets viceordförande **Annica Söderström** konstaterade också i sitt hälsningstal att det här var en efterlängtnad dag då man äntligen fick en ordinarie kyrkoherde i församlingen igen.

Visste du att Kyrkpressen görs i **sju** olika lokala versioner? Artiklar från **andra regioner** som inte ingår i den tidning du får hittar du på vår webbplats. Här är några exempel på artiklar du hittar på **www.kyrkpressen.fi!**

Missionärer tillbaka i Finland

Missionärerna Andrey och Christina Heikkilä är tillbaka i Finland, men Latinamerika har förändrat dem.

Borgå, Sibbo, Vanda

Ny herde redo för nya utmaningar i Solf

Som scout sitter attityden att vara förberedd på det mesta – alltid redo – i ryggmärken hos Solf's nya herde Johan Kanckos.

Korsholm

Från operan till församlingen

I många år gjorde Christian Juslin karriär som tenor, nu är han tillbaka där allt startade: i församlingen.

Åboland-Åland

Vi möts på ögonhöjd i matkön

Varje torsdag delar Andreaskyrkans frivilliga ut matkassar till i medeltal 500 kunder på Högbergsgatan 22 i Helsingfors.

Helsingfors

Norska **Cecilie Hoxmark** vill bryta tystnaden och tabut kring ofrivillig barnlöshet. Därför grundade hon Projekt Åpenhet.
– Jag kände sådan skam, som om jag var en felaktig vara, som om min man gjorde fel när han valde mig.
Idag är hon femtio. Hon har skapat sig ett liv som inte kretsar kring en kärnfamilj utan är hennes eget bygge.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS** ILLUSTRATION: **MALIN AHO**

Jag lärde aldrig känna mina barn

Cecilie Hoxmark tänkte alltid att hon skulle få barn. Hon växte upp med en mamma, pappa och två äldre bröder. Hon lekte med dockor, hon lekte mamma-pappa-barn på dagis. När hon blev vuxen och djupt förälskad tänkte hon: den mannen ska bli pappa till mina barn.

– Tanken att jag skulle få barn var lika naturlig för mig som tanken att jag i framtiden skulle få ett jobb.

Hon var 31 år när hon kände att det var dags. Hon var klar med sina biologstudier och hade en sambo som också var klar med sina studier.

– En av mina vänner berättade att hon och hennes man tänkte på att få barn. Jag tänkte: här går startskottet. Jag kunde ju ha rest mer och haft mer tid för mig själv, men det kändes att tiden var mogen.

Hon och hennes man försökte få barn i ett år. Men det gick inte.

– Jag hade genast i början väldigt svårt med tanken att jag inte kunde bli gravid. Jag hade svårt att få det att stämma. Varför skulle det hända *mig*? Redan telefonsamtalet till gynekologen, då jag var tvungen att berätta att vi inte får till det, kändes svårt.

Hon hade en känsla av att inte räcka till, och den följdes av en känsla av att inte vara normal.

– Det var väldigt skamfyllt, och jag berättade inte för någon att vi försökte få barn. Jag bara täckte över det genom att säga att vi inte har försökt eller att vi har annat för oss just nu.

Trots utredningar blev det inte tydligt varför hon inte blev gravid. Antagligen hade det att göra med att hon lider av endometrios (då det finns celler från livmoderslemhinnan annanstans än i livmodern). Diagnosen gjorde att hon och hennes partner fick testa IVF-behandling, alltså provrörsbefruktnings.

Det var tufft att hålla behandlingen hemlig för kollegerna på jobbet: hon skulle ta injektioner, hon fick inte dricka alkohol ...

Cecilie Hoxmark räknade alltid med att få barn.

– Jag minns också smärtan i ett samtal från en väldigt god väninna, som berättade att hon var gravid. Hon berättade det med så glad, nästan euforisk röst. Det bara svartnade för mig. Jag fick göra mitt allt för att hålla mig samman och klara av att gratulera henne. Jag kände mig som en dålig väninna, en dålig människa, som inte kunde vara glad för sin vän. Att jag inte kunde unna henne det.

Projekt Åpenhet

Ett ideellt aktiebolag grundat av Cecilie Hoxmark, 50 år, bosatt i Asker väster om Oslo.

Målet är att skapa gemenskap och välmående bland ofrivilligt barnlösa.

Projektet strävar efter öppenhet för att bryta tabut kring ofrivillig barnlöshet.

Ett mål är att undervisa hälsovårdspersonal om hur viktigt det är att stöda ofrivilligt barnlösa och personer som mister sina barn.

Cecilie har podden "Barnløs på godt og vondt" och har skrivit boken Barnløs, som utkom på Z-forlag 2021.

Hon ordnar också kurser för ofrivilligt barnlösa som vill leva ett mer meningsfullt och tillfredsställande liv.

Saknade riktning och identitet

Hon kände skam över sin kropp. Hon var rädd för att hennes man skulle gå ifrån henne. I över ett år försökte de med IVF, utan resultat.

– Jag klarade inte av att glädjas över något som var bra i mitt liv, det kändes som att jag inte hade någon riktning. Vilken var min identitet? Det handlade också om tillhörighet, för vännerna fick ju barn och träffades tillsammans med sina barn. Och eftersom jag inte var öppen med vad som hände fick jag heller inget stöd. Jag fick ingen empati, inga goda samtal. Så i stället började jag backa ur alla sociala situationer, som väninneträffar om kvällarna.

En vän märkte hur hon mädde, och frågade: "Cecilie, vad är det? Jag kan ju se att du inte mår bra."

– Jag försökte berätta om vad som var på gång, men då kunde jag få kommentarer som: "Kanske du ska hitta en ny man. Kanske det är mannen det är fel på." Det blev helt galet.

Det slutade med att hon lämnade den man hon bodde ihop med för att hon inte orkade vara kvar i det längre.

– Det var en flykt, säger hon.

Så småningom träffade hon en ny man och blev förälskad. Hon klarade av att leva sitt liv och inte tänka så mycket på det där med barn.

– Han var yngre än jag och lärde mig skida och cykla terrängcykel, och vi reste mycket och gjorde turer till fjällen. Så jag tänkte att det här livet kan jag få, men samtidigt hade jag en känsla av att vi slösade vår tid. Jag var ju redan 35 år.

Hon lyckades övertala honom att pröva IVF på nytt – men utan resultat. Sedan opererades hon för endometrios, och efter det kände hon sig förberedd, som om det just då fanns ett fönster då hon kunde bli gravid.

– Jag bestämde att jag gör ett försök, och sedan ger jag upp.

På kliniken sa de att det fanns tre befruktade äggceller, och de ser alla lika fina ut.

– Jag låg på britsen. Där satt min man, en lä-

**»De var ju mina barn,
även om jag aldrig lärde
känna dem. Och de låg
där. Det kändes som om
de varit ensamma hela
den tiden.«**

kare, en sjuksköterska, och damen på labbet, och jag öppnade munnen och sa: "Vi sätter in alla tre." Det skulle bli mitt sista försök, jag hade ju ändå försökt i sju år. Jag ville gå "all in".

Och även om läkaren sa att chansen var försvinnande liten skedde det: från att aldrig ha varit gravid förr började hon vänta trillingar.

Ingen väg tillbaka

Hon tänkte: det här är ju helt fantastiskt!

– Allt gick bra till vecka 17. Då märkte jag att något är fel: jag hade smärtor. Sedan för-lorade vi trillingarna. Och då fanns det ingen väg tillbaka.

Efteråt har hon tänkt: Hur fick jag bearbeta det? Vem fanns där för mig? Tidigare hade hon talat med en sjukhuspräst, men nu hörde ingen av sig.

– Det var liksom: "Vi beklagar, men sånt sker." Och så var det slut med det. Inga telefonsamtal, ingen som ringde mig dagen efter och frågade hur jag mätte.

När hon låg på sjukhuset fick hon morfin mot smärtorna. Mitt i morfindåsigheten fick hon svara på frågor om hon ville ha en begravning.

– Mitt i det! Det kändes som att: ni *kan* inte ställa de här frågorna just nu, samma dag som jag förlorat barnen. Jag reagerade med att dra mig tillbaka, in i mig själv, och på alla frågor som ställdes svarade jag bara: nej.

Hon klarade inte av frågan då. Idag tänker hon: de borde ha förstått att vänta lite.

– Jag tror att det hade varit väldigt fint om barnen hade fått jordfästas.

Trillingarna blev ändå lagda i en grav tillsammans med andra barn som fötts för tidigt. Det fick Cecilia Hoxmark veta när hon ringde och frågade om saken sex år senare.

– Då hade jag bestämt mig för att besöka den graven. Det var ju mina barn, även om jag aldrig lärde känna dem. Och de låg där. Det kändes som om de varit ensamma där hela den tiden.

Gravlunden låg på ett väldigt vackert ställe. Många hade kommit dit med blommor och olika minnessaker.

– Så jag läste upp en dikt jag skrivit, så lade jag ner tre rosor, och så sa jag: "Förlåt att det tagit mig så länge att komma hit." Men jag såg ju att någon annan tagit hand om dem.

Hon tror inte att så många förstår vilken resa hon gjort.

– Jag hade dessa barn, dessa minibebisar, som efter missfallet lades ner vid min dyna, nytvät-

Forts. på följande sida. ►

tade. Jag har sett dem. Och jag har varit där deras grav finns. Det är en svår och tung sak att bearbeta.

Det var en ensamsorg

Missfallet ledde också till känslor av skam och skuld. Kanske tränade hon för mycket? Kanske jobbade hon för mycket, och det var därför det gick som det gick?

– Det var alla de tankarna, plus sorgen över att ha förlorat barnen. Jag kallar det för ensamsorg, fast det inte finns ett sådant ord. Om du mister din man får du blommor och telefonsamtal. Men när något sådant här sker vet människor inte vad de ska säga. Där har vi fortfarande en bit kvar att gå.

Du behöver inte vara mångordig för att trösta någon som mist ett barn, säger hon. Det kan vara ett meddelande: Jag tänker på dig. Det kan vara en hjärt-emoji.

– Jag var så fylld med sorg, och det är en sorg som alltid är där och den ska alltid finnas där. Men nu är det tretton år sedan det hände, och tiden har gett mig avstånd.

Hon är inte rädd för att vara öppen längre.

– Det som hände är en del av mitt liv och något jag bär med stolthet. Livet består av glädje och smärta, och de kan komma samma dag. Men jag tycker att det är viktigt att vi inte är ensamma, och därför vill jag vara öppen och tala om det som skett. Jag tänker att om jag är öppen så följer kanske andra efter.

»Det var ett svårt beslut att ge upp att försöka få barn. Samtidigt var det en lättnad.«

En lättnad att ge upp

Efter missfallet bestämde Cecilie Hoxmark och hennes man att de ger upp försöken att få biologiska barn. I stället inledde de en adoptionsprocess, som också kändes väldigt stressig.

– Det finns en åldersgräns, du måste vara perfekt, de kommer hem till dig och du berättar hur stabil och duktig du är och hur gott förhållande ni har ... allt för att bli godkänd.

Det slutade med att hennes man inte orkade, och lämnade henne.

– Det var ett svårt beslut att ge upp att försöka få barn. Samtidigt var det en lättnad.

Hon är lite bekymrad över att de medicinska framstegen är så stora att du kan känna att du aldrig behöver stänga dörren till att få barn.

– Jag försöker inte säga att du inte ska ha barn när du är äldre. Men det finns något osunt över att vi kan bestämma över våra liv så till den grad att vi kan bestämma när vi får barn, hur gamla vi än är. Eller över tanken att du inte passar in om du inte har barn.

För henne var det viktigt att säga: Cecilie, det här är ditt liv. Vad vill du göra med det? Du bestämmer.

– Jag är inte religiös, men jag har många gånger frågat mig: Är det här min mission i livet? Var det meningen att jag skulle uppleva något så svårt, och använda det för att hjälpa andra?

Hon känner en sådan styrka och glöd i det hon gör med *Projekt Åpenhet* (Projekt Öppenhet, läs mer i faktabutiken på föregående sida).

– Det känns som en lavafloed i mig. Det ligger något nästan mystiskt i det.

Hon ville ha barn väldigt mycket, och hon ser

Barnlöshet i Norden

I Norge och Sverige beräknas en av fyra män och en av sex kvinnor vara ofrivilligt barnlösa i 45-årsåldern.

I Finland är 31 procent av männen och 21 procent av kvinnorna i åldern 40–44 barnlösa. Enligt föreningen Simpukka är var femte finländare ofrivilligt barnlös.

I Finland är barnlöshet vanligare än i de övriga nordiska länderna. I Finland ökar barnlösheten stadigt bland män i alla samhällsskikt.

I Finland erbjuder föreningen Simpukka stöd för ofrivilligt barnlösa (på finska). Folkhälsan erbjuder stödgrupper för ofrivilligt barnlösa i Vasa och i Mariehamn.

Cecilie Hoxmark lever idag det liv hon vill leva. – Men visst skulle jag gärna hitta en kärlekspartner.

många fördelar med att ha barn.

– Att inte få barn handlar också om att du inte lever vidare, det är något som dör med dig. Inte bara dina gener utan också tankar och idéer och värderingar som du inte kan föra vidare.

Hon hade tänkt sig ett annat liv, ett liv som rutas in exempelvis av skolans läsår och dess rutiner. Hon tror att de rutinerna kan vara en sorts stöd, ett stadigt bygge i en människas liv. Men samtidigt ser hon fördelar med att inte ha barn. Hon har haft friheten att testa nya saker, att uppleva mycket och att bygga sig en familj som består av många kära vänner.

– Jag måste skapa mitt bygge själv. Jag måste fylla mitt liv med innehåll som är troget de värderingar jag vill ha. Och jag tror inte att någon människa mår bra av att bygga sitt liv bara kring barn och familj. Alla behöver något utöver det.

Skapa rum och ta plats

PÅ NYÅRSAFTON satt vår familj under matsalsbordet och åt tolv vindruvor var, snabbt i takt med tolvslaget, sen sprang vi glatt ut och tittade på nyårsfyrvärkerierna i Mariehamn. Det är en brasiliansk tradition och det var mitt barnbarn med halva hjärtat i Brasilien som tyckte vi skulle göra det. Trots mitt intresse för andra kulturer och traditioner hade jag aldrig tidigare hört talas om denna. Det krävs lite kärlek och beslutsamhet för att vika ihop en lagomtjock kvinna i sina bästa år under ett bord. Där i mörkret under matsalsbordet upptäckte jag klotter på undersidan av bordet som hans mamma gjort för 20 år sedan. Det var fint på något lite underligt sätt. Det skulle ge lycka för det nya året 2023.

BARA ETT par dagar in på det nya året fick min pappa en obotlig cancerdiagnos,

samma dag gav veterinären beskedet att katten måste akuteropereras eller avlivas. Jag är uppvuxen på landet med ladugårdskatter som man nu inte sätter några extravganta veterinärkostnader på, men nu tänkte jag att pappa kan vi kanske inte rädda, men katten kan vi. Hon opererades och just nu kämpar jag om tillgängligheten till tangentbordet med henne.

NÄR VI drabbas av det svåra, sätter vi igång det magiska tänkandet, hur rationella vi än vill vara. Barnen har räknat olyckor och katastrofer, straffet för "cultural appropriation" ... tolv vindruvor, tolv katastrofer ... Självt håller jag inte räkningen men vi lär vara uppe i tolv redan; Morfar, katten, avslag på arbetsansökningar och auditioner, restskatt, gufar Lasse ...

»När vi drabbats av det svåra sätter vi igång det magiska tänkandet.«

DEN HÄR hösten är första gången på 30 år som jag bor ensam, de två yngsta har flyttat hemifrån. Jag har kånkat och burit, fixat och piffat i nya lägenheter. Vi har funderat tillsammans på vad som är nödvändigt och vad som är viktigt för att det ska kännas hemtrevligt; Gula gardiner, en vattenkokare, tavlor och Jesus-tejp, ett bord att samlas kring.

JAG SKA själv flytta och dessutom ännu en gång tvingas flytta arbetsrum på sjukhuset, just som jag fått till stånd ett fungerande samtalsrum. Mitt i flyttrumban åkte jag på tyst retreat till Snoan. Det är nåd, bara nåd. Jag läser Peter Halldorfs nyaste bok *Stillhetens ledarskap*, där han ger oss Nilos av Ankars insikter från 400-talet. Jag blir oerhört inspirerad och uppmuntrad att ge plats och skapa rum. Ett matsalsbord som man sett underifrån – att kunna ge plats kring det betyder allt.

Katarina Gäddnäs är författare och präst.

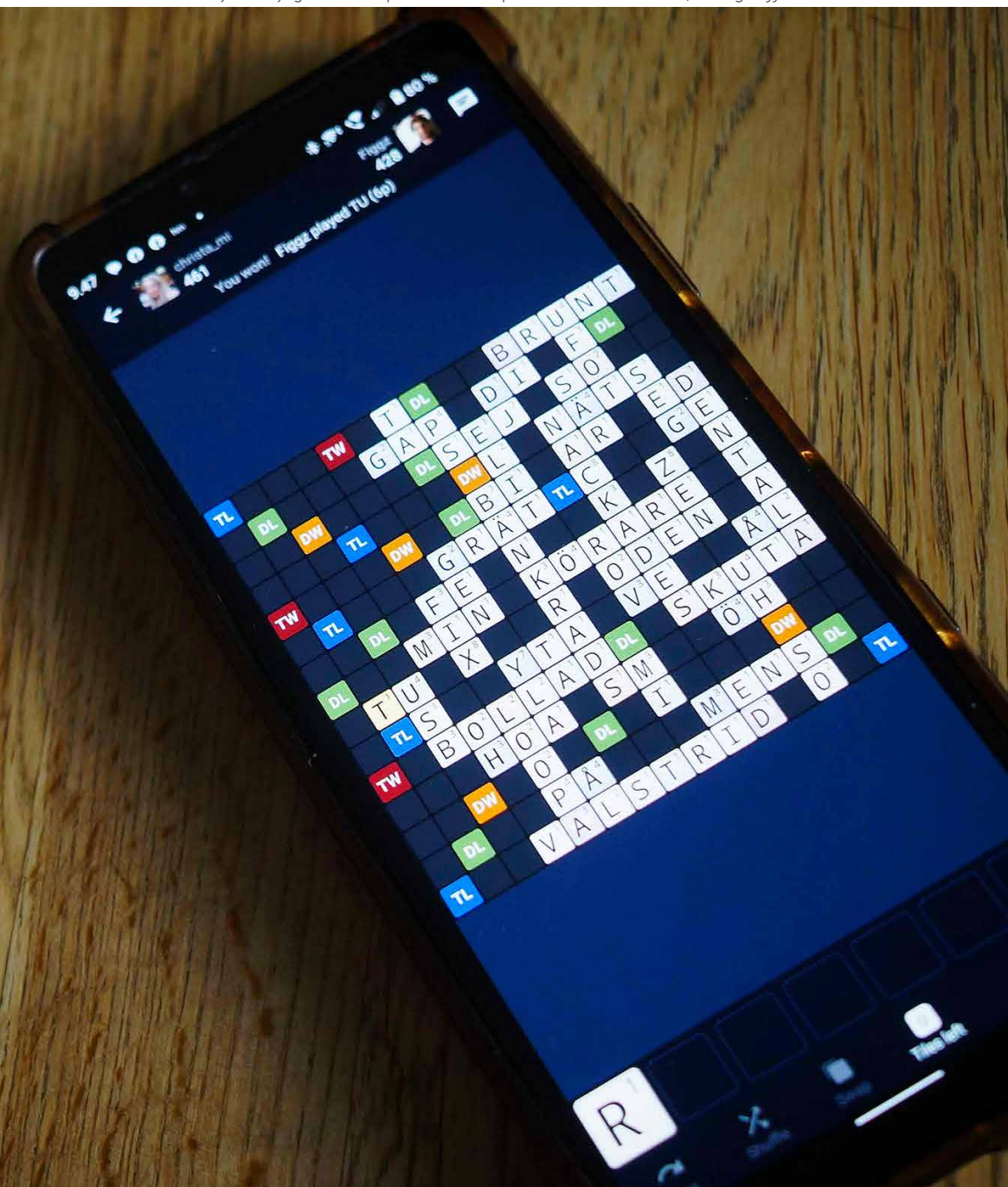
JAG HAMNADE I ...

Under vinjetten "Jag hamnade på" hamnar vi på överraskande ställen, antingen fysiskt eller mentalt.

Sorgen med att få det man vill

När jag äntligen vann över en oövervinnlig spelare i Wordfeud blev jag inte ens glad. "Man bara pustar ut och går vidare. Det är mycket mer romantiskt att sträva", säger Caroline Ringskog Ferrada-Noli. Jag håller med.

Christa Mickelsson

MATTS ASPVIK

Striden för barnet

I SKRIVANDE stund är jag i sorg över att en ung människa just gått bort. En som missbruket sedan tidig ungdom haft i sitt grepp. Ett barn var någon given, nu togs hen bort av missbrukets mörka värld, skammen och hopplöshetens värld.

Mikaelidagen, änglarnas och barnens dag. Änglar som är Guds sändebud med ett budskap, med ett beskydd. Änglar som ofta börjar sin hälsning från Fadern med: "Var inte rädd ty ..." Änglar beskrivs ofta som gulliga varelser, men i dagens text i Upp. 12:7-12 är Mikael krigaren: Där läser vi hur "Mikael och hans änglar gav sig i strid med draken".

Striden hade ett givet mål som också förverkligas: "Och jag hörde en stark röst i himlen säga: "Nu finns frälsningen och kraften och riket hos vår Gud och makten hos hans smorde. Ty våra bröders anklagare har störtats ner, han som anklagade dem inför vår Gud både dag och natt. De har besegrat honom genom Lammets blod och genom sitt vittnesbörds ord".

UNDER MINA år bland de marginaliserade fick den inre åklagaren dem ibland att tala till sig själva på ett sätt som de aldrig skulle tala till någon annan människa. Raden av misslyckanden hade definierat många.

Även om åklagaren är besegrad så finns både frestelsen och anklagelsen kvar tills Jesus kommer. Vi bjuds in i den relation där vi får nåden att höra den andra rösten, den som talar sant, talar hopp.

Mikaelidagen påminner oss om kampen men också om segern. Segern som ger oss rätt att kalla oss Guds barn. Barns trygghet finns i att den kampen redan har vunnits. Vi duger i Honom och mycket mer än så, det finns en framtid och ett hopp.

Vi är inte barn på provotid tills vi gör ett för stort misstag. Inte barn som behöver gå med rädsla när vi inte längre ska duga. Det är här vi alla är sändebud för varandra, för en hopplös värld som går under i jämförelse och värdelöshet.

I DAGENS evangelium uppmanar Jesus oss till vår andel: "Om din hand eller din fot förleder dig, så hugg av den och kasta den ifrån dig." Individualismen och självupptagenhet ska huggas av och kastandet är ärligheten inför den andliga präktigheten. Annars hindrar det oss att se vårt barnskap, att barnet är "störst", och att se barnet i varandra där vi alla söker det som bara Fadern kan ge, utan förtjänst.

Matts "Matti" Aspvik är verksamhetsledare för Förbundet Kyrkans Ungdom. **Han längtar** efter ett enklare liv, inte utan motgångar men med mindre överflödiga rörliga delar. Att lediga tider inte enbart skulle vara återhämtning för att fortsätta som förut, utan stillhet att få perspektiv på varför han gör det han gör. **Hans tips:** Be konkret om små steg åt rätt håll. Ser vi bara hela kakan missar vi de små stegen.

SÖNDAG 1.10.2023, Mikaelidagen

Söndagen ger kyrkoåret puls. Varje söndag har ett namn och ett tema som återkommer i bibeltexterna. Den här sidan berättar vad de närmsta två söndagarna handlar om i våra kyrkor.

Den här söndagen

är tillägnad ärkeängeln Mikael. Senare har Mikaelidagen blivit alla änglars dag, en dag då man funderar på Guds änglars eller sändebuds betydelse och uppdrag. Som Guds budbärare ger änglarna beskydd och ledning samt påminner om livet enligt Guds vilja. Temat för söndagen är *Änglarnas dag*.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN
2 Mos. 23:20-23

ANDRA LÄSNINGEN
Hebr. 1:14-2:4 eller
Upp. 5:11-12

EVANGELIUM
Matt. 18:1-6 (7-9) 10

"Herren sade: Se, jag sänder en ängel framför dig för att skydda dig på vägen och föra dig till den plats som jag har bestämt."

Läs mera i
2 Mos. 23:20-23.

Psalmförslag

805
126
909
222

Psalmerna är valda av
Dag-Ulrik Almqvist.

Fader, hjälp idag dem som oroar sig för – eller som förlorat sitt barn. Hjälp oss att finnas till för varandra, att se, stanna upp och skapa rum. Bönen är skriven av Matts Aspvik.

SÖNDAG 8.10.2023, Nittonde söndagen efter pingst

Nästa söndag

har temat *Det dubbla kärleksbudet*. Det dubbla kärleksbudet är ett koncentrat av lagen. Den som älskar Gud över allting och sin nästa som sig själv uppfyller det som lagen fordrar. Guds kärlek väcker kärlek i oss. Kärleken är lagen i dess fullhet.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN
5 Mos. 10:12-13

ANDRA LÄSNINGEN
1 Joh. 2:15-17

EVANGELIUM
Mark. 12:28-34

"Att älska honom av hela sitt hjärta, av hela sitt förstånd och av hela sin kraft och att älska sin nästa som sig själv, det är mer än alla brännoffer och andra offer."

Läs mera i Mark. 12:28-34.

Psalmförslag

190
419
333
191

Psalmerna är valda av
Dag-Ulrik Almqvist.

Saknar du någon församling? Du hittar de övriga på kyrkpressen.fi

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Högmässor:

Alberga kyrka lö 30.9 kl. 15: högmässa med konfirmation av Törmälä-lägergruppen. von Martens, Brunell, Malmgren, Mira Engström.

Esbo domkyrka sö 1.10 kl. 12.15: gudstjänst med små och stora på Mikaelidagen. von Martens Malmgren, Brunell. Efteråt barnfest och lunch till förmån för Gemensamt ansvar i Församlingssgården.

Olars kyrka sö 8.10 kl. 10.30: mässa. Ilmoni, Leppänen. Kyrkkaffe.

Esbo domkyrka sö 8.10 kl. 12.15: högmässa med konfirmation av Hvittorp A-gruppen. Sironen, Brunell, Leppänen, Anna Laasio.

Stöd Gemensamt Ansvar: Stick rave med brunch lö 30.9 i Södrick kapell kl. 10–14. Sticka och lär dig mer om stickning. Tema: restgarn. Gäst: handarbetslärare Kaija Lindberg. Pris: 20€ vuxna / 10€ barn.

Barnfest på Mikaelidagen sö 1.10 kl. 13–15: i Församlingssgården, Kyrkstranden 2. Lunch, väfflor, sockervadd, popcorn. Lunchpris: 10€ vuxna / 7€ barn. Program: hoppborg, köpplästana, ansiktsmålning och ponnykärta för barn.

Familjeklubbar för föräldrar och småbarn: Vi träffas på följande platser kl. 9.30–11.30: Sång och lek i Sökö kapell varje ti. Esbo domkyrkas församlingssgård varje on. Mattby kapell Imse Vimse varje to. Utanför Köklax kapell varje fr – enbart uteklubb med vagnspromenader och parkbesök.

Familjekvällen Himlaskoj: varje ti kl. 16.30–18.30 i Församlingssgården, Kyrkstranden 2. Ryttn, bibliska berättelser och sång. För hela familjen med barn 0–9 år. Mellanmål, andakt, ljusständning.

Babydans: varje to kl. 13–14 i Församlingssgården. För föräldrar med bebisar 0–9 mån. Bärsele/sjal med.

Musikleks: för de minsta varje on i 30 min. pass mellan kl. 9.30–12 för 0–5-åringar i Församlingssgården. Kolla lämplig åldersgrupp på esboforsamlingar.fi.

Barnens musikdag: lö 14.10 kl. 10 och kl. 11 i Olars kyrka. För 0–7-åringar tillsammans med förälder / mor- och farförälder / fadder.

Unga: Må 2.10 kl. 17 Sode ungdomskväll; chilla, ta det lugnt, spela spel, träffa kompisar och församlingens anställda. Sökövägen 13.

Konfirmandverksamhetens anmälning: till konfa 2024 pågår 9–31.10. På esboforsamlingar.fi/konfa hittas info om konfirmandgrupper, pris för läger, samt befrielse från avgift. På samma nätsida öppnas en elektronisk anmälningslänk må 9.10.

Samlingar för daglediga: to 5.10 kl. 13–14.30 Torsdagsträffen, Södrick kapell. Gäst Pia Bengts – Borgå stift 100 år.

Andakt i Folkhälsan-huset: i Hagalund (biblioteket) fr 13.10 kl. 13 med Eva-Maria Ilmoni.

Musik: Konsert för Ukraina sö 8.10 kl. 19 i

Kämpar du med ekonomin?

Många församlingar ordnar matutdelning (se annonseringen), och du är alltid välkommen att kontakta din församlings diakoniarbete för att få hjälp och stöd i ekonomiskt tuffa tider.

Esbo domkyrka. Musik av Bortnyansky, Roman och Bach. Pris: 25€ / 15€, skänks till humanitär hjälp i Ukraina. Medarr: föreningen Ukrainalaisten yhdistys Suomessa.

Diakonin stöder och hjälper: Donera till de bostadslösa natt 17.10 nya yllesockor, vantar, mössor (dam, herr), hygienartiklar, duschtvål, tandkräm och -borste. Lämna in till Kyrkogatan 10. Vaktmästeri.

Ta kontakt med diakonerna: Nina 050 432 4323, nina.wallenius@evl.fi, Ani 050 597 3313, ani.iivanainen@evl.fi, Taina 040 547 1856, taina.sandberg@evl.fi samt WhatsApp eller elektronisk tidsbokning, asiointi.espoonseurakunnat.fi. Mer info esboforsamlingar.fi/stod-och-hjalp/samtalshjalp.

Esbo svenska församlings kansli på Kyrkogatan 10: Vi betjänar per telefon må–to kl. 9–12 och e-post. Fre stängt. Kansliet är öppet för besök enligt överenskomelse.

Bokning av dop, vigsel och jordfästning: Bokningstjänster, 09 8050 2601, va-rauspalvelut.espoo@evl.fi. Begravnings-tjänster, 09 8050 2200, hautatoimisto.espoo@evl.fi. Beställning av ämbetsbetyg och släktutredningar: bestallambetsbevis.fi eller 09 8050 2600 må–ti kl. 9–15, on–to 9–12, fre stängt.

Hindersprövning, medlemsregister: Esbo regioncentralregister, 09 8050 2600 må–ti kl. 9–15 och on–to kl. 9–12, fre stängt eller keskusrekisteri.espoo@evl.fi

GRANKULLA

Fr 29.9 kl. 10–15: Pop-up babyträff på Babydagen i Sebastos, Daniela Hildén.

Sö 1.10 kl. 12: Familjemässa – generationerna tillsammans, Ulrik Sandell, Heli Peitsalo, Daniela Hildén. Körerna Änglaklang och Stjärnfall medverkar. Kyrklunch i övre salen.

Ti 3.10 kl. 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och brödutdelning i kyrkans aula.

Kl. 15: Glad idag – tvåspråkig mentalvårdsgrupp i Sebastos, Carola Wikström.

Kl. 18: Graziakören i kyrksalen, Heli Peitsalo.

On 4.10 kl. 14: Kyrkosyfoöreningen i övre brasrummet.

To 5.10 kl. 10–11: Lovsångs- och förbönsgroup i övre brasrummet, Catherine Granlund, Carola Wikström.

Kl. 18–20: Bibelstudium i övre brasrummet ur ett Mellanöstern-perspektiv enligt Al Massira-konceptet. Torsten Sandell, Catherine Granlund.

Fr 6.10 kl. 17.30: Ungdomsandakt i kyrkan, Jona Granlund, Heli Peitsalo.

Kl. 18: Ungdomskväll i Klubb97, Jona Granlund.

Lördag 7.10 kl. 15–18: Stickcafé för dig som är handarbetsintresserad i Sebastos. Förhandsanmälan till Daniela Hildén 050 443 0045.

Sö 8.10 kl. 12: Högmässa, Daniel Nyberg, Barbro Smeds. Kaffe i nedre brasrummet.

Må 9.10 kl. 19: Stråkarnas konsert i Grankulla kyrka. Fritt inträde. I samarbete med Grankulla musikinstitut.

Ti 10.10 kl. 9.30–12: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och brödutdelning i kyrkans aula.

Kl. 13.00: Sångstund för pensionärer i nedre salen, Barbro Smeds.

Kl. 13.30: Tisdagsträffen i övre salen. Catherine Granlund, Carola Wikström, Barbro Smeds. Gäst: Kaplan Daniel "Faffen" Nyberg.

Kl. 15: Glad idag – tvåspråkig mentalvårdsgrupp i Sebastos, Carola Wikström.

Kl. 18: Graziakören i kyrksalen, Heli Peitsalo.

On 11.10 kl. 14: Kyrkosyfoöreningen i övre brasrummet.

Kl. 17.00–19.30: Familjekväll i Grankulla kyrka med matservering, program och andakt, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

To 12.10 kl. 10–11: Lovsångs- och förbönsgroup i övre brasrummet, Catherine Granlund, Carola Wikström.

Närmare information om församlingens evenemang och öppethållningstider: www.grankullaforsamling.fi

KYRKSLÄTT

Sö 1.10 kl. 12: Festmässa i S:t Mikael kyrka på Mikaelidagen, biskop emeritus

Erik Vikström predikar i mässan. Samvaro och kaffe efter mässan i Ellen, där Erik berättar om sina 23 år som biskop i vårt stift.

Ti 3.10 kl. 13.30: Seniorgruppen träffas på Hörnan

To 5.10 kl. 10: Förmiddag på Hörnan

Fre 6.10 kl. 13: Effa på Hörnan

Lö 7.10: Köpcentret Kirsikkas födelsedag öppet i Ellen under dagen

Sö 8.10 kl. 12: Mässa i S:t Mikael kyrka

Må 9.10 kl. 18.30: Sång och bön i kyrkan

Ons 11.10 kl. 18: Tillsammans konsert till förmån för Gemensamt Ansvar. Medverkande barnkören Vox och the Daisies, Kyrkans utlandshjälp. Fritt inträde

Lö 14.10 kl. 10: Mannamässa i Masaby kyrka, Vox Nova medverkar

Sö 15.10 medverkar våra avtalsmissi-

onärer Christina och Andrey Heikkilä

i mässan i S:t Mikael kyrka kl. 12, och efteråt samlas vi till kyrkkaffe med pirog och sallad, där Heikkiläs berättar för oss om sitt arbete

Ti 17.10 Bostadslösa natt i Kyrkslätt vid kyrkan på kvällen

Pastorskansliet har stängt onsdagen den 4.10 på grund av personalutbildning

Tisdagar: Matutdelning på diakonikansliet, boka tid på förhand via Diakonihjälpen 050-4784227.

www.kyrkslattsforsamlingar.fi

tel. 040 350 8213

TAMMERFORS

Sön. 1.10 kl. 11 Mikaelidagens gudstjänst: för stora och små i Svenska Hemmet.

Janne Heikkilä och Paula Sirén. Servering efter gudstjänsten.

Tis. 3.10 kl. 10–11.45 Familjelyktan: i Svenska Hemmet. Anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, 040 804 8587.

Tis. 3.10 kl. 12.30–15.30 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3, Mäntytatu 6.

Ons. 4.10 kl. 13 Onsdagskaffe: i Svenska Hemmet. De äldres vecka-Kreativitet.

Fre. 6.10 kl. 15 Tyskaklubben: i Svenska Hemmet. Karin Kunz-Uusitalo liest aus ihrem Roman „Wanderin zwischen drei Welten“.

Sön. 8.10 kl. 11 Högmässa: i Gamla kyrkan. Janne Heikkilä, Petra Perttula.
Tis. 10.10 kl. 10–11.45 Familjelyktan: i Svenska Hemmet. Anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, 040 804 8587.
Tis. 10.10 kl. 12.30–15.30 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3, Mäntykatu 6.
Ons. 11.10 kl. 13 Onsdagskaffe: i Svenska Hemmet. Toni Nummela: Översättarens arbete.
Telefonjour för familjer om neuropsykiatriska syndrom: (bl.a. ADHD, autism) och utmanande beteende hos barn och ungdomar. Lösningssinriktad neuropsykiatrisk coach och barnledare Piu Heinämäki, 040 804 8587. Mån. kl.16–18, tis. kl.15.30–18, ons. kl.14–18 och tors. kl. 9–17.

VANDA

FRE 29.9 kl.10–11 Musikleik: i Dickursby kyrka. I musikleken sjunger vi kravlöst, har rytmik och spelar rytminstrument.
FRE 29.9 kl.12–14 Psykiska Första Hjälp 2-utbildning: i Dickursby kyrka.
SÖ 1.10 kl.10 Mikaelidagens högmässa: med välsignelse av frivilliga i Helsing kyrka S:t Lars. Kristian Willis och Anders Ekberg. Efteråt kyrkkaffe i Laurentius.
TI 3.10 kl.9.30–11 Familjecafé: i Martinristi (Mårtensdalsstigen 7). Välkomna till vårt familjecafé varje tisdag! Kom och träffa andra föräldrar och umgås!
TI 3.10 kl.11–12.30 Träffpunkt: i Martinristi. För dig som är ledig under dagen, kravlös samvaro med lätt lunch och kaffe. Vi avslutar träffarna med en andakt.
TI 3.10 kl.11–15 Pensionärernas Må bra-dag: vid Hanaböle träsk. Kom med och promenera i naturen, bada bastu och ät lunch. Anmälningar till Annakatri Aho 050 464 5068.
ONS 4.10 kl.17.30 Ungdomsgudstjänst: i Dickursby kyrka.
ONS 4.10 kl.18–20 Ungdomskväll: i Dickursby kyrka.
ONS 4.10 kl.18–19 Sångstund för alla: i Dickursby kyrka.
FRE 6.10 kl.10–11 Musikleik: i Dickursby kyrka.
FRE 6.10 kl.12–14 Psykiska Första Hjälp 2-utbildning: i Dickursby kyrka.
ONS 4.10 kl.12–14 ViAnda: övar på Helsinggård (Konungsvägen 2).
FRE 6.10 kl.14 Veckomässa: i Folkhälsanhuset. Vallmov.28. Kristian Willis och Anders Ekberg.
Sö 8.10 kl.10 Högmässa: i S:t Lars kapell. Helsing kyrka S:t Lars renoveras 8–29.10.2023. Välkommen att under de här tiderna fira högmässa i S:t Lars kapell! Medverkande: Anu Paavola och Anders Ekberg. Ingen streaming från högmässorna i kapellet.

TI 10.10 kl.9.30–11 Familjecafé: i Martinristi.
TI 10.10 kl.12.30–14 Tisdagsgruppen: i Dickursby kyrka.
ONS 11.10 kl.18–20 Ungdomskväll: i Dickursby kyrka.
ONS 11.10 kl.18–19 Sångstund för alla: i Dickursby kyrka.
TO 12.10 kl.14 Allsång med kaffestund: i Virtakyrkan, Råtorpsv. 8.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES GUDSTJÄNSTER

Söndag 1.10, högmässa: kl 10 i S:t Jacobs kyrka.
Söndag 1.10, högmässa: kl 12 i Johanneskyrkan.
Tisdag 3.10, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.
Onsdag 4.10, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.
Onsdag 4.10, veckomässa: kl 18 i Johanneskyrkan.
Söndag 8.10, högmässa: kl 10 i S:t Jacobs kyrka.
Söndag 8.10, högmässa: kl 12 i Johanneskyrkan.
Tisdag 10.10, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.
Onsdag 11.10, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.
Onsdag 11.10, veckomässa: kl 18 i Johanneskyrkan.
Gemenskap
Träffpunkt: tisdag 3.10 kl 14–15.30. Vicehäradshövding Pamela Fredenberg föreläser och besvara frågor gällande arv m.m.
Diakoniträff: torsdag 12.10 kl 12–13.30 och vidare udda veckor i S:t Jacobs kyrka. Gäst: diakon Timo Sentzke & församlingsmedlemmar från Tyska ev-luth. församlingen.
Brunchträffar för män i arbetslivet: lördag 7.10 kl 10–12 i Hörnan.
Bibel, tro och tvivel, samtalsgrupp: måndag 2.10 kl 18–20 i Hörnan. Tema: Runeberg som psalmförfattare. Gäst: Eva Henricson.
Kaffe på stan: 2.10 kl 14–16 i Högbergssalen, Högbergsgatan 10 E, andra våningen.
Stillhetens yoga: torsdag 5 och 12.10 kl 18 i Johanneskyrkan. Vi träffas varje torsdag samma tid till och med 26.10. Ingen förhandsanmälan behövs. En mjuk form av andlig yoga som passar alla.
Anmälan till församlingsutfärd: 29.10 gör vi en utfärd med buss till Borgå stifts

jubileum med festhögmässa. Anmäl dig och ställ frågor 25.9–6.10 till Helge Meyn-Hellberg, 050 576 9679.
FÖR FAMILJER OCH BARN
Fritids i Hörnan: för barn i klasserna 3 till 6, tisdagar och fredagar kl 13–16. Högbergsgatan 10. Fritidsledare Martina: 050 436 8108.
Fritids i St Jacobs kyrka: för barn i klasserna 3 till 6, måndagar, tisdagar och torsdagar kl 13–16. Kvarnbergsbrinken 1. Fritidsledare Nanne och Oscar: 050 477 8828.
Familjecafé i Hörnan: måndagar kl 9.30–11.30 och torsdagar kl 9.30–11.30
Familjecafé i Kääntöpaikka, Arabiastrandens invånarhus: tisdagar kl 10–11.
Familjecafé i St Jacobs kyrka: fredagar kl 9.30–11.30.
Musikleik: udda veckor måndagar kl 10 i Hörnan, tisdagar kl 10 i Kääntöpaikka, fredagar kl 10 i S:t Jacobs kyrka.
Babyrytmik: udda veckor torsdagar kl 10 i Hörnan.
Johannes barnkör: Övar både i S:t Jacobs kyrka på Drumsö, torsdagar kl. 15–15.45, och i Hörnan på Högbergsgatan 10, tisdagar kl.15–15.45. Kontakt: eva.henricson@evl.fi, 050 380 0842.
Family Fun: onsdag 4.10 kl 17–19 i Hörnan. Tema: skördetid.
Nallegudstjänst: 29.9 kl 10 i S:t Jacobs kyrka. Tema: vänskap. Servering efteråt.
En grupp för nyblivna föräldrar med bebisar i åldern 0–ca 6 månader: 4.10–1.11, onsdagar kl. 13.00–15.00 i Hörnan vid Johanneskyrkan. Arrangör är Stationens barn rf och Johannes församling. Mera information ger Helena Hollméus, tfn 040 401 0390 / helena.hollmerus@evl.fi.
MUSIK
Lunchmusik: tisdagar kl 12 i Gamla kyrkan.
UNGDOMAR
Programkväll: 12.10 kl 18–20 i Hörnan.
Följ oss på instagram: @johannesungdom.
Ungdomsverksamhetens egen hemsida: johannesungdom.wordpress.com.
Mera info om församlingens verksamhet finns på vår hemsida: helsingforsforsamlingar.fi/johannes.
Följ oss på instagram och fb: @johannesforsamling.

MATTEUS
Mässor: Söndagar kl. 10 i Matteuskyrkan. Obs! Ingen mässa kl. 10 den 22.10. Pga Kvällsmässa
Kvällsmässa 22.10 kl. 18: Talare är Sofia Torvalds. Kvällste efter kvällsmässan.
MU-mässa: (MatteusUngdom): Onsdagar kl. 17.30 + kyrkfika.
Molnet: Ett tillfälle för bön tors 28.9 och 12.10 kl. 18–19.15 i Brasrummet. Tillsammans delar vi det som vi är tacksamma för och det som tynger oss. Kontakt: Mia Westerling, tfn 045 341 8441.
BARN, UNGDOM OCH FAMILJ
Musikleik med familjecafé: Tisdagar. Klapp & klang kl. 10 (för 1–4-åringar) och Gung & sjung kl. 11 (för 0–1-åringar) i Matteuskyrkan. Mera info: daniela.stromsholm@evl.fi, 050–5967769. OBS Ingen musikleik på höstlovet 17.10!
TWEENTISDAG FÖR ÅK 3–7: Tisdagar kl. 14–17 i Matteuskyrkan. Mellanmål, pingis, tv-spel, pyssel m.m. Popkör kl. 15.30–16.15. Mera info: catarina.barlund-palm@evl.fi, tfn 050–380 3936. OBS Ingen Tweentisdag på höstlovet 17.10!
Öppet hus för ungdomar: onsdagar från kl. 15. MU-mässa kl. 17.30. Följ oss på

IG @matteusungdom för mer info om hjälpledarutbildningar, läger, resor och anmälningar. OBS Inget Öppet hus på höstlovet 18.10!
Matteus barnkör och pysselklubben: i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid. Mera info om pyssel av Catarina och gällande kören av Daniela. OBS Ingen kör eller pysselklubb på höstlovet 19.10!
Natt i Matteus 6–7.10 för åk 6: Fredag kväll till lördag förmiddag har vi program och övernattar i kyrkan. Kostar ingenting. Anmälan senast 29.9 till Catarina, catarina.barlund-palm@evl.fi.
Höstläger 17–19.11 för åk 5–8: Roligt program för olika åldrar hela helgen på Korpirauha lägergård. Lägeravgift: 70€. Anmälan senast 31.10. till Catarina, catarina.barlund-palm@evl.fi.
Föda utan rädsla-kurs: sö 29.10 kl.14–18 i Matteuskyrkan. Påverka och stärk din egen förlösningsupplevelse. Anmäl den gravida+stödperson till daniela.stromsholm@evl.fi . Mera info på hemsidan.
MUSIK
Matteus kyrkokör: sjunger de gamla klassiska kyrkomusikverken och även nyare musik från vår egen tid. Tisdagar kl. 18.30 i Matteuskyrkan. Körledare: kantor Niels Burgmann, niels.burgmann@evl.fi, (09) 2340 7326.
Vår Ton: är kören för dig som aldrig vågat sjunga i kör men ändå skulle vilja försöka. Visor, kanon och schlager onsdagar mellan 15.30–16.30 tillsammans med kantor Niels Burgmann: 050–566 9418 eller niels.burgmann@evl.fi.
Popkören: riktar sig till barn i årskurserna 4–7 och övar tisdagar i Matteuskyrkan. Tisdagar kl. 15.30–16.15. Matteus barnkör startar i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid. Körledare: Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, 050–5967769. OBS Ingen popkör på höstlovet, 17.10.
Nya sångare välkomna i alla körer!
GEMENSKAP
EXIST – Flerspråkig Filmfestival i Matteuskyrkan: To 5.10–lö 7.10. Festivalen bjuder på fyra filmer på olika språk, med intressanta samtal kring filmens tema. Vi delar en flerspråkighet i Finland, och festivalen understryker detta. Festivalen är gratis, och ingen förhandsanmälan behövs.
Stickklubben: 5.10, 19.10 kl. 11–13, träffas jämna veckor i Matteuskyrkans utrymnen. Kontakt: Carita Riitakorpi 050–380 3986.
Bokklubben Bokmalarna: Bokmalarna läser och samtalar utgående från en på förhand vald bok, var tredje måndag kl. 14–15.30 i Matteussalen. Höstens datum: 16.10, 6.11, 27.11 och 18.12. Mera info från kansliet.
Kvinnor mitt i livet: Måndag 9.10 kl. 18. Ett smakprov i Gospel-lattarit med Kirs Linddahl. Gospel-lattare är kristen musik med latinodans-grundsteg Ingen tidigare dansbakgrund behövs, bekväma kläder och inneskor med! Kontakt: Stina Hjelt 050 300 5911
Följ oss på Facebook och Instagram: för våra senaste uppdateringarna samt bilder och gemenskap i vardagen @matteusforsamling.
Behöver du hjälp eller stöd?
Du kan alltid kontakta församlingens anställda och diakoniarbetarna om du behöver hjälp eller stöd i vardagen eller bara någon att tala med. Kontakta diakoniarbetare Carita Riitakorpi 050–380 3986.

ESBO

Barnen välkomna!

Barnfest på Mikaelidagen sö 1.10 kl. 13–15: i Församlingsgården, Kyrkstranden 2. Lunch, våfflor, sockervadd, popcorn. Lunchpris: 10€ vuxna / 7€ barn. Program: hoppborg, kapphästbana, anslagsmålning och ponnykärra för barn.

PETRUS

Varmt välkommen på gudstjänst!

Predikogudstjänst 1.10: Kl. 10 Munksnäs kyrka, söndagsskola. Kl. 12 Äggelby gamla kyrka. Kyrkkaffe efter mässorna. Amos Airola, församlingens nya skriftskolteolog. **Högmässa 8.10:** Kl. 10 Munksnäs kyrka, söndagsskola. Kl. 12 Äggelby gamla kyrka. Kyrkkaffe efter mässorna. Tuomas Rosqvist.

Puls-gudstjänst: kl. 15.30 i Petruskyrkan. Puls är en avslappnad söndagsgudstjänst med undervisning, gemenskap och lovsång. CoolKids för barnen. Kaffe efteråt.

BARNFAMILJER

Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook för aktuell info!

Musiklek: kl. 10 på torsdagar i Södra Haga fr.o.m. 7.9. Välkommen med i vårt glada gäng! Musikleken är speciellt för dig med barn 0-5år. Vi sjunger och leker tillsammans, och umgås efteråt en stund. Kontakta Anne Koivula för mer info: anne.koivula@evl.fi

EVENEMANG

Fredagscafé i Petruskyrkan: Fredagscafé är en gemenskap för alla åldrar att mötas kring en kopp kaffe efter veckan! Kl. 17-19 varje fredag. Kom ensam, med familj eller med vänner.

Dagscafé: 10.10 kl. 13 i Petruskyrkan. Välkommen på en eftermiddag med kaffe och gemenskap. Vi ses i Petruskyrkan, Skogsbacksvägen 15. Mer info av diakonissan Tua Sandell, tel. 09 23401115 / 050 3442711

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbacksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Förbön och Tack: Ti 3.10 kl. 19. Tvåspråkig förbönsgudstjänst i Munksnäs kyrka. Tuomas Rosqvist, Bengt Lassus. Mathias Sandell. Barnpassning ordnas. Lovsångsgruppen övar kl. 18, välkommen med och sjunga. Kören medverkar under förbönsgudstjänsten. Förbönstelefonen öppen må kl. 14.30-16.30, ons kl. 18-20, 09-23407171. Du kan även sända böneämnen per e-post eller post till kontaktuppgifterna ovan. Varannan tisdag fram till 12.12. **Kyrkan öppen för bön:** Petruskyrkan öppen för enskild bön varje tisdag kl. 8-9, 15.8-19.12. Välkommen och stilla dig.

SJUNG I KÖR

Petrus Vokalensemble: För dig som kan sjunga i kör tidigare, eller vill lära dig att sjunga flerstämmigt. Vi sjunger i stämmor och uppträder ibland. Nya medlemmar tas med hela tiden. Övningar varannan torsdagar kl. 18 i Äggelby gamla kyrka. Mathias Sandell. mathias.sandell@evl.fi

Kingdom Singers: En ekumenisk lovsångskör som leds av Fiona Chow. Repertoar på finska, engelska och svenska. Petruskyrkan, start måndag 28.8. fionat-chow@gmail.com

Lovsångsgruppen: Varannan tisdag kl. 18. Medverkar under Förbön och Tack kvällarna i Munksnäs kyrka.

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA GUDSTJÄNSTER I VÅRA KYRKOR

Sö 1.10 De gamlas dag

- **Högmässa:** kl. 10 i Ekenäs med festligt kyrkkaffe i kyrkan. Ekenäs pensionärskör medv.

- **Högmässa:** kl. 10 i Tenala med festligt kyrkkaffe i förs.hemmet

Sö 8.10 De gamlas dag

- **Högmässa:** kl. 10 i Ekenäs

- **Högmässa:** kl. 12 i Bromarv med festligt kyrkkaffe i förs.hemmet

- **Kvällsmässa:** kl. 18 i Snappertuna med festligt kyrkkaffe i kyrkan

Jubileumskväll - Då, nu och vad kommer sedan? On 11.10 kl. 18.30 i Ekenäs förs. hem. Med anledning av Borgå stifts 100-årsjubileum bjuder vi in till en kväll med samtal, musik och kaffe med jubileumsbakelse. Kvällens gäst är biskop em. Björn Vikström som samtalar med kyrkoherde Anders Lindström. Flera församlingsanställda medv.

MUSIK

Västnyländska kammarkörens 50-års jubileumskonsert lö 30.9 kl. 16: i Ekenäs kyrka. Dir. Niels Burgmann. Biljetter: 20€, netticket.fi och vid dörren.

Babykonserter on 4.10 kl. 10 och kl. 13: i Ekenäs kyrka. Rörelsesånger, rytminstrument, ballonger och såpbubblor! Fritt inträde. P.g.a. begränsat antal rytminstrument ber vi om er anmälan senast 2.10 (044-755 3611).

Aldrig ensam - Ei koskaan yksin ti 10.10

kl. 18: i Ekenäs kyrka. En konsert för att synliggöra det dolda våldet. Sanna Himmelroos, sång, Teddy Granroth, ackomp., Thomas Blomqvist, anförande, Paul Elias, sång, Ulf Heimberg, konferencier. Fritt inträde. Servering efteråt med möjlighet att stanna kvar och prata.

Sånger av Johannes lö 14.10 kl. 18: i Ekenäs kyrka. Prästen och sångskrivaren Johannes Westö, sång, gitarr och munspel. Fritt inträde, programblad 10€.

Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Fre 29.9:

- **kl. 9.00-12.00 Babydagen (tvåspråkig):** Församlingshemmets nedre våning. Zonterapi, musiklek, konst, kaffe, mellanmål. Evenemanget är gratis. Nylund, Sköld-Qvarnström.

- **kl. 18.00 Israelisk dansövning:** Församlingshemmet. Viveca Unnéus.

Sö 1.10:

- **kl. 10.00 Familjegudstjänst:** Ingå kyrka. Sjöblom, Gustafsson Burgmann, Nylund, Sköld-Qvarnström.

- **kl. 16.00 Gaudete-körens 20-års festkonsert:** Ingå kyrka. Dir. Gustafsson Burgmann.

Må 2.10:

- **kl. 9.00-11.00 Barnpassning:** Församlingshemmets nedre våning. Behöver du hjälp med barnpassning? Församlingens barnledare finns här för dig - anmäl ditt barn senast föregående torsdag 28.9. tel. 050-501 1755/Noora Nylund. Begränsat antal platser.

- **kl. 13.15-15.15 Pysselklubb för barn i lågstadieålder:** Församlingshemmet. Anmälningar: Noora Nylund, tel. 050-501 1755 eller e-post noora-elina.nylund@evl.fi.

Ti 3.10:

- **kl. 8.30-10.00 Frukost:** Strandvägen 11. Vuxna 2 €, barn under 7 år gratis. I samarbete med Inkoon martat. Lindell.

- **kl.10.00-15.00 Öppet hus & miniloppiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

- **kl. 10.00-12.00 Familjecafé:** Församlingshemmets nedre våning. Nylund, Sköld-Qvarnström.

- **kl. 15.00-17.00 Stick- och virkcafé:** Strandvägen 11. Vi stickar och virkar till förmån för missionen, nya medlemmar välkomna med! Lindell, Kakko.

Ons 4.10:

- **kl. 13.00-16.30 After school:** Församlingshemmets nedre våning. Tvåspråkig

INGÅ

Tvåspråkig babyfredag!

Babydagen fredag 29.9 kl.

9.00-12.00: i Församlingshemmets nedre våning. Evenemanget är tvåspråkigt. Mycket program för babyfamiljer utlovas: zonterapi, musiklek, konst och kaffe/fika, mellanmål. Evenemanget är gratis, varmt välkomna! Nylund, Sköld-Qvarnström.

fritidsklubb för skolbarn i årskurs 1-6. Fri samvaro, pyssel, lek, möjlighet att göra läxor. Nylund, Sköld-Qvarnström.

- **kl. 19.00-21.00 Kyrkokören övar:** Församlingshemmet. Gustafsson Burgmann. **To 5.10:**

- **kl.10.00-15.00 Öppet hus & miniloppiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko. - **kl. 11.30-13.00 Matservering (4 €/person):** Församlingshemmet. Sköld-Qvarnström.

- **kl. 18.00 Bönegruppen (tvåspråkig):** Strandvägen 11. Tanja Kakko.

Sö 8.10:

- **kl. 10.00 Högmässa:** Degerby kyrka. Kyrkkaffe på Rosenberg. Sjöblom, Gustafsson Burgmann.

Må 9.10:

- **kl. 9.00-11.00 Barnpassning:** Församlingshemmets nedre våning. Behöver du hjälp med barnpassning? Församlingens barnledare finns här för dig - anmäl ditt barn senast föregående torsdag 5.10. tel. 050-501 1755/Noora Nylund. Begränsat antal platser.

- **kl. 13.15-15.15 Einsteinklubb (en vetenskaps- och forskningsklubb) för barn i lågstadieålder:** Församlingshemmet. Anmälningar: Noora Nylund, tel. 050-501 1755 eller e-post noora-elina.nylund@evl.fi.

Ti 10.10:

- **kl.10.00-15.00 Öppet hus & miniloppiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

- **kl. 10.00-12.00 Familjecafé:** Församlingshemmets nedre våning. Nylund, Sköld-Qvarnström.

Ons 11.10:

- **kl. 13.00-16.30 After school:** Församlingshemmets nedre våning. Tvåspråkig fritidsklubb för skolbarn i årskurs 1-6. Fri samvaro, pyssel, lek, möjlighet att göra läxor. Nylund, Sköld-Qvarnström.

- **kl. 19.00-21.00 Kyrkokören övar:** Församlingshemmet. Gustafsson Burgmann. **To 12.10:**

- **kl.10.00-15.00 Öppet hus & miniloppiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko. - **kl. 11.30-13.00 Matservering (4 €/person):** Församlingshemmet. Sköld-Qvarnström.

- **kl. 14.00 Minnesträning och stödgrupp för anhöriga i samarbete med Nylands Minneslots:** Strandvägen 11. Tilläggsinformation: Petra Karjalainen, tel. 0400 321239. Lindell.

- **kl. 18.00 Kyrkofullmäktige sammanträder:** Församlingshemmet.

- **kl. 18.00 Bönegruppen (tvåspråkig):** Strandvägen 11. Tanja Kakko.

Mera information: www.ingaforsamling.fi.

KARIS-POJO

Sö 1.10

- **kl. 10 Högmässa:** i Karis kyrka.

- **kl. 12 Högmässa:** i Pojo kyrka.

Må 2.10 kl. 14.30 Bibelgrupp: i Karis församlingshem.

To 5.10 kl. 19 Stillhetens bön: i Karis kyrka.

Fr 6.10 kl. 10.30 Baby-knattekyrka: i Karis kyrka och soppa efteråt i Stora Prästgården.

Sö 8.10

- **kl. 10 Gudstjänst:** i Karis kyrka. Gudstjänsten streamas också via församlingens YouTube-kanal.

- **kl. 12 Högmässa:** i Pojo kyrka.

- **kl. 18 Orgelkonsert med Henri Hersta:** i Pojo kyrka. I samarbete med finska församlingen, programblad 10 €, fritt inträde.

Ons 11.10 kl. 8.30 Stillhetens bön: i kapellet i Pojo församlingshem.

Ons 11.10 kl. 14 i Karlakaffe: i Pojo församlingshem.

Ons 11.10 kl. 14 Diakoni- och missionsgruppen: i Pojo församlingshem.

Närmare information om församlingens hela verksamhet finns på webbplatsen: www.karis-pojoforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

Sö 1.10 kl. 18.00 Virkby kyrka 70 år - Tvåspråkig festkonsert: Virkby kyrka.

Solister: Juha Kotilainen, Jorma Elorinne, Heidi Laakso, Saana-Maaria Tenkanen, Nina Granath. Orkester: Collegium musicum Lohja under ledning av Harri Kerko. Kaffeservering i pausen. Org. Lohjan Laulupäivät och Lojo församling. Fritt inträde.

Ti 3.10 kl. 13.30 Samling för daglediga: i Virkby kyrka. Taxi.

Sö 8.10 kl. 13.00 Högmässa: i Lojo St Lars kyrka. Kyrktaxi, kyrkkaffe.

DOMPROSTERIET

BORGÅ

HÖGMÄSSOR OCH GUDSTJÄNSTER

Sö 1.10 kl. 12 Mässa på teckenspråk i Lilla kyrkan: Maria Lindberg

Sö 1.10 kl. 12.15 Högmässa i Domkyrkan: Eisentraut-Söderström, Apostolidou,

Hätönen, sång Fiona Chow, trumpet Leo Kylätasku, Gunvor Flykts gudstjänstgrupp. Färdtjänst.

To 5.10 kl. 18 Mässa i Taizéstil i Lilla kyrkan: Lundgren, Hätönen

**Sö 8.10 kl. 9.30 Gudstjänst S:t Olofs, Pel-
linge:** Serell, Söderström

**Sö 8.10 kl. 12.15 Vigningsmessa i Dom-
kyrkan:** biskop Bo-Göran Åstrand, Lind-
gård, Hätönen, Cornicines Borgoenses,
Ove Blomqvists gudstjänstgrupp. Kyrk-
lunch efter mässan.

On 11.10 kl. 13: Stilla andakt med natt-
vard i Kapellet på Lundagatan 5: Eisen-
traut-Söderström, ukrainska kören

KONSERT

**Sö 1.10 kl. 18 Konsert i Svartbäck-Spjuts-
unds skärgårdskyrka:** "Singing with the
Saints", afroamerikanska spiritualer, Tiina
Sinkkonen, sång, Eric-Olof Söderström, pia-
no och orgel. Fritt inträde, programblad 5 €.

FÖR BARN OCH FAMILJ

To 5.10 & 12.10 kl. 9-11.30 Familjeträff:
Domprostgården.

VUXNA

Må 2.10 kl. 13 Sjömansmissionskretsen:
Café Lundagatan 5

Ti 3 & 10.10 Lunch och andakt: Lunda-
gatan 5

On 4.10 kl. 10 Tant-träff: Café Lunda-
gan 5, Pensionerade dagklubbstanter

On 4.10 kl. 13 Mariakretsen: Café Lun-
dagatan 5

To 5.10 kl. 13.30 Missionskrets: Café Lun-
dagatan 5. Gäst Charlotte Steffansson.

**Lö 7.10 kl. 14 "Pappabastun" i annan
form:** Preliminärt vandring i naturen. Se
puffen.

**Sö 8.10 kl. 13-14.30 Missionslunch i Fest-
salen:** Lundagatan 5

On 11.10 kl. 17 Bibel- och missionskrets:
Lilla salen, Lundagatan 5

SIBBO

**Mer info om vår verksamhet hittas på
www.sibbosvenskaforsamling.fi.**

To 28.9 kl. 14-16 Pop-up kafé: Nickby
centrum. Träffa församlingsanställda och
få dig en god kopp kaffe. Temaveckan Ut
hundrade år!

Fr 29.9 kl. 20 Meditativ mässa: Söder-
kulla kyrka.

Lö 30.9 kl. 18 Församlingkväll: Kyrkoby
församlingshem. Temat är Ut hundrade
år! Stiftsdekan Mia Anderssen-Löf med-
verkar.

Sö 1.10 kl. 12 Familjemässa: Sibbo kyrka.
Musikklubbarna medverkar. Temaveck-
ans avslutning.

Må 2.10 kl. 18 Virkborg: Söderkulla kyrka.

On 4.10 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

**Lö 7.10 kl. 12 Dansa ett yrke till en kvin-
na:** Söderkulla kyrka. Vi övar olika dans-
stilar utan par. Deltagandet är avgiftsfritt,
men man får göra en donation av en valfri
summa till Kvinnobanken med kontanter,
MobilePay, bankkort eller ett SMS. Eve-
nemang förverkligas tillsammans med
Sipoon suomalainen seurakunta, Sipoon
Syke, Keravan Tanssiopisto och Titta
Tunkkari.

Sö 8.10 kl. 12 Högmässa: Sibbo kyrka.

Sö 8.10 kl. 18 Kvällsmässa: Söderkulla
kyrka.

8.10 kl. 18 Det svängande medelhavet:
Konsert i Sibbo kyrka. Finska barockor-
kestern, solister Petri Kumela, gitarr och
Rolf Lislevand, gitarr. Biljetter från net-
ticket.fi eller vid dörren. Avslutningskon-
sert för musikfestivalen Sibbo toner.

Ti 10.10 kl. 19 Vikings veranda: Prästgår-
den. En diskussionsgrupp för män. Ob-
servera att gruppen denna gång samlas
på en tisdag! Med Patrik Frisk.

On 11.10 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

On 11.10 kl. 12 Ättaeuroslunch: Kyrkoby
församlingshem. Lunch för daglediga.

Kan du sticka – eller vill du lära dig? Kom till Södris kapell för att sticka tillsammans med andra! FOTO: PAVEL DANILYUK/PEXELS

Välkomna på Stickrave 30.9!

Om folk kan dansa en hel natt kan vi säkert sticka en
hel dag, tänkte diakoniarbetarna i Esbo.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

ESBO Jippet "Stickrave" föddes inför
Gemensamt ansvar-insamlingen ifjol.

– Vi tänkte på att "rave" betyder att
man festaren hel natt – så kanske vi kan
sticka en längre tid, under dagen, säger
Nina Wallenius, som är diakoniarbeta-
re i Esbo svenska församling.

På programmet står en gästföreläs-
ning, brunch – och stickning. Jippet
ordnas i Södris kapell.

– Dagen avslutas med andakt.

När församlingen ordnade Stickra-
ve ifjol var det många som uppskattade
möjligheten att få sticka tillsammans.

– Man kan lära sig av andra, få tips
om nya mönster och få hjälp och råd
med att öka eller minska, eller med att

sticka en häl till en yllesocka, säger Ni-
na Wallenius.

Gästföreläsaren Kaija Lindberg kom-
mer att berätta om hur man kan åter-
använda restgarner.

Nybörjare välkomna

Nina Wallenius poängterar att nybör-
jare verkligen är hjärtligt välkomna.
Man behöver inte kunna sticka alls –
man kan lära sig på plats.

– Det är bara att modigt komma med
och börja med något enkelt, som räts-
tickning. En person kom med på fjolår-
ets Stickrave för att hon kände att hon
inte kan sticka. Nu är hon medlem i Sy-
mamsellerna och gör allt från att sticka
sockor till att sy tygväskor.

– Det är bara att våga börja, det finns
bra instruktionsvideor på Youtube!

Hon uppmanar alla som känner att

de gärna skulle lära sig att sticka eller
handarbeta att gå med i församlingens
grupp Symamsellerna.

– Där finns många skickliga stickare
som kan hjälpa. Andan är: Kom med,
vi hjälps åt och ger varandra goda råd.
Här är alla välkomna!

Symamsellerna stickar bland annat
dopsockor som ges till alla nyfödda Es-
bopor vid dopsamtalet.

Tycker du själv om att sticka?

– Jo! Jag stickar mest vantar, sockor,
benvärmare och halsdukar. Jag har in-
te vågat mig på tröjor än.

Stickrave 30.9 kl. 10-14 i Södris kapell

På programmet: Gästföreläsning,
brunch, andakt – och stickning.

Ingen förhandansmälan krävs, alla är
välkomna!

Inträde till förmån för Gemensamt an-
svar: 20 euro för vuxna och 10 euro för
barn.

I kapellet säljs också GA-produkter
och sådant som Symamsellerna till-
verkat till förmån för GA-insamlingen.

Man kan betala med bankkort, Mobi-
lepay och kontant.

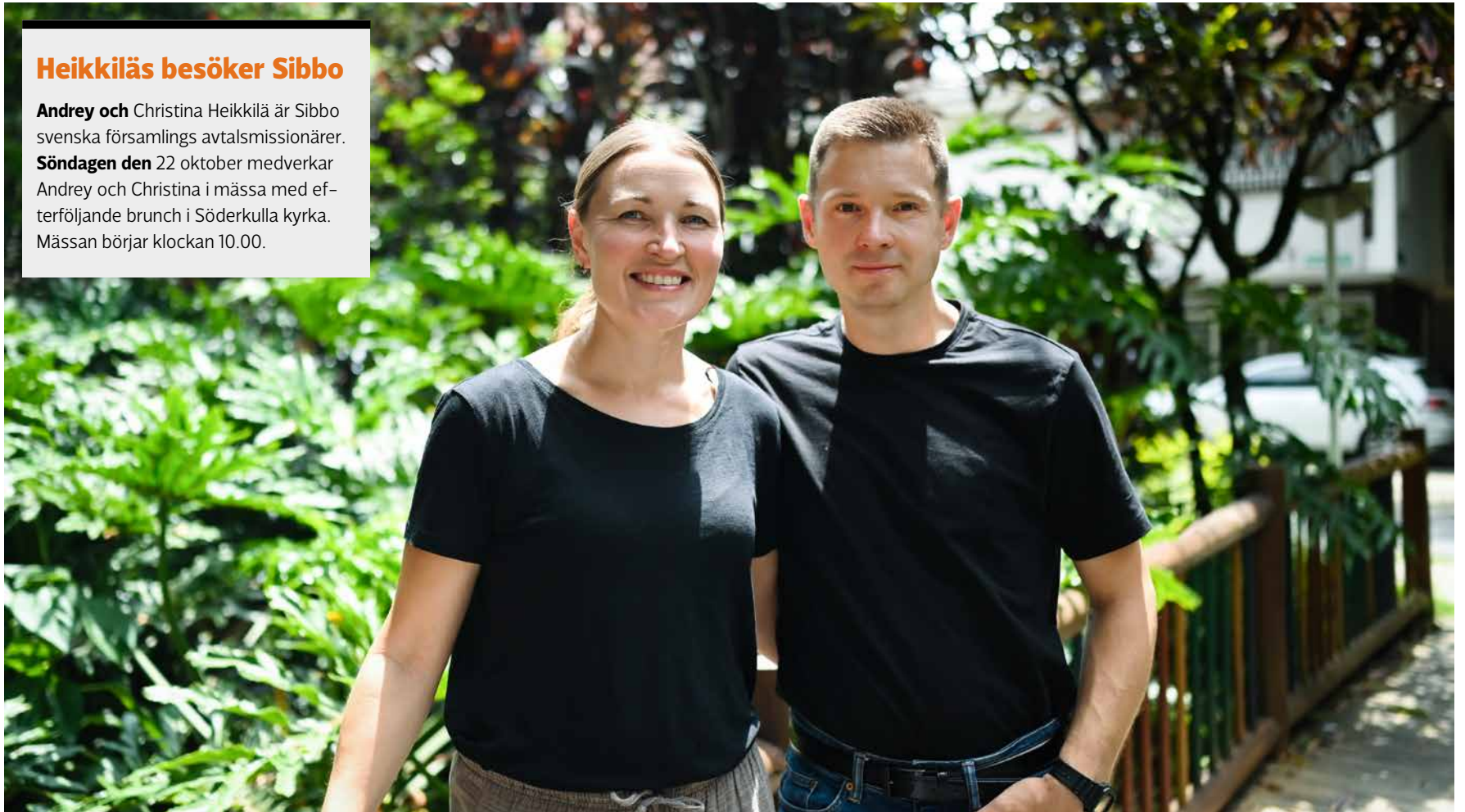

De lokala sidorna i Borgå, Sibbo och Vanda utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Rebecca Pettersson, rebecca.pettersson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Heikkiläs besöker Sibbo

Andrey och Christina Heikkilä är Sibbo svenska församlings avtalsmissionärer.

Söndagen den 22 oktober medverkar Andrey och Christina i mässa med efterföljande brunch i Söderkulla kyrka. Mässan börjar klockan 10.00.

Christina och Andrey Heikkilä är tillbaka i Finland efter en intensiv tid som missionärer i Latinamerika. Bilden är tagen i Medellín, Colombia. FOTO: ANNA LUNDÉN

”Allt vi har sett är inte fina bilder”

Missionärerna Andrey och Christina Heikkilä är tillbaka i Finland, men Latinamerika har förändrat dem.

TEXT: REBECCA PETTERSSON

SIBBO Efter ett knappt år som missionärer i Colombia försöker **Andrey och Christina Heikkilä** akklimatisera sig till en vardag i Finland. Vi hörs över videolänk och de ansluter från sitt hem i Forsby, Pedersöre. Genom ett fönster bakom dem letar sig solen in, och i bakgrunden anas barrskog.

– Här är vårt lilla paradys, vårt hem som vi har för hela familjen. För oss är rötterna här och vi trivs otroligt bra, säger Andrey.

Det senaste året har paret varit stationerat i staden Medellín i Colombia, men deras arbete har också sträckt sig till Bolivia och Venezue-

»I Colombia ville vi så mycket och försökte ta in så mycket som möjligt.«

la. De beskriver Medellín som en vacker stad, kanske världens vackraste.

Tanken var att de skulle vara stationerade där i två år, men så blev det inte. För det första fick familjen flera avslag på sina visumansökningar. För det andra har Christina och Andrey tre tonåringar vars liv också behöver fungera.

– Det var många olika element som gjorde att vi upplevde en stark längtan efter att åka iväg till Colombia, men det kändes också väldigt skönt att komma tillbaka. Vi har gjort alla våra beslut tillsammans som familj och det är många komponenter som behöver passa ihop, säger Christina.

Ett före och ett efter Latinamerika

Familjen har tidigare varit stationerad i Ryssland och Estland, men tiden i Latinamerika har förändrat dem.

– Vi har lika behov som människor, oberoende av om vi finns i Bolivia eller i Finland. Men allt vi har sett är inte fina bilder, utan också sådant som tar många år att smälta. Det finns helt klart ett före och ett efter för oss, säger Andrey.

Nu ska familjen ha ett mellanår, eller kanske flera. Barnen ska få en kontinuitet i vardagen, Christina ska vikariera som koordinator vid Finska Missionssällskapet och Andrey ska vara studieledig. Sen ser de vart livet för dem, men en sak är säker: de har en längtan tillbaka till Colombia.

– Det är ett underbart land med fantastiska

människor, säger Andrey.

Samtidigt påminner han om att Colombia är ett land som genomgått 50 år av inbördeskrig och oroligheter, bland annat med koppling till narkotikahandeln. Så sent som 2016 slöts ett fredsavtal i Colombia.

– Det har förändrat befolkningens dna. Det kommer att ta många år innan de ens kan tala om det. Just därför behövs missionen så enormt där.

Missionärernas roll har förändrats mycket under den tid som Andrey och Christina jobbat med mission. Tempot har blivit högre, de rapporter som ska lämnas in är fler. Samtidigt är det inte i första hand administration som paret Heikkilä brinner för, utan människomöten.

– I Colombia ville vi så mycket och och försökte ta in så mycket som möjligt. Vi jobbade hårt, säger Christina.

En eloge till alla missionsvänner

I höst kommer Andrey och Christina att resa runt till sina avtalsförsamlingar för att berätta om Finska Missionssällskapets arbete i Latinamerika. Det ser de fram emot. Under tiden i Colombia kände de att de blev burna av böner.

– Det blev så verkligt eftersom vi hade ett så konkret behov av hjälp. Jag vill poängtera att även om vi främst berättar om vår väg så är mission något vi gör tillsammans. Församlingarnas och missionsvännernas böner och arbete här hemma är otroligt värdefullt och möjliggör arbetet på missionsfältet, säger Christina.

DOMPROSTERIET

BORGÅ

Sö 1.10 kl. 12 Mässa på teckenspråk i Lilla kyrkan: Maria Lindberg

Sö 1.10 kl. 12.15 Högmässa i Domkyrkan: Eisentraut-Söderström, Apostolidou, Hätönen, sång Fiona Chow, trumpet Leo Kylätasku, Gunvor Flykts gudstjänstgrupp. Färdtjänst: Beställ själv taxi och berätta att betalningen sköts vid kyrkan. Diakoniarbetaren är på plats from kl. 11.30.

To 5.10 kl. 18 Mässa i Taizéstil i Lilla kyrkan: Lundgren, Hätönen

Sö 8.10 kl. 9.30 Gudstjänst S:t Olofs, Pellinge: Serell, Söderström

Sö 8.10 kl. 12.15 Vigningsmässa i Domkyrkan: biskop Bo-Göran Åstrand, Lindgård, Hätönen, Cornicines Borgoenses, Ove Blomqvists gudstjänstgrupp. Kyrklunch efter mässan.

On 11.10 kl. 13: Stilla andakt med nattvard i Kapellet på Lundagatan 5: Eisentraut-Söderström, ukrainska kören

KONSERT

Sö 1.10 kl. 18 Konsert i Svarthäck-Spjutsunds skärgårdskyrka: "Singing with the Saints", afroamerikanska spiritaler, Tiina Sinkkonen, sång, Eric-Olof Söderström, piano och orgel. Fritt inträde, programblad 5 €.

FÖR BARN OCH FAMILJ

To 5.10 & 12.10 kl. 9-11.30 Familjeträff: Domprostgården.

VUXNA

Må 2.10 kl. 13 Sjömansmissionskretsen: Café Lundagatan 5

Ti 3 & 10.10 Lunch och andakt: Lundagatan 5

On 4.10 kl. 10 Tant-träff: Café Lundagatan 5, Pensionerade dagklubbstanter

On 4.10 kl. 13 Mariakretsen: Café Lundagatan 5

To 5.10 kl. 13.30 Missionskrets: Café Lundagatan 5. Gäst Charlotte Steffansson.

Lö 7.10 kl. 14 Utfärd för pappor: Vandring i naturen. Mer info 0400 744 613 eller andreas.lundgren@evl.fi.

Sö 8.10 kl. 13-14.30 Missionslunch i Festsalen: Lundagatan 5

On 11.10 kl. 17 Bibel- och missionskrets: Lilla salen, Lundagatan 5

SIBBO

Mer info om vår verksamhet hittas på www.sibbosvenskaforsamling.fi.

To 28.9 kl. 14-16 Pop-up kafé: Nickby centrum. Träffa församlingsanställda och få dig en god kopp kaffe. Temaveckan Uti hundrade år!

Fr 29.9 kl. 20 Meditativ mässa: Söderkulla kyrka.

Lö 30.9 kl. 18 Församlingkväll: Kyrkoby församlingshem. Temat är Uti hundrade år! Stiftsdekan Mia Andersén-Löf medverkar.

Sö 1.10 kl. 12 Familjemässa : Sibbo kyrka. Musikkklubbar medverkar. Temaveckans avslutning.

Må 2.10 kl. 18 Virkborg : Söderkulla kyrka.

On 4.10 kl. 10 Frukost : Söderkulla kyrka.

Lö 7.10 kl. 12 Dansa ett yrke till en kvinna: Söderkulla

SIBBO Dans

Dansa för att hjälpa kvinnor

Dansa för din glädje och en kvinnas levebröd! Vi övar olika dansstilar utan par. Evenemanget förverkligas av församlingarna tillsammans med Sipoon Syke, Keravan Tanssiopisto och Titta Tunkkari.

I samband med evenemanget samlas understöd för kvinnors utbildning och självständigt företagande i utvecklingsländer. Deltagandet är avgiftsfritt, men man får göra en donation av en valfri summa till Kvinnobanken med kontanter, MobilePay, bankkort eller ett SMS.

Evenemanget ordnas **lördagen den 7.10 klockan 12.00** i Söderkulla kyrka. Vid frågor, kontakta Milli Westerlund 050 566 3690

BORGÅ Pappor

Utfärd för pappor

Från och med i sommar har pappor i Borgå träffats några gånger för att bada bastu. Träffarna är öppna för alla pappor till minderåriga barn.

I oktober tar "pappabastun" annan form då vi umgås i andra former under en utflykt. Vi träffas **lördag eftermiddag 7.10 kl. 14.**

Detaljer kommer senare, men preliminärt siktar vi på vandring i naturen i Borgåtrakten. Planen är beroende av väder.

Intresseanmälan till församlingspastor Andreas Lundgren **senast onsdag 4.9**, 0400 744 613 eller andreas.lundgren@evl.fi.

kyrka. Vi övar olika dansstilar utan par. Deltagandet är avgiftsfritt, men man får göra en donation av en valfri summa till Kvinnobanken med kontanter, MobilePay, bankkort eller ett SMS. Evenemanget förverkligas tillsammans med Sipoon suomalainen seurakunta, Sipoon Syke, Keravan Tanssiopisto och Titta Tunkkari.

Sö 8.10 kl. 12 Högmässa: Sibbo kyrka.

Sö 8.10 kl. 18 Kvällsmässa: Söderkulla kyrka.

8.10 kl. 18 Det svängande medelhavet: Konsert i Sibbo kyrka. Finska barockorkestern, solister Petri Kumela, gitarr och Rolf Lislevand, gitarr. Biljetter från netticket.fi eller vid dörren. Avslutningskonsert för musikfestivalen Sibbo toner.

Ti 10.10 kl. 19 Vikings veranda: Prästgården. En diskussionsgrupp för män. Observera att gruppen denna gång samlas på en tisdag! Med Patrik Frisk.

On 11.10 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

On 11.10 kl. 12 Åttaeuroslunch: Kyrkoby församlingshem. Lunch för daglediga.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

VANDA

FRE 29.9 kl.10–11 Musikleik i Dickursby kyrka: I musikleken sjunger vi kravlöst, har rytmik och spelar rytminstrument.
FRE 29.9 kl.12–14: Psykiska Första Hjälpens 2-utbildning i Dickursby kyrka.

SÖ 1.10 kl.10 Mikaelidagens högmässa: med välsignelse av frivilliga i Helsing kyrka S:t Lars. Kristian Willis och Anders Ekberg. Efteråt kyrkkaffe i Laurentius.

Ti 3.10 kl.9.30–11 Familjecafé i Martinristi: (Mårtensdalsstigen 7). Välkomna till vårt familjecafé varje tisdag! Kom och träffa andra föräldrar och umgås!

Ti 3.10 kl.11–12.30 Träffpunkt i Martinristi: För dig som är ledig under dagen, kravlös samvaro med lätt lunch och kaffe. Vi avslutar träffarna med en andakt.
Ti 3.10 kl.11–15 Pensionärernas Må bra-dag: vid Hanaböle träsk. Kom med och promenera i naturen, bada bastu och ät lunch. Anmälningar till Annakatri Aho 050 464 5068.

ONS 4.10 kl.17.30 Ungdomsgudstjänst: i Dickursby kyrka.

ONS 4.10 kl.18–20 Ungdomskväll: i Dickursby kyrka.

ONS 4.10 kl.18–19 Sångstund för alla: i Dickursby kyrka.

FRE 6.10 kl.10–11 Musikleik: i Dickursby kyrka.

FRE 6.10 kl.12–14: Psykiska Första Hjälpens 2-utbildning i Dickursby kyrka.

ONS 4.10 kl.12–14 ViAnda: övar på Helsinggård (Konungsvägen 2).

FRE 6.10 kl.14 Veckomässa: i Folkhälsanhuset. Vallmov.28. Kristian Willis och Anders Ekberg.

Sö 8.10 kl.10 Högmässa: i S:t Lars kapell: Helsing kyrka S:t Lars renoveras 8–29.10.2023. Välkommen att under de här tiderna fira högmässa i S:t Lars kapell! Medverkande: Anu Paavola och Anders Ekberg. Ingen streaming från högmässorna i kapellet.

Ti 10.10 kl.9.30– 11 Familjecafé: i Martinristi.

Ti 10.10 kl.12.30–14 Tisdagsgruppen: i Dickursby kyrka.

ONS 11.10 kl.18–20 Ungdomskväll: i Dickursby kyrka.

ONS 11.10 kl.18–19 Sångstund för alla: i Dickursby kyrka.

TO 12.10 kl.14 Allsång med kaffestund: i Virtakyrkan, Råtorpsv. 8.

VANDA Pensionärer

En dag att må bra på!

Tisdagen den 3.10 klockan 11 till 15 ordnas Pensionärernas Må bra-dag vid Hanaböle träsk.

Kom med och promenera i naturen, bada bastu och ät lunch på restaurangen i caféet.

Dagen är kostnadsfri. Anmälningar till Annakatri Aho 050 464 5068.

KOLUMNEN

INGRID BJÖRKSOG

Rum att krascha

”DET SKÖNA med mitt jobb är att inte behöva betygsätta”, sa en fritidsledare åt mig häromdagen. Han hade funderat på att bli lärare men valde en annan bana i stället. Jag känner igen mig i det han säger. Jämfört med skolan och att vara lärare så har jag som präst inget krav på att ge betyg. Det är en stor välsignelse.

I mitt arbete med barn, konfirmander och hjälpledare möter jag ofta barn och ungdomar som hör till olika ytterligheter. Lågpresterare och högpresterare. De som nästan inte kommer över ribban, som till och med blir under ribban, och de som nästan går under av prestationskraven de ställer på sig själva. Allt det här gör att jag blir mer och mer tacksam över att jag inte behöver betygsätta eller ge anmärkningar.

DET FINNS mycket som spelar in i barns och ungdomars liv. Förutsättningar, stödfunktioner, trygghet och mycket mer. De senaste åren har jag fått de skoltrötta på mitt hjärta. Särskilt ungdomarna med alltför många röda och svarta anmärkningar i sitt skolsystem. Det är många som inte klarar av de krav som finns i skolan, i samhället eller som helt enkelt inte passar in i de system som finns. Något skaver i mig när det ska behöva vara så. För det säger mycket om det samhälle vi lever i.

»Det behöver också finnas utrymme för att inte passa in, utrymme för att krascha, utrymme för att vara vilsen och utrymme för att växa.«

DET BEHÖVER finnas gränser, det behöver finnas regler, det behöver finnas ordning och någon form av struktur. Men det behöver också finnas utrymme för att inte passa in, utrymme för att krascha, utrymme för att vara vilsen och utrymme för att växa. Och kanske det viktigaste, det behöver finnas tillräckligt med stödjande resurser för att man ska kunna ta itu med det som genererar skoltröttheten och vilsenheten.

Här tänker jag att församlingens roll blir allt viktigare. Tänk om vi kan ta tillvara möjligheten att erbjuda en trygg fristad med vuxna som ser, hör och bryr sig? Tänk om vår verksamhet får genomsyras av Kristus så att vi ser på djupet, så att vi ser med Guds kärlek på de människor vi möter.

Ingrid Björkskog är präst som just nu är insnöad på surdegsbakning.

Ulrika Lindholm-Nenonen och Henrika Lemberg är stolta över församlingens nya stola. FOTO: PRIVAT

”Vi tar små steg framåt”

För diakonerna i Borgå svenska domkyrkoförsamling börjar en långsiktig strävan nu ge resultat. De vill att alla ska känna sig välkomna i församlingen och har låtit sy en stola i regnbågens färger.

TEXT: REBECCA PETTERSSON

BORGÅ Ett nytillskott i form av en regnbågsstola har dykt upp i linneförrådet i Borgå domkyrka. Den kommer att finnas i domkyrkan för alla präster och diakoner att använda.

I fjol var Borgå domkyrkoförsamling för första gången inbjuden som officiell samarbetspartner till prideveckan i Borgå. Startskottet för prideveckan blev en regnbågsmässa i domkyrkan som ordnades i samarbete med föreningen Borgå Seta, Borgå finska församling och Borgå svenska domkyrkoförsamling.

– Till den mässan hade jag lånat en regnbågsstola av en tidigare kollega och vi började prata om att det skulle vara roligt att ha en

egen, säger diakon Henrika Lemberg.

Marianne Chanth, ordförande för Borgå Seta, var inte sen att uppmuntra idén och lovade att hon till och med kunde sy en stola till församlingen.

Sagt och gjort. Församlingen köpte tyger i regnbågens alla färger, och nu, ett år senare, är stolan klar.

– Det var en fin gest av Seta, säger Henrika Lemberg.

En symbol för acceptans

Ulrika Lindholm-Nenonen, också hon diakon i församlingen, har föreslagit att stolan ska finnas i kyrkan, tillgänglig för alla som vill använda den vid gudstjänster och förrättningar.

– Det har ju tagit några år för oss att bli officiell samarbetspartner i Prideveckan i Borgå. Vi tar små steg framåt, men vi tar steg framåt. Nu vill vi berätta att vi har en stola. I fjol pratade vi också om en ny vigselrya. Det kanske är nästa steg, säger hon.

Exakt hur och när stolan kan användas är ännu lite oklart. Det finns präster som alltid bär regnbågsstola, men samtidigt finns det också liturgiska färger och kyrkoårets rytm att förhålla sig till. Att det finns en regnbågsstola i

församlingen är dock det viktigaste just nu.

– Det kan vara en ganska viktig symbol för regnbågspersoner som besöker mässan. Man kanske kan känna sig mer trygg och accepterad.

Stolan – ett ok att bära

En stola är alltså det tygstycke eller band som bärs av präster och diakoner ovanpå alban. Stolan kan korsas eller hänga fritt och den används både inom den katolska, anglikanska och evangelisk-lutherska kyrkan.

Stolan symboliserar Kristi ok och den börda som prästen bär i egenskap av Kristi tjänare. Den ska påminna om den tunga uppgift som prästen bär, men också om det hopp och förtroende som församlingen lagt på prästens axlar.

Ett långsiktigt arbete

Ulrika Lindholm-Nenonen har jobbat många år i Borgå domkyrkoförsamling och är glad över att det nu finns en regnbågsstola i församlingen – av flera orsaker.

– Jag har sett utvecklingen från det att vi inom diakonin i många år har tyckt att de här frågorna varit viktiga. Vi har varit med i prideparaden och det är därifrån det börjat. Nu är vi officiella samarbetspartners med Seta. Det känns bra efter några frustrerande år, säger hon.

Resten av medarbetarskaran har också varit positivt inställda till det lilla projektet med regnbågsstolan, och snart finns regnbågens alla färger i Borgå domkyrka.

»Man kanske kan känna sig mer trygg och accepterad.«

Lokalsidorna för församlingarna i Helsingfors utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Gemenskap i ord

KOLUMN
Maria Salenius
är docent och
äldre universitets-
lektor i brittisk
litteratur vid Hel-
singfors universitet
och sopran i
Matteus kyrkokör.

ATT LÄSA böcker är ett sätt att förstå världen. Äldre texter visar oss dessutom att världen kanske förändrats mindre än vi tror.

Just nu tänker jag på den engelska poeten och prästen John Donne (1572–1631). För fyrahundra år sedan levde han i en tid som liknar det vi upplevt och upplever just nu: Flera ödesdigra sjukdomar drog över landet på Donnes tid, och på kontinenten härjade det trettioåriga kriget. Sent på hösten 1623 insjuknade John Donne själv i en livshotande feber. Under sjukdomstiden skrev han en samling andaktstexter, och hans ord talar om människans behov av sin nästa, om betydelsen av enhet och sammanhållning i världen.

”Ingen människa är en ö, fullkomlig i sig själv”, skriver John Donne i sitt ensamma sjukrum. ”Varje människa är en del av fastlandet, en del av helheten.” Vi kan höra hur Donne saknar sina närmaste omkring sig, en gemen-

skap, kanske sin församling. Liknelsen om kartan öppnar dessutom ett större sammanhang: ”Om en tuva land sköljs ner i havet, förminskas Europa, såsom om en udde skulle sköljas bort ...” Visst talar Donne fortfarande om den enskilda människan, och säkert särskilt om sig själv, men jag kan inte låta bli att höra hur han också tänker på den splittring som kriget river i det Europa som han bara några år tidigare besökt på ett diplomatisk uppdrag. När Donne i sin text sedan återvänder till ord om döden kan man därför läsa en hänvisning såväl till den egna förgängligheten som till förlusten av soldater och civila i ett förödande krig: ”Varje människas död förminskar även mig eftersom jag är en del av mänskligheten. Frå-

ga därför aldrig för vem dödslockan klämtar: den klämtar för dig.”

JOHN DONNES text har senare resonerat i olika historiska skeden. Slutorden här lånades av den amerikanska författaren Ernest Hemingway (1899–1961) då han skrev om meningslösheten i det spanska inbördeskriget på 1930-talet, ett annat krig på samma kontinent (romanen *Klockan klämtar för dig*). Och bilden om hur människan inte är en ö fick nyligen skildra många sorg och förtret då öriket England genom Brexit beslöt att lämna den europeiska gemenskapen.

Så vandrar litteraturen genom tider och generationer. Trots att John Donnes ord beskriver den verklighet som han levde i för fyrahundra år sedan, kan vi i hans text nu också återspegla vår egen rädsla och oro under pandemin och på grund av det krig som pågår i Europa idag, i vår egen verklighet.

JAG SÄTTER mig gärna ner för mig själv med en bok när höstkvällen mörknar. Men litteraturens främsta funktion är inte att gynna vår ensamhet – efter åren av isolering behöver vi sätt att mötas, inte avskiljas. Böcker ger oss ord att uttrycka och dela våra känslor och upplevelser – så att vi kan nå och förstå varandra.

»**Böcker ger oss ord att uttrycka och dela våra känslor och upplevelser – så att vi kan nå och förstå varandra.**«

Hallå där Ellen Domingo!

Ellen har varit med och startat upp Fredagscafé i Petruskyrkan.

”IDÉN VAR att skapa en plats för äkta gemenskap där det är möjligt för människor i olika åldrar, livsskeden och av olika bakgrunder att mötas.

DRÖMMEN ÄR att kvällarna får vara organiska och att det finns utrymme för både djupa samtal och lättsamma diskussioner. Jag tror gemenskap är helande, speciellt då det handlar mer om att vara än att göra. Det har gjort mig glad att se bebisar, pensionärer och ungdomar samlade på samma plats!”

VÄLKOMMEN PÅ fredagscafé i Petruskyrkan varje fredag kl. 17–19.

TEXT OCH FOTO: PAULIINA KITTILÄ

Matteus församling

Andligt liv

Mässor: Söndagar kl. 10 i Matteuskyrkan. Obs! Ingen mässa kl. 10 den 22.10. Pga Kvällsmässa

Kvällsmässa 22.10 kl. 18: Talare är Sofia Torvalds. Kvällste efter kvällsmässan.

MU-mässa: (MatteusUngdom): Onsdagar kl. 17:30 + kyrkfika.

Molnet: Ett tillfälle för bön tors 28.9 och 12.10 kl. 18–19.15 i Brasrummet. Tillsammans delar vi det som vi är tacksamma för och det som tynger oss. Kontakt: Mia Westerling, tfn 045 341 8441.

Barn, ungdom och familj

Musiklek med familjecafé: Tisdagar.

Klapp & klang kl. 10 (för 1–4-åringar) och Gung & sjung kl. 11 (för 0–1-åringar) i Matteuskyrkan. Mera info: daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769. OBS Ingen musiklek på höstlovet 17.10!

TWEENTISDAG FÖR ÅK 3–7: Tisdagar kl. 14–17 i Matteuskyrkan. Mellanmål, pingis, tv-spel, pyssel m.m. Popkör kl. 15:30–16:15. Mera info: catarina.barlund-palm@evl.fi, tfn 050-380 3936. OBS Ingen Tveentisdag på höstlovet 17.10!

Öppet hus för ungdomar: onsdagar från kl. 15. MU-mässa kl. 17:30. Följ oss på IG @matteusungdom för mer info om hjälpledarutbildningar, läger, resor och anmälningar. OBS Inget Öppet hus på höstlovet 18.10!

Matteus barnkör och pysselklubben i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid. Mera info om pyssel av Catarina och gällande kören av Daniela. OBS Ingen kör eller pysselklubb på höstlovet 19.10!

Natt i Matteus 6–7.10 för åk 6: Fredag kväll till lördag förmiddag har vi program och övernattar i kyrkan. Kostar ingenting. Anmälan senast 29.9 till Catarina, catarina.barlund-palm@evl.fi.

Höstläger 17–19.11 för åk 5–8: Roligt program för olika åldrar hela helgen på Korpisruiha lägergård. Lägeravgift: 70€. Anmälan senast 31.10. till Catarina, catarina.barlund-palm@evl.fi.

Föda utan rädsla-kurs: sö 29.10 kl.14–18 i Matteuskyrkan. Påverka och stärk din egen förlossningsupplevelse. Anmäl den gravida+stödperson till daniela.stromsholm@evl.fi. Mera info på hemsidan.

Musik

Matteus kyrkokör sjunger de gamla klassiska kyrkomusikverken och även nyare musik från vår egen tid. Tisdagar kl. 18.30 i Matteuskyrkan. Körledare: kantor Niels Burgmann, niels.burgmann@evl.fi, (09) 2340 7326.

Vår Ton är kören för dig som aldrig vågat sjunga i kör men ändå skulle vilja försöka. Visor, kanon och schlager onsdagar mellan 15.30–16.30 tillsammans med kantor Niels Burgmann: 050-566 9418 eller niels.burgmann@evl.fi.

Popkören riktar sig till barn i årskurserna 4–7 och övar tisdagar i Matteuskyrkan. Tisdagar kl. 15.30–16.15. Matteus barnkör startar i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid. Körledare: Daniela

Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769. OBS Ingen popkör på höstlovet, 17.10.

Nya sångare välkomna i alla körer!

Gemenskap

EXIST – Flerspråkig Filmfestival i Matteuskyrkan: To 5.10–lö 7.10. Festivalen bjuder på fyra filmer på olika språk, med intressanta samtal kring filmens tema. Vi delar en flerspråkighet i Finland, och festivalen understryker detta. Festivalen är gratis, och ingen förhandsanmälan behövs.

Stickklubben: 5.10, 19.10 kl. 11–13, träffas jämna veckor i Matteuskyrkans utrymmen. Kontakt: Carita Riitakorpi 050-380 3986.

Bokklubben Bokmalarna: Bokmalarna läser och samtalar utgående från en på förhand vald bok, var tredje måndag kl. 14–15.30 i Matteussalen. Höstens datum: 16.10, 6.11, 27.11 och 18.12. Mera info från kansliet.

Kvinnor mitt i livet: Måndag 9.10 kl. 18. Ett smakprov i Gospel-lattarit med Kirsi Linddahl. Gospel-lattare är kristen musik med latinodans-grundsteg Ingen tidigare dansbakgrund behövs, bekväma kläder och inneskor med! Kontakt: Stina Hjelt 050 300 5911

Följ oss på Facebook och Instagram för våra senaste uppdateringarna samt bilder och gemenskap i vardagen @matteusforsamling.

Behöver du hjälp eller stöd?

Du kan alltid kontakta församlingens anställda och diakoniarbetarna om du behöver hjälp eller stöd i vardagen eller bara någon att tala med. Kontakta diakoniarbetare Carita Riitakorpi 050-380 3986.

MATTEUS FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

Kansliet: För tillfället är det fysiska kansliet stängt. Telefontid tis o tor 10–14, tfn (09) 2340 7300, matteus.fors@evl.fi.

Lokaler: Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3 (Matteussalen vän. 1).

Johannes församling

Gudstjänster

Söndag 1.10, högmässa: kl 10 i S:t Jacobs kyrka.

Söndag 1.10, högmässa: kl 12 i Johanneskyrkan.

Tisdag 3.10, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 4.10, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 4.10, veckomässa: kl 18 i Johanneskyrkan.

Gå i kyrkan på kvällen – eller sov över!

För oss som önskar en stund av stillhet mitt i veckan ordnar Johannes församling en enkel **kvällsmässa i Johanneskyrkan på onsdagar kl. 18.**

Efter en mötestund dag är mässan på onsdag kväll jätteviktig för mig. Den blir verkligen ett andningshål mitt i veckan, säger kantor Dag-Ulrik Almqvist.

Mässan tar vanligen bara en halv timme, men innehåller ändå de flesta elementen ur en vanlig mässa. Också en stunds tystnad efter nattvarden.

En gång i månaden är det också möjligt att besöka söndagsgudstjänsten kvällstid när **Matteus församling håller kvällsmässa kl. 18: 22.10** med Sofia Torvalds som talare, **26.11** Christa Mickelsson i Matteuskyrkan. Kvällsmässorna är enkla att följa med i, de finns mycket tid för stillhet och musik. **”Natt i Matteus”** erbjuds i höst för barn i årskurs sex, **den 6–7.10.** Fredag kväll till lördag förmiddag med program och övernattni- ning i kyrkan. Kostar ingenting. Anmälan senast 29.9 till catarina.barlund-palm@evl.fi.

Varannan tisdag i månaden ordnas tvåspråkig förbönsgudstjänst **”Förbön och Tack” kl. 19 i Munksnäs kyrka:** 3.10 Tuomas Metsäranta, 17.10 Allan Franzén, 31.10 Henrik Perret, 14.11 Ronny Thylin, 28.11 Ulf Emeleus, 12.12 Pekka Reinikainen. Mässan strömmas till Petrus församlings facebookside.

Söndag 8.10, högmässa: kl 10 i S:t Jacobs kyrka.

Söndag 8.10, högmässa: kl 12 i Johanneskyrkan.

Tisdag 10.10, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 11.10, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 11.10, veckomässa: kl 18 i Johanneskyrkan.

Gemenskap

Träffpunkt: tisdag 3.10 kl 14–15.30. Vicehäradshövding Pamela Fredenberg föreläser och besvara frågor gällande arv m.m.

Diakoniträff: torsdag 12.10 kl 12–13.30 och vidare udda veckor i S:t Jacobs kyrka. Gäst: diakon Timo Sentzke & församlingsmedlemmar från Tyska ev-luth. församlingen.

Brunchträffar för män i arbetslivet: lördag 7.10 kl 10–12 i Hörnan.

Bibel, tro och tvivel, samtalsgrupp: måndag 2.10 kl 18–20 i Hörnan. Tema: Runeberg som psalmförfattare. Gäst: Eva Henricson.

Kaffe på stan: 2.10 kl 14–16 i Högbergssalen, Högbergsgatan 10 E, andra våningen.

Stillhetens yoga: torsdag 5 och 12.10 kl 18 i Johanneskyrkan. Vi träffas varje torsdag

samma tid till och med 26.10. Ingen förhandsanmälan behövs. En mjuk form av andlig yoga som passar alla.

Anmälan till församlingsutfärd: 29.10 gör vi en utfärd med buss till Borgå stifts jubileum med festhögmässa. Anmäl dig och ställ frågor 25.9–6.10 till Helge Meyn-Hellberg, 050 576 9679.

MATTEUS Lek och pyssel**Matteuslördag för alla åldrar**
30.9 kl. 10–13

Musiklek 10–10.30, pyssel för alla åldrar, lekar och aktiviteter för barn, samvaro för vuxna och servering för alla. Alla åldrar välkomna, med eller utan barn! Ingen förhandsanmälan behövs.

JOHANNES Ny förälder**För dig som fått barn**

Välkommen med i vår nya grupp Första barnet! Ledare är vår barnledare Martina Friman och Gabriela Langinauer, Friends-utbildare på Stationens barn rf.

- Vi kan med små medel stöda babys utveckling, relationen mellan föräldrar och barn och även den egna orken, bara vi vet hur, säger Gabriela.

- Att få sitt första barn innebär mycket nytt och det gäller att hitta sin plats i den nya vardagen och att ta hand om sig själv också. Många känner sig ensamma och osäkra. Kamratstödet en sådan här grupp kan erbjuda kan vara värdefullt.

Vi träffas i Hörnan fem onsdagar kl. 13–15, 4.10–1.11. Anmäl er till gruppen via vår hemsida.

PETRUS Sångglädje**Sjung i kör!**

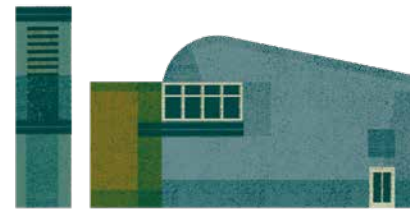
Församlingens körer välkomnar nya sångare hela tiden. Petrus har olika körer beroende på vad du söker.

Petrus Vokalensemble sjunger i stämmor och övar varannan vecka i Åggelby.

Kingdom Singers är en ekumenisk lovsångskör med repertoar på finska, svenska och engelska och övar varannan vecka i Petruskyrkan.

Lovsångsgruppen medverkar i Förbön och Tack och övar innan kvällarna i Munksnäs kyrka.

Välkommen med! Mer info hittar du i Petrus annonsering.

Missa inte! Musiklek: kl. 10 på torsdagar i Södra Haga fr.o.m. 7.9. Välkommen med i vårt glada gäng! Musikleken är speciellt för dig med barn 0–5år. Vi sjunger och leker tillsammans, och umgås efteråt en stund. Kontakta Anne Koivula för mer info: anne.koivula@evl.fi

Evenemang

Fredagscafé i Petruskyrkan: Fredagscafé är en gemenskap för alla åldrar att mötas kring en kopp kaffe efter veckan! Kl. 17–19 varje fredag. Kom ensam, med familj eller med vänner.

Missa inte! Dagscafé: 10.10 kl. 13 i Petruskyrkan. Välkommen på en eftermiddag med kaffe och gemenskap. Vi ses i Petruskyrkan, Skogsbäcksvägen 15. Mer info av diakonissan Tua Sandell, tel. 09 23401115 / 050 3442711

Andakt och bön

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Förbön och Tack: Ti 3.10 kl. 19. Tvåspråkig förbönsgudstjänst i Munksnäs kyrka. Tuomas Rosqvist, Bengt Lassus. Mathias Sandell. Barnpassning ordnas. Lovsångsgruppen övar kl. 18, välkommen med och sjunga. Kören medverkar under förbönsgudstjänsten. Förbönstelefonen öppen må kl. 14.30–16.30, ons kl. 18–20, 09–23407171. Du kan även sända böneämnen per e-post eller post till kontaktuppgifterna ovan. Varannan tisdag fram till 12.12.

Kyrkan öppen för bön: Petruskyrkan öppen för enskild bön varje tisdag kl. 8–9, 15.8–19.12. Välkommen och stilla dig.

Sjung i kör

Petrus Vokalensemble: För dig som kanske sjungit i kör tidigare, eller vill lära dig att sjunga flerstämmigt. Vi sjunger i stämmor och uppträder ibland. Nya medlemmar tas med hela tiden. Övningar varannan torsdagar kl. 18 i Åggelby gamla kyrka. Mathias Sandell. mathias.sandell@evl.fi

Kingdom Singers: En ekumenisk lovsångskör som leds av Fiona Chow. Repertoar på finska, engelska och svenska. Petruskyrkan, start måndag 28.8. fionatchow@gmail.com

Lovsångsgruppen: Varannan tisdag kl. 18. Medverkar under Förbön och Tack kvällarna i Munksnäs kyrka.

PETRUS FÖRSAMLING

www.petrusforsamling.net

Kansliet: Må–ti, to–fre kl. 10–13, ons kl. 13–16, tel. 09–2340 7100. Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Lokaler: Hagasalen och Södra Haga kyrka, Vesperv. 12, Malms kyrka, Kommunalv. 1, Munkshöjdens kyrka, Raumov. 3, Munksnäs kyrka, Tegelst. 6, Petruskyrkan, Skogsbäcksv. 15, Åggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12.

För familjer och barn

Fritids i Hörnan: för barn i klasserna 3 till 6, tisdagar och fredagar kl 13–16. Höbergsgatan 10. Fritidsledare Martina: 050 436 8108.

Fritids i S:t Jacobs kyrka: för barn i klasserna 3 till 6, måndagar, tisdagar och torsdagar kl 13–16. Kvarnbergsbrinken 1. Fritidsledare Nanne och Oscar: 050 477 8828.

Familjecafé i Hörnan: måndagar kl 9.30–11.30 och torsdagar kl 9.30–11.30

Familjecafé i Kääntöpaikka, Arabiastrandens invånarhus: tisdagar kl 10–11.

Familjecafé i Sankt Jacobs kyrka: fredagar kl 9.30–11.30.

Musiklek: udda veckor måndagar kl 10 i Hörnan, tisdagar kl 10 i Kääntöpaikka, fredagar kl 10 i S:t Jacobs kyrka.

Babyrytmik: udda veckor torsdagar kl 10 i Hörnan.

Johannes barnkör: Övar både i S:t Jacobs kyrka på Drumsö, torsdagar kl. 15–15.45, och i Hörnan på Höbergsgatan 10, tisdagar kl.15–15.45. Kontakt: eva.henricson@evl.fi, 050 380 0842.

Family Fun: onsdag 4.10 kl 17–19 i Hörnan. Tema: skördetid.

Nallegudstjänst: 29.9 kl 10 i S:t Jacobs kyrka. Tema: vänskap. Servering efteråt.

En grupp för nyblivna föräldrar med bebisar i åldern 0–ca 6 månader: 4.10–1.11, onsdagar kl. 13.00–15.00 i Hörnan vid Johanneskyrkan. Arrangörer är Stationens barn rf och Johannes församling. Mera information ger Helena Hollméus, tfn 040 401 0390 / helena.hollmerus@evl.fi.

Musik

Lunchmusik: tisdagar kl 12 i Gamla kyrkan.

Ungdomar

Programkväll: 12.10 kl 18–20 i Hörnan.

Följ oss på instagram: @johannesungdom.

Ungdomsverksamhetens egen hemsida: johannesungdom.wordpress.com.

Mera info om församlingens verksamhet finns på vår hemsida: helsingforsforsamlingar.fi/johannes.

Följ oss på instagram och fb: @johannesforsamling.

JOHANNES FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Kansliet: må, ti, to, fre 10–15. Höbergsgatan 10, tel. 09–2340 7700.

Utrymmen: Johanneskyrkan, Höbergsg. 12, Höbergssalen, Höbergsg. 10 (vån. 2), Hörnan, Höbergsg. 10 (gatuplan), Folkhälsan

och Majblomman, Mannerheimv. 97, Gamla kyrkan, Lönnrotsgratan 6, S:t Jacobs kyrka, Kvarnbergsbr. 1, Seniorhuset, Norrsvägen 1, Arabiastrandens invånarhus, Indigatan 1, utrymmet ”Kääntöpaikka”.

Petrus församling**Gudstjänster**

Varmt välkommen på gudstjänst!

Predikogudstjänst 1.10: Kl. 10 Munksnäs kyrka, söndagsskola. Kl. 12 Åggelby gamla kyrka. Kyrkkaffe efter mässorna. Amos Airola, församlingens nya skriftskolteolog.
Högmässa 8.10: Kl. 10 Munksnäs kyrka, söndagsskola. Kl. 12 Åggelby gamla kyrka. Kyrkkaffe efter mässorna. Tuomas Rosqvist.

Puls-gudstjänst: kl. 15.30 i Petruskyrkan. Puls är en avslappnad söndagsgudstjänst med undervisning, gemenskap och lovsång. CoolKids för barnen. Kaffe efteråt.

Barnfamiljer

Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook för aktuell info!

Andreaskyrkan delar ut matvinn från affärer som levereras bland annat genom nätverket "Stadin Safka". Johannes församling stöder utdelningen med utbildad personal.

Vi möts på ögonhöjd i matkön

Varje torsdag delar frivilliga ut matkassar till i medeltal 500 kunder på Högbergsgatan 22. – Antalet personer som kommer för att hämta mat har fördubblats på några år, säger pastor Markus Österlund.

TEXT OCH FOTO: NINA ÖSTERHOLM

HELSINGFORS – Vi frågar inte efter din bakgrund men vi ser redan hela spektret i matkön, allt från småbarnsfamiljer och studerande till äldre människor och flyktingar, säger diakoniarbetare Helge Meyn-Hellberg.

Tillsammans med sina diakonikollegor i Johannes församling hjälper han regelbundet till

vid matutdelningen i grannkyrkan.

Enligt Meyn-Hellberg ska det inte behöva vara pinsamt att be om hjälp. Vi möts som människor i ögonhöjd, på ett vänligt, kristligt sätt. Målet är att verkligen se varje människa som kommer för att få hjälp.

– Att köa ute på gatan efter mathjälp är inte idealiskt. Å andra sidan synliggör det situationen för omgivningen. Folk hör av sig och undrar hur de kan hjälpa, berättar Österlund.

Verksamheten koordineras och genomförs i hög utsträckning av frivilliga som ger av sin tid för att hämta upp och sortera maten. Under torsdag förmiddag råder febril aktivitet när varorna sorteras och packas i färdiga påsar. Samarbetet löper smidigt bland erfarna och nya volontärer, vanligtvis på tre språk.

– Både den som hjälper och den som tar emot hjälp får samtidigt möjligheten att hitta ett socialt sammanhang. Det är också en aspekt av mathjälpen, att de som ger av sin tid får en plats och uppgift att fylla, säger Meyn-Hellberg.

Matutdelning är också nära förknippat med kyrkans grunduppdrag och med Jesus själv.

– Sitt inte hemma med dina grubblerier utan sök dig till en församling där du kan få både praktisk hjälp och samtalsstöd för att reda ut tankarna, säger Markus Österlund.

Matutdelning vid Andreaskyrkan varje torsdag kl. 14–17, Högbergsgatan 22. Andreaskyrkan är en av tretton självständiga församlingar inom Missionskyrkan i Finland.

» Folk hör av sig och undrar hur de kan hjälpa.«

Våga tala pengar, våga söka hjälp

Corona, krig, inflation och räntor – börjar de ekonomiska buffertarna du eventuellt haft vara tomma?

TEXT: NINA ÖSTERHOLM

– Det är inte så konstigt att det trasslar till sig ekonomiskt, och ifall det också gäller dig så ska du veta att du inte är ensam om det.

Det säger Ronja Roms, bekant från podcasten "Äta Sova Spara", som handlar om privatekonomi.

Enligt Roms måste vi för tillfället uthärda större osäkerhet kring ekonomi eftersom hela världen blivit mer oförutsägbart.

– Det är lätt att gå in i ett katastroftänk men ibland måste det räcka att få ekonomin att gå ihop för några månader framåt. Under svåra tider lönar det inte sig att tampa med det som inte är aktuellt just nu, då orkar vi helt enkelt inte i stunden.

Om det är möjligt så lönar det sig ofta att tänka kreativt. Ronja har ett tips för dig som har det knapert just nu men har energi att göra något åt det:

– Fråga dina vänner vad de tycker att du är extra bra på – kanske finns det något som du kunde göra som extraknäck? Bara någon liten extra inkomst kan göra stor skillnad, säger Roms.

Det sämsta alternativet när det kommer till ekonomiska problem är att stoppa huvudet i sanden. Ekonomisk hjälp och rådgivning kan man få till exempel från sin församling.

– Sitt inte ensam med ekonomiska funderingar, utan ta kontakt. Tillsammans kan vi ta oss igenom problemen, säger diakoniarbetare Viivi Suonto i Johannes församling.

Kontaktuppgifter till församlingarnas diakoner finns på hemsidan helsingforsforsamlingar.fi. Församlingarnas kanslier kan vid behov också hjälpa dig.

Äta Sova Spara-podden har gästade Johannes församling vid en träff för unga vuxna.

FOTO: MICHELIE HENDERSON/UNSPLASH

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Korsholm utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Johan Sandberg, johan.sandberg@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 3599. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Nya herden är redo för utmaningarna

Som gammal scout sitter attityden att vara förberedd på det mesta – alltid redo – i ryggmärgen hos kyrkoherde Johan Kanckos.

TEXT: JOHAN SANDBERG

SOLF – Det är alltid bra att ha en plan B för det går inte alltid som planerat. Det gäller också i mitt arbete som kyrkoherde, säger han.

När den här intervjun görs har Johan Kanckos varit kyrkoherde i Solf en vecka. När han blir installerad har att göra med biskopens tidtabell.

– Någon har sagt att det tar typ två år innan man vet vad man håller på med som kyrkoherde. Jag har ännu 103 veckor kvar att lära mig. Nu håller jag på att med att fylla telefonen med nyttiga telefonnummer och kontakter. Jag har fått konstatera att de blir allt flera för varje dag, däribland kyrkoherdarna i samfälligheten, prosteriet och i stiftet. När jag som kyrkoherde ställs inför en ny fråga bör jag veta vem jag ska rycka i ärmen.

Hurudan kyrkoherde vill du vara?

– Jag har drömmar och visioner. För det första vill jag vara ett stöd för att personalen ska få sin arbetstid att räckta till när de inte jobbar heltid. Det är en utmaning. Jag räknar med att det ska finnas stunder att bara slå sig ner någonstans iklädd prästkragen och vara tillgänglig för den som vill rycka mig i ärmen. Jag vill röra mig ute i byn och där vara församlingens synliga ansikte och prata med människor.

Som församlingens enda präst måste det ändå få finnas stunder då han skärmar av sig.

– Det handlar också om att jag ska orka. Till all lycka turas jag av församlingspastorn Emilia Kontunen så att jag får ett ledigt veckoslut varje månad. Vanligtvis är jag veckoledig måndagar och tisdagar. Men då turar jag mig själv genom att ha telefonen med mig.

Johan Kanckos har varit präst i tjugo år, men tjänsten i Solf är hans första som kyrkoherde. Till Solf kommer han senast från Vasa svenska där han jobbade två månader. Före det var han präst i stiftets största församling Esbo svenska.

– Jag har hunnit lära mig en del under de tjugo åren. Den första inblicken i att vara kyrkoherde fick jag 2011 i Replot där jag skötte tjänsten nå-

Johan Kanckos är ny kyrkoherde i Solf.

FOTO: PRIVAT

gon månad. De tolv åren i Esbo där jag var förvaltningskaplan som turade för kyrkoherden var också en bra skola, säger han.

Som kyrkoherde ställs han nu inför nya utmaningar. En av de största är den nya kyrkolagen som är på väg.

– Den kommer att få olika följdverkningar. Till all lycka så behöver jag inte uppleva att jag är ensam i den utmaningen trots att jag är ensam präst i församlingen.

Han räknar med att man som kyrkoherde aldrig blir fullärd. Det är alltid något som ändras. Numera får nya kyrkoherdar en mentor när man verkat i cirka sex månader och samlat på frågor, ett system som inte fanns för tjugo år sedan.

– Som enda präst i församlingen ska man vara mångsidig och behärska grundjobbet. Det går inte att fokusera bara på en smal del. En utmaning är att vara den som predikar nästan varje söndag. Det betyder att man måste förnya sig som predikant och inte bara ha en kapphäst.

Du kommer in i ett skede där Korsholmsförsamlingarnas framtid ska utredas. Har du hunnit bilda dig någon uppfattning om det?

– Vi har ännu inte hunnit träffa utredningsmannen, men det finns ett datum när alla anställda i samfälligheten träffar honom. I första hand handlar utredningen inte om hur en sammanslagning kanske ser ut, utan om att dra upp olika riktlinjer för framtiden och fråga oss vart vi är på väg så att vi kan göra kloka beslut. Det här är något vi ska fundera på i lugn och ro. Utredningens mål är inte en sammanslagning av församlingarna. Men det är helt klart att det finns stora utmaningar som framtida personalrekrytering då en stor del av tjänsterna är procentuella. De som är här nu trivs bra och det är jag glad över. Mig veterligen finns ingen tidtabell för när utredningen ska vara klar.

Johan Kanckos är bosatt i Vasa där det funkar bäst för familjen att bo.

– Man jag är i Solf på femton minuter. Ur ett Esboperspektiv är det snabbt.

»Jag vill röra mig ute i byn och där vara församlingens synliga ansikte.«

KORSHOLMS PROSTERI

KORSHOLM

Föräldra-barncafé fr 29.9 kl 9.30–11 i Smedsby fg (Niklasv. 3). Vi bjuder på våfflor! Fri lek, pyssel och sångstund.

Mikaelidagens familjegudstjänst sö 1.10 kl 11 i kyrkan. Rune Lindblom och Michael Wargh.

Föräldra-barncafé on 4.10 kl 9.30–11 i Karperö.

Knattegudstjänst fr 6.10 kl 10 i Smedsby fg med Rune Lindblom och Ann-Christine Nordqvist-Källström. Temat är Noaks ark och barnen får gärna klä ut sig till djur eller ta med sig ett gosedjur. Efteråt serveras kyrklunch.

Festmässa sö 8.10 kl 11 i Korsholms kyrka. Församlingarna firar Korsholm 675 år genom att ordna gemensam tvåspråkig festmässa. Jari Friman predikar och Mats Björklund är liturg. Körskolans, Skärikyrkans kör, Adelcrantz blåsensemble och Korsholms kammarorkester medverkar. Som kantorer fungerar Heidi Lång, Ann-Christine Nordqvist-Källström, Erica Nygård och Michael Wargh. Efter festmässan serveras kyrklunch. Priset är 10 eur/vuxna och 20/per familj och inkomsten går till insamlingen Gemensamt Ansvar.

Missionsgruppen samlas må 9.10 kl 13.30 i Smedsby fg, rum Glöd. Bl.a. handarbete och kaffe står på agendan. Nya deltagare välkomnas.

Föräldra-barncafé on 11.10 kl 9.30–11 i Tölby. Vi grillar korv i grillkåtan!

KVEVLAX

Konsert med Johannes Westö: lö 30.9 kl.18 i Kvevlax kyrka. Johannes sjunger egna visor o sånger. Efteråt servering i kyrkan. Välkommen!

Högmässa: sö 1.10 kl.10. Fredrik Kass, Rodney Andrén.

Träff för frivilliga i gudstjänsten: sö 1.10 kl.11 i kyrkan. Gudstjänsten är något som församlingen bygger tillsammans. Vill du prova läsa en text i gudstjänsten eller skriva kyrkans förbön? Under träffen funderar vi på de olika frivilliguppgifterna i gudstjänsten. Vi kommer också att fördela uppgifter för höstterminens gudstjänster. Det är ingen skillnad om du tidigare medverkat i gudstjänsten eller inte, alla är välkomna med!

Hör av dig till Benjamin om du finns till förfogande i gudstjänsten, t.ex. med textläsning, men inte kan delta i träffen tfn 0445462311 eller e-post benjamin.haggblom@evl.fi

Bön för bygden: må 2.10 kl.19 i Krubban.

Mathjälpen: ti 3.10 & 10.10 kl.10. Kontakta Nina Andrén om du inte hämtat mat tidigare tfn 044 0462312.

Föräldra-barnklubb: on 4.10 & 11.10 kl.9.30 i dagklubben.

Symöte: on 4.10 kl.13 i ds.

Bön och nattvard: fr kl.8.45 i kyrkan.

Höstmarknad för missionen: fr 6.10 kl.10–17 i drängstugan. Försäljning av grönsaker, rotfrukter, hembakt,

KORSHOLM, KVEVLAX, REPLOT, SOLF

Festmässa

Gemensam tvåspråkig festmässa i Korsholm

För att fira Korsholm 675 år bjuder församlingarna i Korsholm in till Gemensam tvåspråkig festmässa i Korsholms kyrka söndagen 8 oktober kl 11. Jari Friman predikar, Mats Björklund är liturg och kantorerna Heidi Lång, Ann-Christine Nordqvist-Källström, Erica Nygård och Michael Wargh ansvarar för musiken.

Medverkar gör även Körskolans, Skärikyrkans kör, Adelcrantz blåsensemble och Korsholms kammarorkester. Efter festmässan serveras kyrklunch i församlingshemmet. Priset för lunchen är 10 eur/vuxen och 20 eur/familj. Intäkten går oavkortad till insamlingen Gemensamt Ansvar.

Kyrktaxi ordnas till Gamla Vasa från de övriga församlingarna. Vänligen ta därför kontakt med pastorskansliet i din församling ifall du är i behov av skjuts.

Varmt välkommen!

gurskallad mm. Kontant betalning. Lotteri. Gåvor mottages med tacksamhet! De kan lämnas till drängstugan torsdag 5.10 kl.18–20 eller direkt till försäljningsbordet på fredagen. Vi bjuder på kaffe och dopp.

Tvåspråkig festmässa i Korsholms kyrka: sö 8.10 kl.11. Välkommen på festmässa med anledning av Korsholms kommuns 675-års jubileum! Mässan är gemensam för alla församlingar i Korsholms kyrkliga samfällighet. Mats Björklund, Jari Friman, körer. Obs! Ingen gudstjänst i Kvevlax kyrka!

Bibel- och bönegrupp: on 11.10 kl.19 i Krubban.

Pensionärsträff: on 11.10 kl.13 i fh. Information om välfärdsområdets tjänster för äldre med servicehandledare Carina Malmsten, socialarbetare Amanda Sandsten o äldrekoordinator Anette Hästbacka. Alla äldre i Kvevlaxområdet inbjuds till träffen. Ekumeniska kören deltar. Servering av lunch o kaffe kl.12.30, pris 11 €. Anmälan till maten senast 6.10 tfn 0440462312 (Nina).

Karakaffe: to 12.10 kl.9.15 i ds. Nationalekonomen Johnny Åkerholm berättar om sitt liv.

REPLOT

Kvällsmässa: sö 1.10 kl. 18 i Replot. Häggblom, Lång.

Festmässa: sö 8.10 kl. 11 i Korsholms kyrka. Se Korsholms svenska församlings annonsering.

SOLF

Mikaelidagens familjegudstjänst sö 1.10 kl 11 med Johan Kanckos och Patrik Vidjeskog. Barnkören Solfångarna, dir. Heidi Lång medverkar. Speciellt vill vi bjuda in alla barn som i höst börjat i årskurs ett för att blir välsignade för skoltiden. Efteråt kyrksaft och -kaffe i församlingshemmet.

Karacafé må 2.10 kl 9 i församlingshemmet. Diskussioner och kaffe för alla karlar! Arr. Folkhälsan i Korsholm.

Träff för Små & Stora ti 3.10 kl 9.30 i förs.hemmet. Gemensam frukost (2€/vuxna, barn gratis), lek, fri samvaro och sångstund.

Koralkören övar on 4.10 kl 18.30 i församlingshemmet. Koralkören kommer att medverka i kyrkan på Alla helgons dag, Första advent samt De vackraste julsångerna. Körledare är Patrik Vidjeskog och nya sångare är varmt välkomna med!

Tvåspråkig festmässa sö 8.10 kl 11 i Korsholms kyrka. Församlingarna i Korsholm firar Korsholm 675 år med gemensam festmässa. Kyrktaxi ordnas. Ta kontakt med pastorskansliet, tel 044 770 8122 om du behöver skjuts.

Pensionärsträff on 11.10 kl 13. Program och kaffeservering.

Koralkören övar on 11.10 kl 18.30 i församlingshemmet

Livspusslet – träff för vuxna to 12.10 med start kl 17 för

KVEVLAX Konsert

Självbiografiska sånger i Kvevlax kyrka

”Sånger av Johannes” är en konsert med prästen och sångskrivaren Johannes Westö **lördag 30.9.2023 kl. 18** i Kvevlax kyrka. Sångerna är självbiografiska och kommer ur Johannes eget liv. Samtidigt finns också den kristna traditionens inflytande med i sångtexterna. Johannes framför sina sånger med sång, gitarr och munspel. Konserten pågår i ca 1 timme. Hjärtligt välkommen!

salt, sött och samvaro. Kl 18 blir det seminarium "Tro i en förändrad värld" med Matti Aspvik. Barnpassning ordnas. Anm. senast 6.10 till Sofia Böckelman, tel 040 419 1920. Arr. Kyrkans Ungdom.

MALAX

Alpha äktenskapskurs: För par som varit tillsammans länge eller en kortare tid. Kursen ger verktyg för att bygga en stark och sund relation med ett livslångt perspektiv! Ingen behöver redovisa något om sin relation för andra i kursen. Träffar sju onsdagar 4.10–15.11 kl. 18–20 i pingstkyrkan i Petalax. Kursen är kostnadsfri och arrangeras i samarbete med Pörtom–Petalax pingstförsamling. Anmälan till malax.forsamling@evl.fi eller till Annika Ekström på 040 681 3800 senast onsdag 27.9.

Bergö

Sö 1.10 kl. 14: Högmässa i kyrkan. Englund, Brunell
Fr 7.10 kl. 18: Birgitta-vesper i kyrkan, på den heliga Birgittas minnesdag.

Sö 8.10 kl. 14: Gudstjänst i kyrkan. Englund, Brunell.

Malax

To 28.9 kl. 18.30: Malax och Petalax kyrkokörer i Petalax FH. Terminsstart!

Sö 1.10 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Norrback, Lax. Söndagsskola i socken.

Ti 3.10 kl. 13: Över- och Yttermalax syföreningar. Gemensam samling i Övermalax FH. Terminsstart!

Sö 8.10 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Norrback, Lax. Söndagsskola i socken.

Petalax

To 28.9 kl. 18.30: Malax och Petalax kyrkokörer i Petalax FH. Terminsstart!

Sö 1.10 kl. 12: Högmässa i kyrkan. Englund, Brunell.

Sö 8.10 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan. Englund, Brunell.

REPLLOT Skriftskola

Välkommen till skriban!

Replot församling har härmed glädjen att bjuda in unga som är födda år 2009 och som vill delta i Replot församlings skriftskola 2023–2024 till kvällsgudstjänst **sö 15.10 kl. 18** i Replot församlingshem. Efter gudstjänsten sker inskrivningen samtidigt som det bjuds på kaffe med tilltugg och möjlighet till frågor och diskussion.

KOLUMNEN

JOHAN KANCKOS

"Det här blir nog bra", sa man till mig

JAG ÄR den nya kyrkoherden i Solf, Johan Kanckos. Tack alla Solbor för förtroendet!

Den här hösten firar jag att det gått 20 år sedan jag prästvigdes. År 2003 kom jag som präst till Korsholms svenska församling. Det krävdes mycket för att flytta därifrån. Jag flyttade till Esbo för kärlekens skull. Efter 12 år i Esbo svenska församling, stiftets största församling, kom samtalet från Solf som fick mig att söka kyrkoherdetjänsten.

TROTS ATT jag kommer från Vasa ursprungligen var tanken på en flytt inte helt lätt. Våra barn, Siri (9 år) och Maja (5 år), är båda födda i Esbo. Vi pratade om saken i familjen efter att barnen lyssnat genom väggen och hört mig tala om att flytta. Men efter en timme började mina barn hitta alltmera positivt i att flytta. Här finns farmor, farfar, mormor och villan. Här finns bra minigolf, här finns skoltaxi och det går att sätta upp en teckning av en kanin, som var väldigt viktigt för Maja.

Men visst måste vi alla lämna något bakom oss. Allt gick inte att få med.

»Tacksamhet handlar om att acceptera det vi har just nu.«

FÖR MIG handlar hösten om förändring och tacksamhet. Vi lämnar sommaren bakom oss, förbereder oss på allt det som ligger framför oss. Jag är tacksam för att det mesta med flytten löst sig så bra. Att barnen trivs i sin nya skola och dagis. Tacksam över allt man får skörda och plocka. Jag är tacksam över att Solf valde mig till kyrkoherde så att jag nu får börja ta itu med nya utmaningar.

Tacksamhet handlar om att acceptera det vi har just nu. Allt det som vi varit med om som fört oss just hit, just nu. "Det här blir nog bra", sa man till mig när jag kommit till Solf. Tack!

EN FLYTT innebär alltid något nytt. Men det är också skönt att märka att jag inte är ensam. Runt omkring mig finns människor som jag kan fråga och be om råd. Människorna, gamla vänner och nyare bekantskaper – det finns många att vara tacksam för.

Må Gud välsigna dig denna höst!

Johan Kanckos är kyrkoherde i Solf.

Se, stanna upp och skapa rum

Under två kvällar i oktober och november kommer Kyrkans Ungdom med Livspusslet till Solf.

TEXT: JOHAN SANDBERG

SOLF Livspusslet, *Gud och jag* är vårt tema för 2023. Livspusslet vill lära oss att se, stanna upp och skapa rum, förklarar **Matti Aspvik**, verksamhetsledare för Kyrkans Ungdom.

KU har ställt sig frågan hur man ska nå ut med hopp till de människor som behöver få höra om det. För ett år sedan började Aspvik träffa olika ledare, kyrkoherdar, ungdomsledare och ledare för väckelserörelserna.

– Alla konstaterade att vi lever i en tid då vi har en livsstil, ett livspussel, där hela tanken om kallelse och meningsfullhet inte ryms med. Inom psykologin säger man att meningsfullhet är ett av våra grundbehov.

– För att få liv i det vi är kallade till måste vi börja där vi finns. Vi måste också bredda vår uppfattning om kallelsen som vi vanligtvis förknippar med verksamhet.

Men i livspusslet tänker man sig att vi redan är där vi ska vara och att vi redan har det vi behöver i form av erfarenhet och gåvor.

– Till och med våra svagheter är viktiga verktyg.

I Solf kommer man nu att prova på ett lite annorlunda koncept, med två vardagskvällar den 12 oktober och 9 november.

– Vi är riktigt taggade. Det här ska bli skoj, säger **Sofia Böckelman** som är ordförande för Kyrkans Ungdoms avdelning Solf-Sundom.

– Vi tycker det är ett bra och spännande koncept som vi ville haka på. Vi vill också göra något nytt som vi inte gjort tidigare och kanske samtidigt nå några nya människor.

I samtal om Livspusslet med Matti Aspvik valde de att spjälka upp det under två vardagskvällar i stället för att hålla det under ett veckoslut.

– Vi konstaterade att helgerna är så få så vi valde att testa så här, säger hon.

Livspusslet har under det gångna året körts i flera sammanhang. Ibland har Matti Aspvik ensam gjort det och ibland har han haft någon med sig.

– Ensam har jag hållit om marginalisering och ungdomskultur i skolor, skriftskolor och ungdomssamlingar. Ibland har också föräldrar varit med. Vi har faktiskt nått ett par tusen ungdomar redan, säger han.

Samlingarna har olika teman som anpassar för de behov som samarbetspartnern har. För ungdomar har det handlar mycket om social

Det glada gänget som planerat Livspusselkvällarna i Solf. Styrelsen för Kyrkans Ungdom i Solf och Sundom. Från vänster: Sofia Böckelman, Linvi Snickars, Anne Rajala, Marita Borg, Carita Löfmark, Kristine Buss, Kristina Stenros.

media och jagbilden och att hitta meningsfullhet och identitet genom det.

På KU:s familjeläget i sommar hölls en veckas kurs, Livspusselkursen, som drog överlägset mest folk.

– Förutom introduktionen om kallelse och meningsfullhet som ingår varje gång teman som äkthet, att leva ut det liv där vi finns som vi är kallade till, missbruk och medberoende och att skapa en delaktig livsstil.

I konceptet ingår ibland något man kallar *Hopp i soffan*.

– Där har vi samtalat om ämnen som tro i en förändrad tid eller psykisk ohälsa och tro. Att leva med psykisk ohälsa i den här tiden och hur tron faller in i den bilden är ett viktigt tema.

Livspusslet kom igång under våren, men nu i höst ordnas de flesta kvällarna.

– Vi söker en identitet också inom KU och vägar hur vi ska komplettera det som redan görs. Livspusslet kommer att fortsätta och kompletteras, säger Matti Aspvik.

»Till och med våra svagheter är viktiga verktyg.«

Livspusslet

12.10 I SOLFS FÖRSAMLINGSHEM

Kl. 17-18 Salt, sött och samvaro. Servering med frivillig avgift.

Kl. 18-19.30 Livspusslet – Tro i en förändrad värld. Matti Aspvik

För dieter eller behov av barnpassning anmäl senast 6.10 med sms till Sofia på tel.nr 040-4191920.

9.11 I SOLFS FÖRSAMLINGSHEM

Kl. 17-18 Salt, sött och samvaro. Servering med frivillig avgift.

Kl. 18-19.30 Livspusslet – Tro i en förändrad värld. Hopp i soffan. Matti Aspvik m.fl.

För dieter eller behov av barnpassning anmäl senast 3.11 med sms till Sofia på tel.nr 040-4191920.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Pedersöre prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Rebecca Pettersson, rebecca.pettersson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Sandra Frilund vill se mer verksamhet för människor mitt i livet i sin församling, något hon tror man kan åstadkomma genom att engagera lekmän. FOTO: PRIVAT

Sandra vill vara med och påverka

Sandra Frilund kommer från Stockholm och brinner för Nykarleby församling.

TEXT: REBECCA PETTERSSON

NYKARLEBY För fjorton år sedan flyttade Nykarlebybon Sandra Frilund från Stockholm till Nykarleby.

Varför gjorde du det?

– Den standardfrågan får jag alltid, säger hon och skrattar.

Bakgrunden är att Sandra jobbade i telefonväxeln på ett stort företag i sin hemstad Stockholm. Hennes nuvarande man, Göran, bodde i Nykarleby. Genom en kollega hittade Sandra till hans blogg, och när hon kom hem från jobbet började hon läsa. Så småningom började de ha kontakt, och resten är historia.

– Jag flyttade hit 2009 och efter ett

tag gifte vi oss. Jag trivs här. Det enda jag saknar är variationen av affärer och kommunikationen, att kunna ta buss och sådär, säger hon.

Du har jobbat i församlingen, varit engagerad som frivillig och är förtroendevald. Varifrån kommer ditt engagemang för församlingsliv?

– Jag är väldigt djupt troende. Då jag flyttade hit ville jag hitta en församling och se vad jag kunde göra. Kallelsen har funnits med mig hela tiden.

Det är ändå inte alltid helt lätt att komma till en ny ort och hitta en plats i ett sedan tidigare etablerat församlingsliv.

– Men Nykarleby församling har varit väldigt välkomnande och hjälpsamma, säger Sandra.

En tid jobbade Sandra deltid i församlingen, bland annat med sociala medier. När det närmade sig val till kyrkofullmäktige bestämde hon sig för att kandidera för en plats där.

– Sen blev det sänjval och då blev jag förstas invald. Väl i kyrkofullmäktige anmälde jag mig till att delta i kyrkorådet.

Hon vill göra något för församlingen på riktigt. Kyrkorådet var en bra arena för det.

Vad vill du arbeta för som förtroendevald?

– Jag vill göra mycket för lekmannauppgiften.

Hennes förhoppning är att lekmän ska involveras mer i de uppgifter där en viss utbildning eller yrkesroll inte krävs för att kunna bidra. En annan sak

»Jag har upptäckt att Gud alltid är där, men han tvingar sig inte på mig.«

hon strävar mot är mer verksamhet för människor mitt i livet som kanske inte har familj. Det är en kategori människor som ibland glöms bort i församlingarna.

Varifrån kommer din tro, har du alltid haft den?

– Det första jag kommer ihåg är när jag var väldigt liten och mamma satt vid sängkanten och lärde mig att be Gud som haver barnen kär. Jag har vetat att Gud finns hela livet, men det har funnits väldigt mörka perioder i mitt liv då jag inte varit så positivt inställd.

Exakt vad de mörka perioderna berott på vill Sandra inte gå in på, men hennes erfarenheter har förändrat hennes tro.

– Jag har upptäckt att Gud alltid är där, men han tvingar sig inte på mig.

Sandra Frilund

Bor i: Nykarleby, men har bott största delen av sitt liv i Stockholm.

Familj: Maken Göran Frilund och kat-terna Caele och Spock.

Jobbar som: personlig assistent och fritidsassistent.

Tycker om: kontemplation. Att gå in i en tom kyrka för att be och begrunda.

PEDERSÖRE PROSTERI

JAKOBSTAD

FR 29.9 kl. 19.00: in da House i Församlingscentrets ungd.utr., Nylund-Wentus.

LÖ 30.9 kl. 18.00: Psalmaföreläsning i Jakobstads kyrka, Wester, Borgmästare.

SÖ 1.10 kl. 12.00: Gudstjänst med små och stora i Jakobstads kyrka, J-G Björk, Wester, Haglund-Wikström. Ut- delning av Bibel åt församlingens 5-åringar. Dagklubben medverkar. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstadssvenskaforsamling.fi

TI 3.10 kl. 10.00: Andakt och nattvard i Församlingscen- tret i samband med De äldres vecka, J-G Björk, diakoni- arbetarna. Servering från kl. 9.00.

TI 3.10 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal.

TI 3.10 kl. 18.00: Konsert med Johannes Westö i Jakob- stads kyrka. Andakt Alaric Mård. Efteråt servering i kyrkan.

ON 4.10 kl. 14.00: Samtalsgrupp kring sorgen i Försam- lingscentret, Turpeinen, Kanckos.

TO 5.10 kl. 12.00: Lunchmusik i Jakobstads kyrka, An- na-Karin Johansson, Lisen Borgmästare.

TO 5.10 kl. 13.00: Sångcafé med Sång på gång i Försam- lingscentret, Wester.

TO 5.10 kl. 13.30: Missionssyfoerening i Församlingscen- tret, andakt Boris Salo.

FR 6.10 kl. 19.00: in da House i Församlingscentrets ungd.utr., Mård.

SÖ 8.10 kl. 12.00: Högmässa i Jakobstads kyrka, Krok- fors, Turpeinen, Borgmästare. Sven-Olof Björks guds- tjänstgrupp. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstadssvenskaforsamling.fi

SÖ 8.10 kl. 17.30: Fokus i Församlingscentret. "Lukase- vangeliyet", Krokfors. Matts Sjöhlinds lovsångsteam. Barn- fokus, servering.

TI 10.10 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal.

TI 10.10 kl. 12.00: Taizéandakt i Johanneskapellet.

TO 12.10 kl. 12.00: Lunchmusik i Jakobstads kyrka, An- ders Forsman.

TO 12.10 kl. 13.00: SLEF:s missonssamling i Församlings- centret, Magnus Dahlbacka.

KRONOBY

Familjegudstjänst: sö 1.10 kl 10.00 i Kronoby kyrka, Sto- re, Uunila, Kronoby kyrkokör.

Gudstjänst: sö 8.10 kl 10.00 i Kronoby kyrka, Saitajoki, Kristina Klingenberg.

Terjärv

Familjegudstjänst: sö 1.10 kl 10.00 i Terjärv kyrka, Wallis, Borgmästare, Barnkören. Inskrivning till skriftskolan.

Finskspråkig mässa: sö 8.10 kl 13.00 i Terjärv kyrka; Sai- tajoki, Smedjebacka, Mariat.

PEDERSÖRE Änglarnas kväll

Besöket – ett mysteriespel

Alla åldrar är välkomna med i Änglarnas kväll i Pedersöre kyrka den **1.10 klockan 18** på Mi- kaelidagen. Ta gärna med en sak som du förknippar med trygghet.

Efter kvällens dramen, musik och böner får du ta med dig din sak hem igen och den får påminna dig om att Guds änglar finns all- deles nära.

Glöm inte bort att änglarna finns. Med- verkande i mysteriespelet är St Olofskören, Kyrkokören, Barnkören, Henrik Östman, Dia- na Pandey, Jimmy Österbacka med flera.

Nedervetil

Familjegudstjänst: sö 1.10 kl 13.00 i Nedervetil kyrka, Store, Smedjebacka, Dagklubben medv.

Inskrivning till skriftskolan.

Mässa – vi får säga pappa: sö 8.10 kl 10.00 i Nedervetil kyrka. Wallis, Smedjebacka, Kungens ungar, Jenni Pulkkinen, Anna Finell.

LARSMO

Gudstjänsterna strömmas via församlingens YouTube kanal samt direktsändning i Larsmo När-TV.

To 28.9 kl. 19 Karasamling: i prästgården, Sture Nyholm medverkar.

Sö 1.10 kl. 10 Familjemässa: Lassila, Forsman, barnkö- ren. Kyrkvård: Bosund gårdsnummer.

- kl. 18 Lettlandafonen iniberad: vi återkommer med nytt datum.

Fre 6.10 kl. 13 Seniorträff: i församlingshemmet, Kristof- fer Streng medverkar, servering.

Lö 7.10 kl. 19 Lördagssamling: i församlingshemmet, Jens Sjölin m.fl. medverkar, barnpassning, servering.

Sö 8.10 kl. 10 Högmässa: Sjöblom, Forsman, manskören Adorate, kyrkkaffe. Kyrkvård: Finholm.

TI 10.10 kl. 18-20 Höstförsäljning: i Holm missionsstuga och Holm bönehus.

On 11.10 kl. 17-19 Kaffekväll: i Bosund missionsstuga.

To 12.10 kl. 11-12.30 Sopplunch: i Holm bönehus. Varmt välkommen!

- kl. 14 Nattvard vid Sandlunden: Lassila, Forsman.

NYKARLEBY

Gudstjänster

Sö 1.10 kl 10 Familjegudstjänst: S:ta Birgitta kyrka, Smeds, Ringwall, sång av barnen, efteråt kyrklunch i fh

- kl 12 Gudstjänst: Jeppo kyrka, Östman, Lönnqvist, skriftskolstart

- kl 18 Kvällsgudstjänst: Munsala kyrka, Östman, Lönn- qvist, skriftskolstart

Sö 8.10 kl 10 Gudstjänst: S:ta Birgitta kyrka, Smeds, Lönnqvist, söndagsskola

- kl 12 Familjegudstjänst: Jeppo kyrka, Östman, Ringwall

- kl 12 Högmässa: Munsala kyrka, Östman, Ringwall

Musik

Sö 8.10 kl 18 Vålgörenhetskonsert: S:ta Birgitta kyrka, barnkören Kungafrön, kören Raise Your Voices, E Sjölin, N Lassander, G Näs, F Högdahl, M o Y Hryhoraschuk an- dakt Smeds, arr LC Nkby älvor

Samlingar och grupper

To 28.9 kl 14 Födelsedagsfest: f alla som fyller 75 i år, Nkby fh

- kl 19 Tystnadens bön: S:ta Birgitta kyrka, A-M Au- das-Willman

Lö 30.9 kl 10-13 Källan: Åkervägen 4, Jeppo, tar emot kläder varje lö

Sö 1.10 kl 11-13 Kyrklunch: Nkby fh, 10€/vuxen, 5€/ barn, 30€/familj, arr KU

- kl 18 Bön o lovsång: ekumenisk, Hirvax baptistkyrka, Jouni Sinisalo

Må 2.10 kl 18 Kenyamissionen: Nkby fh, sångkväll, Tom Bergman

TI 3.10 kl 18 Bibelsamtal: Nkby fh, Jukka Sandvik, varan- nan vecka

To 5.10 kl 13 Missionsmöte: Jeppo bönehus, Camilla Skrifvars-Koskinen

- kl 19 Tystnadens bön: S:ta Birgitta kyrka, A-M Au- das-Willman

LARSMO Gemenskap

Seniorträff i församlingshemmet

Seniorer är välkomna på en träff fredagen den **6 oktober kl.**

13.00 i Larsmo församlings- hem. Kristoffer Streng medver- kar med sång och vittnesbörd. Servering.

Kristoffer påbörjade sin sångkarriär som nioåring och har under åren verkat som so- list, körledare, skivartist och kantor.

NYKARLEBY Söndagsskola

Nu börjar söndagsskolan!

Nu börjar söndagsskola för barn i åldern 4-12 år i det nya läktarrummet i Nykarleby Sankta Birgitta kyrka.

I höst hålls den i samband med söndagsgudstjänsterna **8.10, 15.10, 29.10, 12.11 och 26.11**. Ing- en anmälan behövs. Barnen är med i början av gudstjänsten och går till eget program före predikan.

Söndagsskollärare är Josefin Wärn- man, Irene Nylund och Siv Nylund.

Barnledare Lotta Ek svarar på frågor, tfn 040 868 7061. Välkommen med!

Fr 6.10 kl 19 Konfirmandspecial: Nätet, Munsala fh
Må 9.10 kl 18 Kenyamissionen: Nkby fh, André Djupsjöbacka
To 12.10 kl 18 Missionskväll: Nkby fh, Christina o Andrey Heikkilä, Smeds, missionslotteri, församlingskören, servering.
Sö 1.10 kl 10 Söndagsskola: Jeppo fh, varje sö utom 15.10 o vid fam.gtj

PEDERSÖRE

www.pedersoreforsamling.fi
Fr 29.9 kl. 18.30–20 Ny Ungdomskör startar: Esse förs.hem. Pandey, Malmsten-Ahlsved
Lö 30.9 kl. 10–14 Från bord till jord: Hållbarhetsdag, Esse förs.hem. Kl. 12 Paneldiskussion: Daniel Björk, Pia Grankvist, Henry Nygård, Ann-Sofi Granberg-Söderblom, Ulrica Taylor. Workshop för barn o unga, Emma Forsman. Bakluckeloppis på parkeringen
Lö 30.9 kl. 19 Sångstund: Punsar bönehus
Sö 1.10 kl. 10 Familjegudstjänst: Pedersöre kyrka. Välsignelse av nya medarbetare. Österbacka, Pandey, m.fl. Sång av dagklubben. Även strömning i Youtube
– kl. 10 Familjegudstjänst: Purmo kyrka. Björk, Malmsten-Ahlsved. Sång av barnkören.
– kl. 13 Familjegudstjänst: Esse kyrka. Välsignelse av nya medarbetare. Komulainen, Malmsten-Ahlsved. Sång av dagklubben och barnkören.
– kl. 14 o 19 Sammankomst: Punsar bönehus
– kl. 15 Sammankomst: Flynnängens bönehus
– kl. 18 Besöket: Pedersöre kyrka. St Olofskören, Kyrkokören, Barnkören, Pandey, Östman, Österbacka. Se inforuta
– kl. 18 Kvällspredikan: Kållby bönehus. Joakim Förars
Må 2.10 kl. 13 Symöte: Forsby bykyrka
– kl. 14 Andakt: Flyngårdets pensionärshem
Ti 3.10 kl. 13.30 Karby-Sundby symöte: Sundby byahem
– kl. 13.30 Missionsmöte: Emaus bönehus
On 4.10 kl. 19.30 Karakören, Esse: övn. i Esse förs.hem. Nya välkomna med!
To 5.10 kl. 19 Bibel & bön: Forsby bykyrka
Lö 7.10 kl. 19 Missionskväll: Forsby bykyrka. Christina o Andrey Heikkilä
Sö 8.10 kl. 10 Gudstjänst: Purmo kyrka. Komulainen, Pandey. Även strömning i Youtube
– kl. 13 Högmässa: Esse kyrka. Portin,

Malmsten-Ahlsved
– kl. 14 Sammankomst: Punsar bönehus
– kl. 15 Sammankomst: Flynnängens bönehus
– kl. 18 Kvällsmässa: Pedersöre kyrka. Björk, Pandey. Sång Sofie Södergård
Må 9.10 kl. 13 Symöte: Kållby bönehus
– kl. 19.30 Salamu: Åvist bykyrka
On 11.10 kl. 12 Lunch för daglediga: Esse förs.hem. Christina o Andrey Heikkilä. Pris 12 €. Anmälan senast 4.10 till Barbro 040 3100 458
– kl. 18 Pedersöre prosteris kyrkosångskrets årsmöte: Esse förs.hem. Kl. 19 Övning med prosteriets kyrkokörer.
To 12.10 kl. 9 Morgonmässa: Esse kyrka. Komulainen, Malmsten-Ahlsved.
Sö 15.10 kl. 11 Högmässa med kyrkoherdeinstallation: Pedersöre kyrka. Daniel Björk, Bo-Göran Åstrand, Jimmy Österbacka, församlingens kantor och körer. Kyrklunch och samkväm i Kyrkostrands förs.hem.
Varje vecka
Bön: Purmo kyrkhem, torsdagar kl. 18. Ny tid!
Karakaffe: Bennäs kyrkhem, tisdagar kl. 9.30–11.
Bibel o bön: Bennäs kyrkhem, tisdagar kl. 18
Familjeklubbar: torsdagar kl. 9.30–11.30 i Bennäs kyrkhem, Esse förs.hem, Kållby förs.sal, Lepplax bykyrka, Purmo kyrkhem
Söndagsskolor
Lövö bönehus: söndagar kl. 10
Lepplax bykyrka söndagar kl. 10
Punsar bönehus: söndagar kl. 10
Ytteresse bönehus: söndagar kl. 10. Nästa gång 8.10
Bäckby skola: varannan söndag kl. 10.30. Udda veckor
Flynnängens bönehus: söndagar kl. 11
Punsar bönehus: tisdagsskola för åk 6–7, tisdagar kl. 19
Lepplax bykyrka: fredagsskola för åk 5–7 fredagar kl. 18
Flynnängens bönehus: fredagsskola för åk 5–7, fredagar kl. 18.30
Häftisklubbar: för barn i lågstadiet. Ingen anmälan behövs
Forsby bykyrka: tisdagar kl. 17.30–18.30
Purmo kyrkhem: tisdagar kl. 18–19
Bennäs kyrkhem: varannan tisdag kl. 18–19. Jämna veckor
Kållby församlingssal: varannan tisdag kl. 18–19. Udda veckor
Ytteresse bönehus: onsdagar kl. 15–16
Sandsund skola: varannan onsdag kl. 15.30–16.30. Udda veckor

KOLUMNEN

MALENA VESTERNÄS

Livspusslet

HÖSTEN ÄR en tid av nystart och återseenden, då olika grupper, utbildningar och kurser startar igen. Förhoppningsvis har du kunnat vila och njuta av kravlösa och lediga dagar i sommar för att kunna gå in i hösten med dess rutiner.

Det är många delar som ska rymmas in i vårt livspussel: arbete, fritid, familj, vänner och vardagens alla uppgifter. Är de olika bitarna svåra att få ihop får vi försöka ändra på någon bit och se om de bara behöver byta plats. Ibland behöver vi kanske hjälp från andra för att vardagen och livet ska gå ihop.

»Brådska leder till att vi så lätt missar människomöten och glädjen i de små sakerna i livet.«

JAG ÖNSKAR att det i mitt livspussel ska finnas tillräckligt med tid för vila och återhämtning, samt tid för att hinna möta och se andra människor. Brådska leder till att vi så lätt missar människomöten och glädjen i de små sakerna i livet.

Har du tillräckligt med vila i ditt liv eller har du svårt att få ihop din vardag? Var inte rädd för att be om hjälp! Ofta finns människor i vår omgivning som både vill och kan hjälpa oss. Eller kanske du kan hjälpa någon nära dig?

JESUS SÄGER i Matteus evangelium 11:28-29: ”Kom till mig, alla ni som arbetar och är tyngda av bördor, så ska jag ge er vila. Ta på er mitt ok och lär av mig, för jag är mild och ödmjuk i hjärtat. Då ska ni finna ro för era själar.”

Vi får möta vardagen med Jesus vid vår sida och han vill ge oss den vila och den ro som vi behöver.

JAKOBSTAD Konsert

Sånger med Johannes

Välkommen på konserten ”Sånger med Johannes” i Jakobstads kyrka **tisdag 3.10 klockan 18.00**. Johannes Westö är präst och sångskrivare.

Hans sånger är självbiografiska och springer ur det egna livet och den kristna traditionen. Alaric Mård håller aftonandakt och efteråt hålls servering med frivillig avgift i kyrkan.

Malena Vesternäs är tf diakoniarbetare i Nykarleby församling.

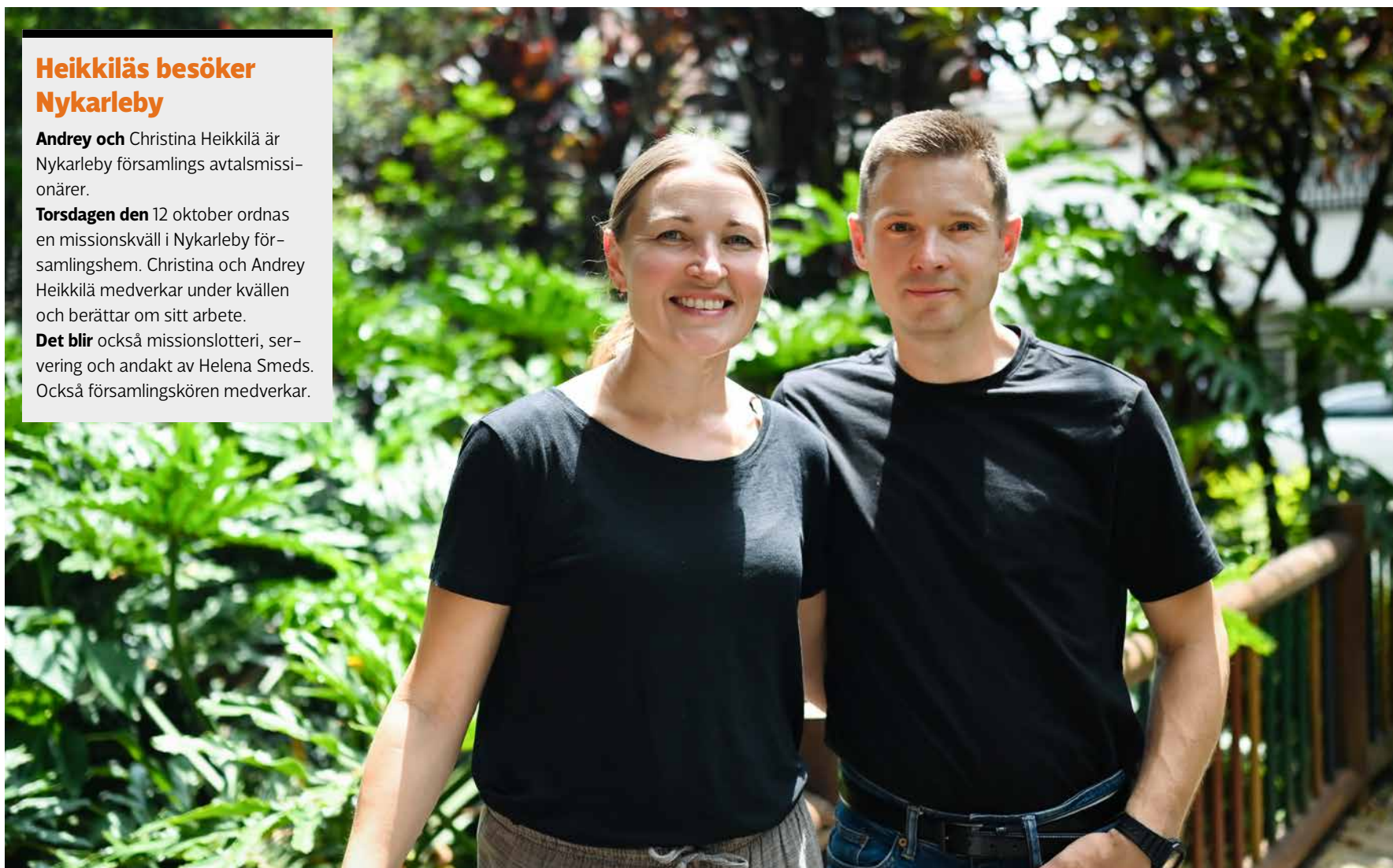

Heikkiläs besöker Nykarleby

Andrey och Christina Heikkilä är Nykarleby församlings avtalsmissions-
onärer.

Torsdagen den 12 oktober ordnas en missionskväll i Nykarleby församlingshem. Christina och Andrey Heikkilä medverkar under kvällen och berättar om sitt arbete.

Det blir också missionslotteri, servering och andakt av Helena Smeds. Också församlingsskören medverkar.

Christina och Andrey Heikkilä är tillbaka i Finland efter en intensiv tid som missionärer i Latinamerika. Bilden är tagen i Medellín, Colombia. FOTO: ANNA LUNDÉN

”Allt vi har sett är inte fina bilder”

Missionärerna Andrey och Christina Heikkilä är tillbaka i Finland, men Latinamerika har förändrat dem.

TEXT: **REBECCA PETTERSSON**

NYKARLEBY/PEDERSÖRE Efter ett knappt år som missionärer i Colombia försöker **Andrey och Christina Heikkilä** acklimatisera sig till en vardag i Finland. Vi hörs över videolänk och de ansluter från sitt hem i Forsby, Pedersöre. Genom ett fönster bakom dem letar sig solen in, och i bakgrunden anas barrskog.

– Här är vårt lilla paradiset, vårt hem som vi har för hela familjen. För oss är rötterna här och vi trivs otroligt bra, säger Andrey.

Det senaste året har paret varit stationerat i staden Medellín i Colombia, men deras arbete har också sträckt sig till Bolivia och Venezue-

»I Colombia ville vi så mycket och försökte ta in så mycket som möjligt.«

la. De beskriver Medellín som en vacker stad, kanske världens vackraste.

Tanken var att de skulle vara stationerade där i två år, men så blev det inte. För det första fick familjen flera avslag på sina visumansökningar. För det andra har Christina och Andrey tre tonåringar vars liv också behöver fungera.

– Det var många olika element som gjorde att vi upplevde en stark längtan efter att åka iväg till Colombia, men det kändes också väldigt skönt att komma tillbaka. Vi har gjort alla våra beslut tillsammans som familj och det är många komponenter som behöver passa ihop, säger Christina.

Ett före och ett efter Latinamerika

Familjen har tidigare varit stationerad i Ryssland och Estland, men tiden i Latinamerika har förändrat dem.

– Vi har lika behov som människor, oberoende av om vi finns i Bolivia eller i Finland. Men allt vi har sett är inte fina bilder, utan också sådant som tar många år att smälta. Det finns helt klart ett före och ett efter för oss, säger Andrey.

Nu ska familjen ha ett mellanår, eller kanske flera. Barnen ska få en kontinuitet i vardagen, Christina ska vikariera som koordinator vid Finska Missionssällskapet och Andrey ska vara studieledig. Sen ser de vart livet för dem, men en sak är säker: de har en längtan tillbaka till Colombia.

– Det är ett underbart land med fantastiska

människor, säger Andrey.

Samtidigt påminner han om att Colombia är ett land som genomgått 50 år av inbördeskrig och oroligheter, bland annat med koppling till narkotikahandeln. Så sent som 2016 slöts ett fredsavtal i Colombia.

– Det har förändrat befolkningens dna. Det kommer att ta många år innan de ens kan tala om det. Just därför behövs missionen så enormt där.

Missionärernas roll har förändrats mycket under den tid som Andrey och Christina jobbat som det. Tempot har blivit högre, de rapporter som ska lämnas in är fler. Samtidigt är det inte i första hand administration som paret Heikkilä brinner för, utan människomöten.

– I Colombia ville vi så mycket och och försökte ta in så mycket som möjligt. Vi jobbade hårt, säger Christina.

En eloge till alla missionsvänner

I höst kommer Andrey och Christina att resa runt till sina avtalsförsamlingar för att berätta om Finska Missionssällskapets arbete i Latinamerika. Det ser de fram emot. Under tiden i Colombia kände de att de blev burna av böner.

– Det blev så verkligt eftersom vi hade ett så konkret behov av hjälp. Jag vill poängtera att även om vi främst berättar om vår väg så är mission något vi gör tillsammans. Församlingarnas och missionsvännernas böner och arbete här hemma är otroligt värdefullt och möjliggör arbetet på missionsfältet, säger Christina.

PÅ GÅNG LOKALT NÄRPES, KRISTINESTAD, KORSNÄS, MALAX, PETALAX, BERGÖ

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Närpes prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Pian Wistbacka, narpes@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 5797. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Psalmjippo i Närpes

Söndag 22.10 kl. 18 i Närpes kyrka.
En projektkör för alla övar inför psalmjippot lördagarna 7.10, 14.10 och 21.10 kl. 15.00.

Närpes spelmannagille och en projektkör medverkade vid en allsångskonsert i våras. FOTO: PRIVAT

Psalmjippo för alla

En psalmkväll med nya inslag tar form i Närpes. "Det ska få vara lek med!" säger kantor Gerd Lindén-Liljehage. Inför psalmjippot startas en projektkör, där alla är välkomna med.

TEXT: PIAN WISTBACKA

NÄRPES Isomras satt Gerd Lindén-Liljehage, ledande kantor i Närpes församling, och funderade kring höstens program. Fanns det något nytt de kunde erbjuda i musikkväg? Så kom tanken på ett psalmjippo, som kommer att ordnas söndagen 22 oktober. Någon riktigt traditionell psalmkväll är det ändå inte fråga om.

– Det ska bli dialoger och interaktivitet. Några personer har talroller och ett kompband medverkar.

Och så ville hon ha barnen med!

– Tanken är att de minsta får virvla runt i kyr-

kan med band till, och kanske hoppa lite rep under någon lämplig psalm. Det är därför det heter jippo – det ska få vara lek med. Det är mångfald i psalmboken, så man kan verkligen använda den så.

Kvällen passar för alla åldrar. Den här gången är det få uppträdanden, i stället får hela församlingen vara delaktig och sjunga med.

– Det är inte en föreställning, utan vi bygger det här tillsammans. Det finns några solon, men det mesta är gemensamt.

Under kvällen ges plats både för äldre psalmer och nyare sånger ur psalmbokstillägget.

– Psalmboken är så mycket mera än en förrättningarnas och gudstjänsternas bok! Man kan göra så mycket med den, säger hon.

Välkommen till projektkören!

Psalmjippot har en egen projektkör som övar tre lördagar i rad, med start lördagen 7 oktober.

Satsningar med projektkör har visat sig fungera bra i Närpes församling, berättar Gerd Lindén-Liljehage.

– Vi brukar öva inför speciella evenemang, vi har till exempel haft påskkonsert och en allsångskonsert tillsammans med Närpes spel-

»Det är inte en föreställning, utan vi bygger det här tillsammans.«

mannagille. Då övar vi 3–4 gånger och sedan uppträder vi.

Projektkören passar bra för den som inte vill binda sig till veckovisa övningar.

– Den har ingen åldersgräns, och är öppen för alla. Det är bara att dyka upp!

Vilken är din egen favoritpsalm?

Gerd Lindén-Liljehage, kantor:

– En favorit bland de nya psalmerna är "Var du vår längtan", nr 904 i psalmbokstillägget. Den har en irländsk melodi. Det är ett sådant lugn i den psalmen, både i text och melodi. En annan kär psalm är "Kvällenstystnad bärs av etteko", nr 944.

Ingemo Gullans, körsångare:

– Oj, det finns ju så många ... Jag satt just precis och bläddrade i psalmboken inför ensångkväll vi ska ha i Nämns bönehus. Den psalm jag först kom att tänka på är "Tryggare kan ingen vara", nr 390, så jag väljer den. Den psalmen har man sjungit från liten, den har funnits med hela tiden.

Johan Pått, körsångare:

– Det beror på årstiden! Jultid är det "Giv mig ej glans", nr 32. På våren är en psalm som tilltalar speciellt "I denna ljuva sommartid", nr 534. Jag var jordbrukare under min aktiva tid, och vers 3 talar om hopp för årets skörd: "Nu växer säd för skördens tid, och ung och gammal gläds därvid." Det är som en påminnelse: Nu är den här tiden inne, och nu gör vi allt vi kan!

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Sö 1.10 kl 11: Gudstjänst i kyrkan, Friman, Granholm. Skriftskolan 2023-24 inleds med gudstjänsten, efteråt servering och information för konfirmanderna och föräldrarna i församlingshemmet. Ta med anmälningssblanketten!

Jessica Bäckman börjar som vikarie för barn – och ungdomsledaren (1.10–31.1.2024).

Må 2.10 kl 11: Kaffe med bön i församlingshemmet. Efteråt gemensam lunch på Bistro ca kl. 12.00. I första hand på egen bekostnad, meddela diakonen om ekonomin är ett hinder för deltagande.

Ti 3.10 kl 10: Liten och stor i församlingshemmet för vuxna med barn.

Ti 3.10 kl 13: Vi firar de äldstes vecka i församlingshemmet. Vi ser ett par höjdpunkter ur inslag i Korsnäs TV. Därefter kaffe och fri samvaro.

On 4.10 kl 13.30: Missionsträff i Korsbäck, Hofman.

To 5.10 kl 10: Missionsträff i Harrström, Hofman.

Sö 8.10 kl 11: Gudstjänst i Molpe bykyrka, Kronqvist, Granholm. Se puffen!

On 11.10 kl 13: Onsdag med gäst, TD Leif Erikson berättar om "Bikten – en glömd pärla". Vi börjar i kyrkan och går sen till församlingshemmet för servering. Se puffen!

KRISTINESTAD

www.kristinestadssvenskaforsamling.fi

To 28.9 kl. 11.30: Pensionärssamling i Sideby kyrka. För skjuts ring D. Hellman dagen före, tfn 040 720 4260.

To 28.9 kl. 18: Lappfjärd kyrkokör startar i Lfds förs.hem.

To 28.9 kl. 19.15: Kristinestads kyrkokör startar i Krs förs.hem.

Lö 30.9 kl. 18: Temakväll i Krs förs.hem. "Från New Age till Jesus", Anette Storsved berättar om sin väg. Andakt: Lars Nisula. Servering.

Sö 1.10 kl. 10: Gudstjänst i kyrksalen i Lfds förs.hem. Norrback, Martikainen.

Sö 1.10 kl. 12: Gudstjänst i Krs kyrka. Norrback, Martikainen.

Sö 1.10 kl. 13: Inskrivning till skriftskolan i Krs förs.hem.

Ti 3.10 kl. 14: Diakonisyföreningen i grupprummet i Lfds förs.hem. af Hällström Inga-Lene.

Ti 3.10 kl. 19: Gemenskap kring Bibeln i Krs förs.hem.

Fr 6.10 kl. 18.30: Ekumenisk bön i Saalem Krs.

Lö 7.10 kl. 18.00: Samling kring Ordet i Dagsmark bönehus. Lars Lövdahl, Anna Karin Martikainen.

Sö 8.10 kl. 12: Högmässa i Krs kyrka. Engström, Martikainen.

MALAX Syföreningar

Samarbete mellan Ytter- och Övermalax syföreningar

Nytt datum för en del, ny plats för andra! Ytter- och Övermalax syföreningar samlas gemensamt i Övermalax församlingshem **varje tisdag klockan 13**, med start från **3.10**. Vi stöder kyrkans missionsarbete. Kom med i en gemenskap som förändrar världen – både den lilla och den stora!

KORSNÄS Pilgrimsgudstjänst

Söndag för kropp och själ

Söndagen **8.10 kl. 11** firar vi pilgrimsgudstjänst i Molpe bykyrka. Guy Kronqvist, Deseré Granholm och Hanna Hofman medverkar.

Ta cykeln med, eller ännu hellre, kom med cykel! Efter gudstjänsten cyklar vi till Strandhyddan (4 km) där vi serverar grillkorv med potatissallad och kyrkkaffe (pris 5 €). Därefter cyklar vi tillbaka till Molpe centrum. Vi fortsätter cyklingen längs Kolebackvägen ända till Vägvik. Efter en liten paus där återvänder vi samma väg till Molpe bykyrka. Hela rutten blir cirka 16 km.

Sö 8.10 kl. 15: Högmässa i Sideby kyrka. Engström, Martikainen.

Må 9.10 kl. 17: Sorgegrupp startas upp. Sorgen kan vara tung att bära och då kan det vara bra att träffa andra som går igenom liknande. Anmäl om deltagande till Inga-Lene af Hällström, 040 5277 611.

Ti 10.10 kl. 13: Kenya-syföreningen samlas i Lappfjärd förs.hem.

On 11.10 kl. 11.30: Pensionärssamling i Lfds förs.hem. Välkommen med! Det blir mat, program och gemenskap! Inga-Lene af Hällström och Debora Hannus leder, Anna Karin Martikainen medverkar.

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi

Närpes

Lö 30.9 kl 18: Aftonmusik i S:ta Maria. Sam Lindén

Lö 30.9 kl 19: Skördefest i Norrnäs bönehus. David Forsblom, Tom Bergman. Sångprogram. Försäljning av skördeprodukter

Sö 1.10 kl 12: Högmässa, skriftskolstart i kyrkan. Jakobs-son, Granholm, Sjölander

Sö 1.10 kl 15: Samling i Pjelax byagård. Lars Nisula, Olle Nilsson, Ringa-Lill Bernas

On 4.10 kl 13: De äldres mässa i kyrkan. Örn, Blomberg,

KORSNÄS Träff

Onsdag med gäst

Onsdag **11.10 kl 13** talar Leif Erikson om temat "Bikten – en glömd pärla". Vi börjar i kyrkan och går sedan till församlingshemmet för servering.

TD Leif Erikson har skrivit en bok som handlar om Luthers tros- och frälsningsvisshet: "Tron är en levande och djärv förtröstan på Gud nåd." Vi sjunger Luthers psalmer. Servering med avgift till SLEF:s missionsarbete i Kenya.

NÄRPES Mässa

De äldres mässa

Mässa för de äldre firas i Närpes kyrka onsdag **4.10 kl. 13** och i Övermarks kyrka torsdag **5.10 kl. 13.30**. I Närpes medverkar Kristina Örn, Anders Blomberg, Patrica Strömbäck och Gerd Lindén-Liljehage och i Övermark Kristina Örn, Marcus Jakobsson och Gerd Lindén-Liljehage. Kyrkkaffe i kyrkan.

Varmt välkommen!

Strömbäck, Lindén-Liljehage. Kyrkkaffe i kyrkan.
Lö 7.10 kl 09.30: Kvinnofrukost i Norrnäs bö-
 nehus. Pris 8 €. Gäst Patrica Strömbäck. Anmäl
 senast 2.10 till Lillemor, tel 050 5711966
Lö 7.10 kl 15.00: En projektkör för alla startar.
 Övning i kyrkan. Första övningen inför psalmjippo
 22.10. Lindén-Liljehage.
Lö 7.10 kl 18: Aftonmusik i S:ta Maria. Sam Lindén
Sö 8.10 kl 12: Familjegudstjänst i kyrkan. Ström-
 bäck, Granholm.
Sö 8.10 kl 18: Samling i Luthergården. Tomi Torn-
 berg
On 11.10 kl 12: Matgemenskap för alla i försam-
 lingshemmet. Anmäl senast 9.10 till Anders Blom-
 berg 040 711 7696

Övermark

Sö 8.10 kl 10: Familjegudstjänst, skriftskolstart i
 kyrkan. Sundqvist, Granholm, Sjölander
To 5.10 kl 13.30: De äldres mässa i kyrkan. Örn,
 Jakobsson, Lindén-Liljehage. Kyrkkaffe i kyrkan

Pörtom

Sö 8.10 kl 10: Högmässa, skriftskolstart i Pörtom
 kyrka, Sundqvist, Granholm, Sjölander
To 12.10 kl 12: Matgemenskap för alla i försam-
 lingshemmet. Anmäl senast 11.10 till Kristina Örn
 040 711 7685

KORSHOLMS PROSTERI

MALAX

Alpha äktenskapskurs: För par som varit tillsam-
 mans länge eller en kortare tid. Kursen ger verk-

tyg för att bygga en stark och sund relation med
 ett livslångt perspektiv! Ingen behöver redovisa
 något om sin relation för andra i kursen. Träffar
 sju onsdagar 4.10–15.11 kl. 18–20 i pingstkyrkan
 i Petalax. Kursen är kostnadsfri och arrangeras i
 samarbete med Pörtom-Petalax pingstförsam-
 ling. Anmälan till malax.forsamling@evl.fi eller till
 Annika Ekström på 040 681 3800 senast onsdag
 27.9.

Bergö

Sö 1.10 kl. 14: Högmässa i kyrkan. Englund, Bru-
 nell.
Fr 7.10 kl. 18: Birgitta-vesper i kyrkan, på den he-
 liga Birgittas minnesdag.
Sö 8.10 kl. 14: Gudstjänst i kyrkan. Englund, Bru-
 nell.

Malax

To 28.9 kl. 18.30: Malax och Petalax kyrkokörer i
 Petalax FH. Terminsstart!
Sö 1.10 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Norrback, Lax.
 Söndagsskola i socken.
Ti 3.10 kl. 13: Över- och Yttermalax syföreningar.
 Gemensam samling i Övermalax FH. Terminsstart!
Sö 8.10 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Norrback, Lax.
 Söndagsskola i socken.

Petalax

To 28.9 kl. 18.30: Malax och Petalax kyrkokörer i
 Petalax FH. Terminsstart!
Sö 1.10 kl. 12: Högmässa i kyrkan. Englund, Bru-
 nell.
Sö 8.10 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan. Englund, Bru-
 nell.

KOLUMNEN

INGRID BJÖRKSOG

Rum att krascha

”**DET SKÖNA** med mitt jobb är att inte behöva betyg-
 sätta”, sa en fritidsledare åt mig häromdagen. Han ha-
 de funderat på att bli lärare men valde en annan bana i
 stället. Jag känner igen mig i det han säger. Jämfört med
 skolan och att vara lärare så har jag som präst inget krav
 på att ge betyg. Det är en stor välsignelse.

I mitt arbete med barn, konfirmander och hjälpledare
 möter jag ofta barn och ungdomar som hör till olika yt-
 terligheter. Lågpresterare och högpresterare. De som näs-
 tan inte kommer över ribban, som till och med blir un-
 der ribban, och de som nästan går under av prestations-
 kraven de ställer på sig själva. Allt det här gör att jag blir
 mer och mer tacksam över att jag inte behöver betygsät-
 ta eller ge anmärkningar.

DET FINNS mycket som spelar in i barns och ungd-
 omars liv. Förutsättningar, stödfunktioner, trygghet och
 mycket mer. De senaste åren har jag fått de skoltrötta på
 mitt hjärta. Särskilt ungdomarna med alltför många röda
 och svarta anmärkningar i sitt skolsystem. Det är många
 som inte klarar av de krav som finns i skolan, i samhäl-
 let eller som helt enkelt inte passar in i de system som
 finns. Något skaver i mig när det ska behöva vara så. För
 det säger mycket om det samhälle vi lever i.

*»Det behöver också finnas
 utrymme för att inte passa
 in, utrymme för att krascha,
 utrymme för att vara vilsen
 och utrymme för att växa.«*

DET BEHÖVER finnas gränser, det behöver finnas reg-
 ler, det behöver finnas ordning och någon form av struk-
 tur. Men det behöver också finnas utrymme för att inte
 passa in, utrymme för att krascha, utrymme för att vara
 vilsen och utrymme för att växa. Och kanske det vikti-
 gaste, det behöver finnas tillräckligt med stödjande re-
 surser för att man ska kunna ta itu med det som genere-
 rar skoltröttheten och vilsenheten.

Här tänker jag att församlingens roll blir allt viktiga-
 re. Tänk om vi kan ta tillvara möjligheten att erbjuda
 en trygg fristad med vuxna som ser, hör och bryr sig?
 Tänk om vår verksamhet får genomsyras av Kristus så
 att vi ser på djupet, så att vi ser med Guds kärlek på de
 människor vi möter.

Ingrid Björkskog är präst i Norra Ålands församling
 och just nu insnöad på surdegbakning.

NÄRPES Familj och unga

Familjegudstjänster och skriftskolstart

Snart är det dags för skriftskola! Familjeguds-
 tjänster firas i Övermark 1.10 och i Närpes 8.10.

Söndag 1.10 kl. 10 Familjegudstjänst, skrift-
 skolstart i Övermarks kyrka

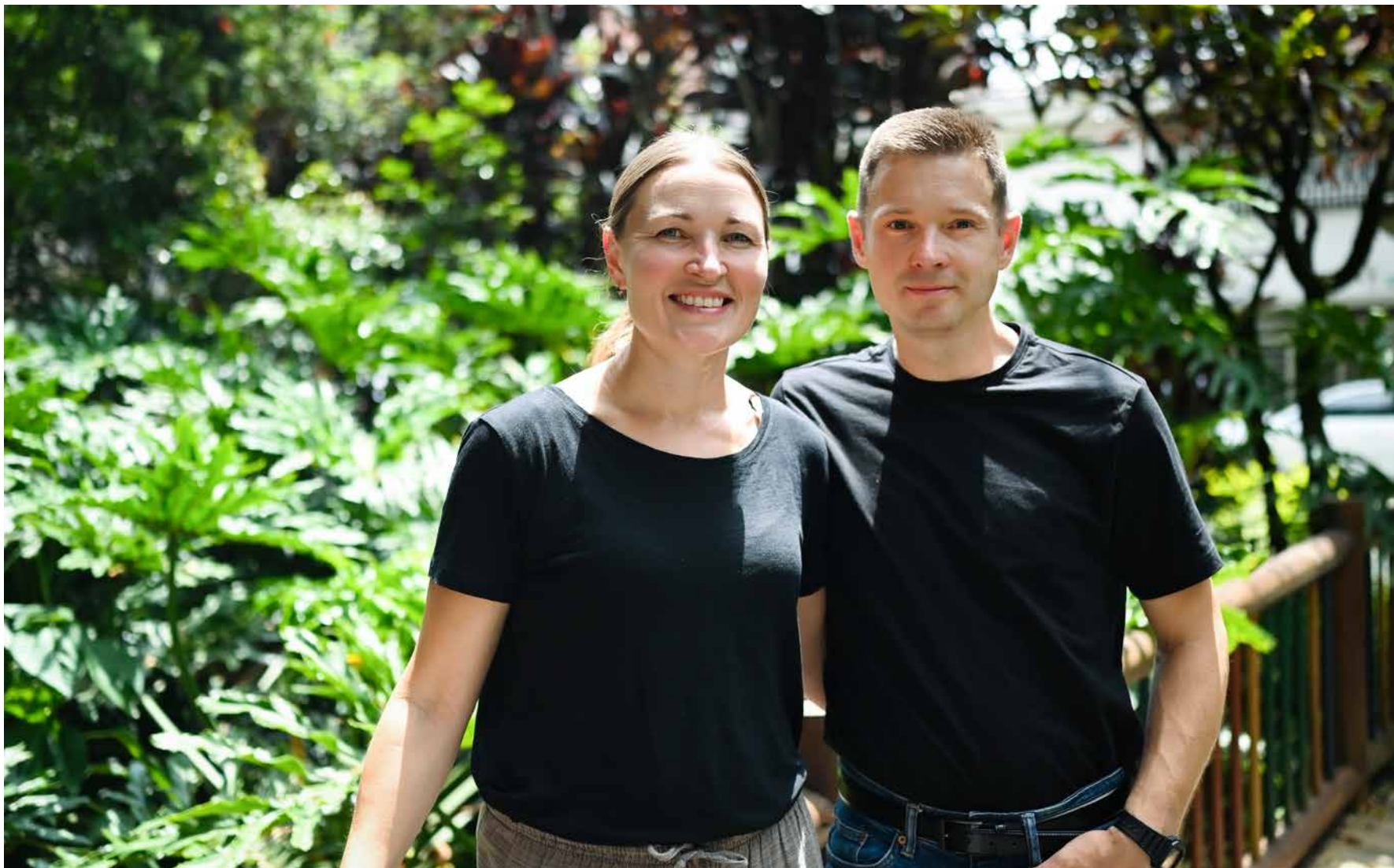
Söndag 1.10 kl. 12 Högmässa, skriftskolstart i
 Närpes kyrka

Söndag 8.10 kl. 10 Högmässa, skriftskolstart
 i Pörtom

Söndag 8.10 kl. 12 Familjegudstjänst i När-
 pes kyrka

Christina och Andrey Heikkilä är tillbaka i Finland efter en intensiv tid som missionärer i Latinamerika. Bilden är tagen i Medellín, Colombia. FOTO: ANNA LUNDÉN

”Allt vi har sett är inte fina bilder”

Missionärerna Andrey och Christina Heikkilä är tillbaka i Finland, men Latinamerika har förändrat dem.

TEXT: REBECCA PETTERSSON

PEDERSÖRE Efter ett knappt år som missionärer i Colombia försöker **Andrey och Christina Heikkilä** acklimatisera sig till en vardag i Finland. Vi hör över videolänk och de ansluter från sitt hem i Forsby, Pedersöre. Genom ett fönster bakom dem letar sig solen in, och i bakgrunden anas barrskog.

– Här är vårt lilla paradys, vårt hem som vi har för hela familjen. För oss är rötterna här och vi trivs otroligt bra, säger Andrey.

Det senaste året har paret varit stationerat i staden Medellín i Colombia, men deras arbete har också sträckt sig till Bolivia och Venezue-

»I Colombia ville vi så mycket och försökte ta in så mycket som möjligt.«

la. De beskriver Medellín som en vacker stad, kanske världens vackraste.

Tanken var att de skulle vara stationerade där i två år, men så blev det inte. För det första fick familjen flera avslag på sina visumansökningar. För det andra har Christina och Andrey tre tonåringar vars liv också behöver fungera.

– Det var många olika element som gjorde att vi upplevde en stark längtan efter att åka iväg till Colombia, men det kändes också väldigt skönt att komma tillbaka. Vi har gjort alla våra beslut tillsammans som familj och det är många komponenter som behöver passa ihop, säger Christina.

Ett före och ett efter Latinamerika

Familjen har tidigare varit stationerad i Ryssland och Estland, men tiden i Latinamerika har förändrat dem.

– Vi har lika behov som människor, oberoende av om vi finns i Bolivia eller i Finland. Men allt vi har sett är inte fina bilder, utan också sådant som tar många år att smälta. Det finns helt klart ett före och ett efter för oss, säger Andrey.

Nu ska familjen ha ett mellanår, eller kanske flera. Barnen ska få en kontinuitet i vardagen, Christina ska vikariera som koordinator vid Finska Missionssällskapet och Andrey ska vara studieledig. Sen ser de vart livet för dem, men en sak är säker: de har en längtan tillbaka till Colombia.

– Det är ett underbart land med fantastiska

människor, säger Andrey.

Samtidigt påminner han om att Colombia är ett land som genomgått 50 år av inbördeskrig och oroligheter, bland annat med koppling till narkotikahandeln. Så sent som 2016 slöts ett fredsavtal i Colombia.

– Det har förändrat befolkningens dna. Det kommer att ta många år innan de ens kan tala om det. Just därför behövs missionen så enormt där.

Missionärernas roll har förändrats mycket under den tid som Andrey och Christina jobbat som det. Tempot har blivit högre, de rapporter som ska lämnas in är fler. Samtidigt är det inte i första hand administration som paret Heikkilä brinner för, utan människomöten.

– I Colombia ville vi så mycket och och försökte ta in så mycket som möjligt. Vi jobbade hårt, säger Christina.

En eloge till alla missionsvänner

I höst kommer Andrey och Christina att resa runt till sina avtalsförsamlingar för att berätta om Finska Missionssällskapets arbete i Latinamerika. Det ser de fram emot. Under tiden i Colombia kände de att de blev burna av böner.

– Det blev så verkligt eftersom vi hade ett så konkret behov av hjälp. Jag vill poängtera att även om vi främst berättar om vår väg så är mission något vi gör tillsammans. Församlingarnas och missionsvännernas böner och arbete här hemma är otroligt värdefullt och möjliggör arbetet på missionsfältet, säger Christina.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Åboland-Åland utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6748. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Från operan till församlingen

I många år gjorde Christian Juslin karriär som tenor, nu är han tillbaka där allt startade: i församlingen.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

NORRA ÅLAND ”Jag är hemma nu”, tänkte Christian Juslin när han i början av augusti började som kantor i Norra Ålands församling. Han studerade i tiden kyrkomusik vid Sibelius-Akademien, men sveptes sedan iväg av en operakarriär som tog honom till operahus på olika håll i världen.

Grunden för hans musikintresse lades därhemma, där hans föräldrar ofta lyssnade på klassisk musik. Men hans mentor och inspiratör var den legendariska Mariehamnskantorn Kaj-Gustav Sandholm.

– Jag började vara med i församlingsverksamheten som liten, och sjöng i många av församlingens körer. Från 70- till början av 90-talet var musiklivet på Åland otroligt aktivt tack vare Sandholm och hans kollega Göran Blomqvist i Jomala. De har uppfostrat många som senare blev proffsmusiker, säger Christian Juslin.

Bygga vi-anda

Som tenor har Christian Juslin sjungit på alla kontinenter utom Sydamerika och Afrika. Men när pandemin kom kändes det att ett kapitel tog slut. Han jobbade ett tag som kantor i Åbo svenska församling, men flyttade sedan hem till Åland.

– Och då öppnade sig den här möjligheten – att få bli kantor i Norra Ålands församling. Det känns bra att vara hemma på Åland och samtidigt få vara med och bygga upp en vi-anda i en ny församling.

Har du en vision för vad du skulle vilja göra som kantor i församlingen?

– Jag skulle vilja göra kyrkans tröskel lägre för både barnfamiljer och ungdomar. Jag skulle vilja ordna allt från psalmaftnar till konserter.

Han vill gärna att utbudet ska vara brett.

– Jag har ändå kommit till den åldern att jag vet vad jag kan och vad jag är sämre på. Jag har förmånen att få jobba tillsammans med en väldigt duktig kollega, Johanna Evenson. Det blir utmanande och roligt för oss båda!

För honom är särskilt påskan och resan fram till den viktiga.

– Då hoppas jag att vi kan bjuda på barock- och renässansmusik. Jag brinner för riktigt tidig musik.

Från tenor till kantor – Christian Juslin är glad över att börja ett nytt kapitel. FOTO: MARCUS BOMAN

Christian Juslin

Kantor i Norra Ålands församling.

53 år, bor i Mariehamn.

Familj: två vuxna döttrar och ett barnbarn.

Favoritpsalm: Psalm 333, Lär mig att bedja av hjärtat. ”Redan i barnkören tycker jag den hade ett fantastiskt budskap.”

Gör på fritiden: Inbiten brädspelsnörd som tycker om strategispel och fantasyspel. ”Jag har brädspelsentusiaster som jag spelar med här på Åland, men jag försöker också sprida brädspels-evangeliet till vänner och bekanta.”

Han har också slagits av hur fint det är att ta tag i en rutinuppgift som att besöka olika vårdhem och sjunga och spela för äldre.

– Det är otroligt att se vilket intryck det gör med en liten andakt och en psalm – hur enkla medel kan ge så mycket. Jag har redan flera gånger fått se hur äldre vaknar till liv när de får höra *Blott en dag* eller *Härlig är jorden*.

Eftersom du är en erfaren tenor kan du kanske också tänka dig att sjunga *O helga natt* i julkyrkan?

– Förvisso kan jag sjunga *O helga natt*, men jag kompar hellre och låter någon annan sjunga. Jag måste hålla igång rösten, men jag har inte

tänkt ställa mig upp och skrika i tid och otid, skrattar han.

Han hoppas på sång i smågrupper och kanske projektbaserade körer.

– Men eftersom jag är ny måste jag börja med att kartlägga vilka sångare som finns och vilka behoven är. Jag ska träda fram försiktigt, men jag drömmer om psalmsångskaféer.

»Jag drömmer om psalmsångskaféer.«

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingsdistrikt:

Sö 1.10 kl. 12: Mikaelidagens familjemässa i Pargas, Saara-Mariia Roto, Hanna Lehtonen. Efteråt servering och änglapyssell för hela familjen i Hyddan.

On 4.10 kl. 18: Veckomässa med bildmeditation i Pargas kyrka, Saara-Mariia Roto, Hanna Lehtonen.

Fr 6.10 kl. 13: De äldres veckas seniormässa i Pargas kyrka, Sara Grönqvist, Jari Heikkilä, Anna Satomaa. Tvåspråkig, tillsammans med finska församlingen.

Sö 8.10 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Eija Grahnen, Hanna Lehtonen.

On 11.10 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Saara-Mariia Roto, Hanna Lehtonen.

Nagu kapellförsamling:

Sö 1.10 kl. 11: Mikaelidagens familjemässa i Nagu kyrka, Terttu Laaksonen, Robert Helin.

Sö 8.10 kl. 11: Finsk högmässa i Nagu kyrka, Terttu Laaksonen, Robert Helin.

Korpo kapellförsamling:

Sö 8.10 kl. 18: Annorlunda mässa: Charles Gounods "Missa Brevis" (Messe Brève) i Korpo kyrka, Esa Killström, Mikael Granlund, sångare ur St Henriks kör i Åbo under ledning av Harry Dahström.

Houtskär kapellförsamling:

Sö 1.10 kl. 18: Mikaelidagens kvällsgudstjänst i Houtskär kyrka, Janette Lagerroos, Eva-Christina Pietarinen.

Iniö kapellförsamling:

Sö 8.10 kl. 13: Predikogudstjänst i Iniö kyrka, Marika Torp.

ÅBO

lör 30.9:

- kl 18: Tvåspråkig regnbågsmässa, Aurelia. Kyrkkaffe.

sön 1.10:

- kl 12: Familjemässa, Domkyrkan. Liljeström (pred), Wikstedt (lit), Danielsson, Söderlund. ÅSFs barnkör (dir. Sofia Liljeström) medverkar med sång och som gudstjänstgrupp. Barnhörna. Kyrksaft och kyrkkaffe. Mässan kan även ses via www.virtuaalikirkko.fi.

mån 2.10:

- kl 13-15: Café Orchidé, Aurelia. De äldres vecka firas med soppa och allsång.
- kl 17.30-20: Träff för unga vuxna, Aurelia.

ÅBO Du som fyller 10!

10.10-fest i Aurelia

Välkommen på 10.10 – festen för alla som fyller 10 år detta år! **Tisdagen 10.10.2023 kl 17.30–19.30** i Aurelia (Auragatan 18, Åbo). Vi firar er gemensamt med något gott att äta och dricka och med kluriga och roliga saker. Anmälan senast 5.10.2023 via länk på www.abosvenskaforsamling.fi

Mera information fås av Mari Nurmi 040-341 7469 eller mari.nurmi@evl.fi.

tis 3.10:

- kl 14.30-18.30: Ungdomshålan, Aurelia.
- kl 18: Tyst meditation, Aurelia.
- kl 18: Orgelkonsert för konfirmander och andra intresserade med Nicholas Söderlund, Domkyrkan. Fritt inträde.

ons 4.10:

- kl 10-12: Familjecafé, Papinholma församlingshem. Ordnas i samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.
- kl 13.30-15.45: Barnhålan för åk 3-6, Aurelia.
- kl 18: Bönegruppen, Aurelia.

tors 5.10:

- kl 9.30-11.45: Familjecafé, Aurelia.

lör 7.10:

- kl 15-17.30: Träff för ensamstående föräldrar med barn, Aurelia. Anmälan senast 3.10 till agneta.markkula@evl.fi/040-3417 757.

sön 8.10:

- kl 12: Högmässa, Domkyrkan. Bäck, Eklund, Danielsson, Söderlund. Gudstjänstgrupp Rut medverkar. Barnhörna. Kyrkkaffe med Borgå stifts jubileumsbakelse.

mån 9.10:

- kl 12-12.15: Lunchmusik med Ensemble MMXX, Domkyrkan.
- kl 13-15: Café Orchidé, Aurelia. Mårten Andersson "Vänförsamlingsarbete i Estland".
- kl 17.30-20: Träff för unga vuxna, Aurelia.

tis 10.10:

- kl 14.30-18.30: Ungdomshålan, Aurelia.
- kl 17.30-19.30: 10.10-fest, Aurelia. Födelsedagsfest för alla som fyller 10 år detta år. Anmälan via länk på www.abosvenskaforsamling.fi senast 5.10.
- kl 18: Tyst meditation, Aurelia.

JOMALA Mässa och fest

Familjemässa och höstfest

Sön 1.10 kl. 11 ordnas familjemässa i kyrkan, därefter höstfest med lunch i Olofsgården. För alla åldrar. Välkomna!

VÄSTÅBOLAND Familjen

Familjemässor på Mikaelidagen

Söndagen den 1.10 firas Mikaelidagen, barnens och änglarnas dag, runt om i våra kyrkor. I Pargas kyrka blir det traditionell familjemässa kl. 12 i Pargas kyrka. Efter familjemässan blir det servering och änglapyssell för hela familjen i Hyddan. Också i Nagu blir det familjeprogram med familjemässa kl. 11 i Nagu kyrka, varefter programmet fortsätter i församlingshemmet.

ons 11.10:

- kl 10-12: Familjecafé, Papinholma församlingshem. Ordnas i samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.
- kl 13: Frukostklubben, Restaurang Teini (Nylands-gatan 1, Åbo). Carl Ehlers "Senaste nytt på klistmatfronten" Anmälan senast 9.10 kl. 10 till hedvig.langbacka@abo.fi.
- kl 13.30-15.45: Barnhålan för åk 3-6, Aurelia.
- kl 18-19.30: "När någon dör", Aurelia. En kurs som ger praktiska verktyg för att hantera döden. Maria Björkgren-Vikström samtal med kantorn Nicholas Söderlund och prästen Malena Björkgren om begravningen och vad man kan tänka på inför den. Om du vill delta och råkar ha barn i åldern 3-9 år är barnen välkomna att delta i Äventyrsklubben som ordnas samtidigt i Aurelia. Anmälan till Äventyrsklubben senast 9.10 via sms 040-3417466.

tors 12.10:

- kl 9.30-11.45: Familjecafé, Aurelia.

ÅLANDS PROSTERI

JOMALA

- Sön 1.10 kl. 11 Familjemässa: Äng, Freiman
- Mån 2.10 och 9.10 kl. 19 Meditation
- Tors 5.10 kl. 12 Herrlunch: Anmälan till kansliet senast 3.10
- Fre 6.10 kl. 13.30 Andakt: på Rönngården
- Lör 7.10 kl. 16 Bönedag: på Gregersö Anmälan till kansliet
- Sön 8.10 kl. 11 Högmässa: Äng, Hansen

MARIEHAMN

- FR 29.09 kl. 13.30: Önskepsalmen i församlingshemmet.
- SÖ 01.10 kl. 11.00: Familjemässa i S:t Görans kyrka, Barnkören och Hjorthagens kammarkör medverkar.*
- TO 05.10 kl. 11.30: Lunchmässa i S:t Görans kyrka.
- TO 05.10 kl. 12.00: Sopplunch i församlingshemmet.
- SÖ 08.10 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka. S:t Mårtenskören medverkar.*
- TO 12.10 kl. 11.30: Lunchmässa i S:t Görans kyrka.
- TO 12.10 kl. 12.00: Sopplunch i församlingshemmet.

*=Livestreaming på församlingens Facebook-sida.

NORRA ÅLANDS FÖRSAMLING

- 29.9 kl. 12: Herrlunch i Mikaelsgården.
- 30.9 kl. 19: Konsert med Hjorthagens kammarkör i Finströms kyrka.
- 1.10 kl. 10: Multikulturell högmässa i Sunds kyrka. Outi Laukkanen, Johanna Evenson. Knytkalas i församlingshemmet efteråt.
- 1.10 kl. 12: Högmässa i Finströms kyrka. Ingrid Björkskog, Jon Lindeman, Johanna Evenson.
- 7.10 kl. 19: "Sånger av Johannes", konsert med Johannes Westö i Finströms kyrka.
- 8.10 kl. 11: Högmässa i Geta kyrka. Ingrid Björkskog, Johanna Evenson.
- 8.10 kl. 14: Högmässa i Vårdö kyrka. Ingrid Björkskog, Christian Juslin.
- 8.10 kl. 19: Taizémässa i Sunds kyrka. Ingrid Björkskog, Christian Juslin.

Familjecaféerna, syföreningarna, Kyrkis, barnkören och Mikaelskören har inlett sin verksamhet. Välkommen med i en grupp som passar just dig! Mer info finns på www.norraalandsforsamling.ax och i församlingens infoblod.

ECKERÖ-HAMMARLAND

- 1.10 kl. 11.00 Mikaelidagen: Högmässa i Eckerö St. Lars kyrka med Eva Williams och Pipsa Juslin, efteråt inskrivning av årets konfirmander i församlingshemmet Laurentius.
- 7.10 kl. 18.00 Invigningskonsert: Vi tar i bruk vår nya orgel med en festlig konsert med många deltagande musiker i St. Catharina kyrka i Hammarland. Efteråt kaffe i Catharinagården.
- 8.10 kl. 11.00 Festhögmässa med orgelinvigning: i St. Catarina kyrka i Hammarland med Eva Williams och Pipsa Juslin. Efteråt kyrkkaffe i Catharinagården.

NORRA ÅLAND Konsert

Självbiografiska sånger i Finströms kyrka

"Sånger av Johannes" är en konsert med prästen och sångskrivaren Johannes Westö **lördag 7.10.2023 kl. 19** i Finströms kyrka. Sångerna är självbiografiska och kommer ur Johannes eget liv. Samtidigt finns också den kristna traditionens inflytande med i sångtexterna. Johannes framför sina sånger med sång, gitarr och munspel. Konserten pågår i cirka en timme. Hjärtligt välkommen!

KOLUMNEN

INGRID BJÖRKSOG

Rum att krascha

"DET SKÖNA med mitt jobb är att inte behöva betygsätta", sa en fritidsledare åt mig häromdagen. Han hade funderat på att bli lärare men valde en annan bana i stället. Jag känner igen mig i det han säger. Jämfört med skolan och att vara lärare så har jag som präst inget krav på att ge betyg. Det är en stor välsignelse.

I mitt arbete med barn, konfirmander och hjälpledare möter jag ofta barn och ungdomar som hör till olika ytteligheter. Lågpresterare och högpresterare. De som nästan inte kommer över ribban, som till och med blir under ribban, och de som nästan går under av prestationskraven de ställer på sig själva. Allt det här gör att jag blir mer och mer tacksam över att jag inte behöver betygsätta eller ge anmärkningar.

DET FINNS mycket som spelar in i barns och ungdomars liv. Förutsättningar, stödfunktioner, trygghet och mycket mer. De senaste åren har jag fått de skoltrötta på mitt hjärta. Särskilt ungdomarna med alltför många röda och svarta anmärkningar i sitt skolsystem. Det är många som inte klarar av de krav som finns i skolan, i samhället eller som helt enkelt inte passar in i de system som finns. Något skaver i mig när det ska behöva vara så. För det säger mycket om det samhälle vi lever i.

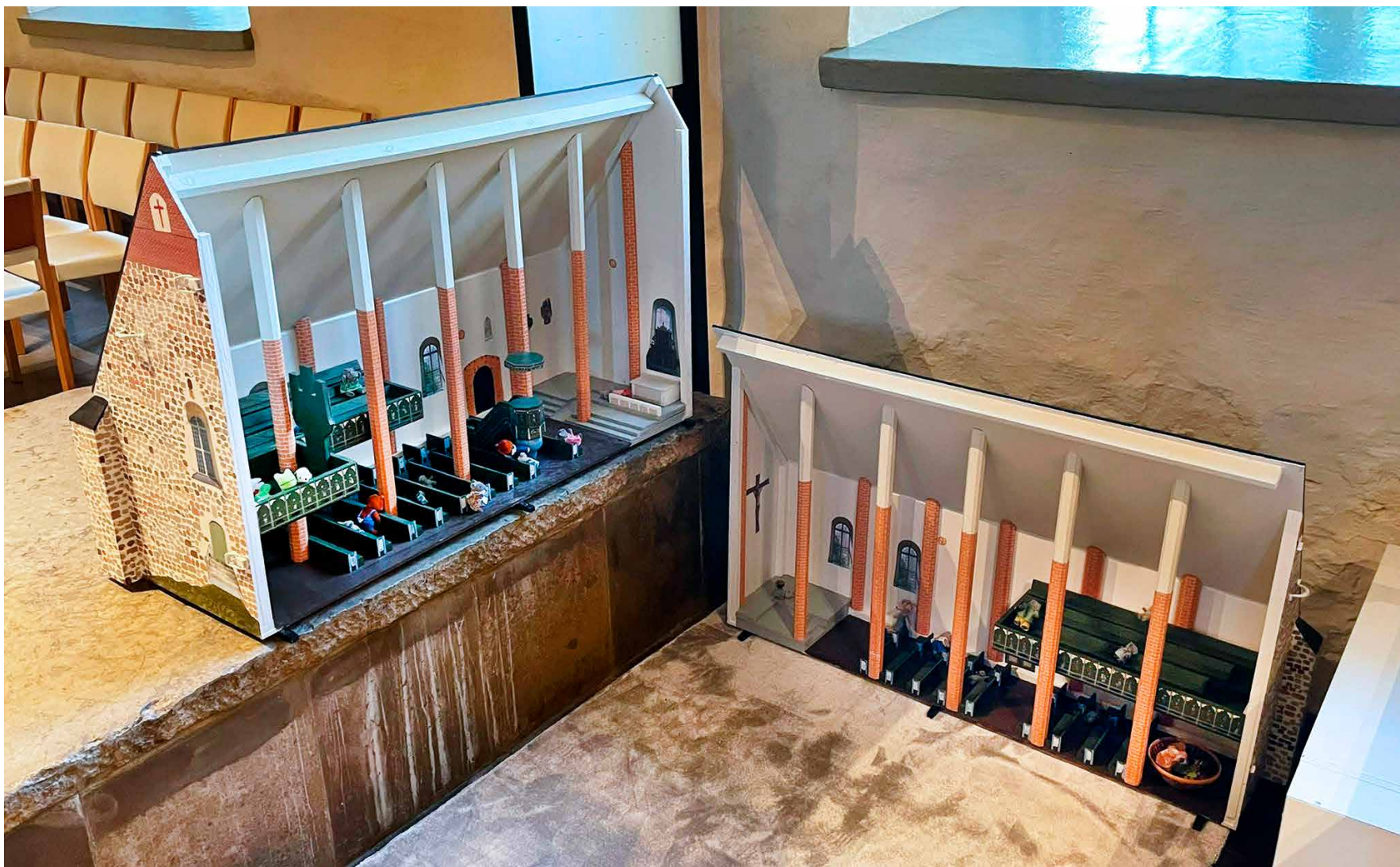
»Det behöver också finnas utrymme för att inte passa in, utrymme för att krascha, utrymme för att vara vilsen och utrymme för att växa.«

DET BEHÖVER finnas gränser, det behöver finnas regler, det behöver finnas ordning och någon form av struktur. Men det behöver också finnas utrymme för att inte passa in, utrymme för att krascha, utrymme för att vara vilsen och utrymme för att växa. Och kanske det viktigaste, det behöver finnas tillräckligt med stödjande resurser för att man ska kunna ta itu med det som genererar skoltröttheten och vilsheten.

Här tänker jag att församlingens roll blir allt viktigare. Tänk om vi kan ta tillvara möjligheten att erbjuda en trygg fristad med vuxna som ser, hör och bryr sig? Tänk om vår verksamhet får genomsyras av Kristus så att vi ser på djupet, så att vi ser med Guds kärlek på de människor vi möter.

Ingrid Björkskog är präst och just nu insnöad på surdegsbakning.

”Lillkyrkan” är Pargas kyrka i miniformat – både utvändigt och invändigt. FOTO: VÄSTÅBOLANDS SVENSKA FÖRSAMLING

”Lillkyrkan” har hittat sin plats

I Pargas kyrka finns nu en miniatyrversion av kyrkan, tillverkad av en lokal hantverkare. Där får barnen leka under högmässan.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

PARGAS Barnledarna **Linnea Hanka-lahti** och **Sofia Rinne** i Väståbolands svenska församling fick en idé: tänk om man skulle göra något i Pargas kyrka som fick barnen att känna att kyrkan är en plats också för dem?

– Först funderade vi på ett altare eller en lekhörna. Sedan tänkte vi: dockhus! Dockhuset blev sedan en kyrka, Pargas kyrka i miniatyr, berättar kyrkoherde **Sara Grönqvist** i samtal med barnledarna.

Tillsammans kom de på att det finns en lokal hantverkare som gör det mesta i trä: **Holger Kyrklund**. Han nappade på idén.

– Det är inte varje dag han får förslaget att göra en kyrka, säger barnledarna.

Firas på Mikaelidagen

”Lillkyrkan” finns i Pargas kyrka redan nu, och är i användning under förrättningar och högmässor. Kyrkan är en sorts lekstuga, som kan vikas ihop

så att den utvändigt liknar Pargas kyrka, och vecklas ut så att den ser ut som kyrkan ser ut på insidan.

– Den ska fungera som en sorts dockhus, där barnen får leka. Men den är så hög att man kan gömma sig inne i den, berättar kyrkoherde Sara Grönqvist.

På Mikaelidagen ska den invigas, även om den som sagt används redan nu.

– Lillkyrkan har hittat sin plats bredvid dopfunten, framme i kyrka. Dopfunten finns längst framme, vid altaret, och det är alltså meningen att barnen ska kunna leka där under högmässan.

Barnen i församlingens klubb får under intervjun frågan om vad de tycker om miniatyrkyrkan. Helt okej! lyder svaren.

»Barnen ska kunna leka där under högmässan.«

I Lillkyrkan bor för tillfället ett gäng med mjukisnallar.

FOTO: VÄSTÅBOLANDS SVENSKA FÖRSAMLING

Föddes ur samarbete

Inne i kyrkan finns djur i stället för dockor, för tillfället ca 10–15 mjukisnallar i olika storlekar.

– Men barnen hade kanske förväntat sig dockor.

Huvudpoängen med Lillkyrkan är ändå att barnen ska ha något att göra om och när de följer med sina föräldrar till kyrkan.

– Det som också fascinerar mig är att det här samarbetet mellan barnledarna och kyrkoherden uppstod när barnledarna hade en idé, och en bångstyrig kyrkoherde som jag klarade av att lyssna till den och få igång projektet. Det var helt tydligt något som många i vår församling brann för och gärna ville få igång! säger Sara Grönqvist.

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris kl. 9.54)

Fredag 29.9 Stefan Löv, Jakobstad

Måndag 2.10 Jan Hellberg, Karis

Tisdag 3.10 Kalle Sällström, Helsingfors

Onsdag 4.10 Camilla Lindberg, Raseborg

Torsdag 5.10 Susann Granlund, Korsholm

Fredag 6.10 Monica Slotte, Raseborg

Måndag 9.10 Janne Kütimaa, Saltvik

Tisdag 10.10 Kalle Sällström, Helsingfors

Onsdag 11.10 Camilla Lindberg, Raseborg

Torsdag 12.10 Susann Granlund, Korsholm

Aftonandakt kl. 19.15

Fredag 29.9 Camilla Klockars, Vasa

Lördag 30.9 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 1.10 Änglarnas dag. Textläsare: Sofia och Henrik Böckelman. Producent: Hedvig Långbacka (repris från 4.10.2020)

Måndag 2.10 Hedvig Långbacka, Åbo

Tisdag 3.10 Hedvig Långbacka, Åbo

Onsdag 4.10 Hedvig Långbacka, Åbo

Torsdag 5.10 Hedvig Långbacka, Åbo

Fredag 6.10 Samuel Erikson, Vörrå

Lördag 7.10 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 8.10 Det dubbla kärleksbudet. Textläsare: Linda Wahrman och Stefan Vikström. Producent: Hedvig Långbacka (repris från 11.10.2020)

Måndag 9.10 Camilla Klockars, Vasa

Tisdag 10.10 Karin Saarukka, Nedervetil

Onsdag 11.10 Karin Saarukka, Nedervetil

Torsdag 12.10 Mezmur Holmström, Åbo

Gudstjänst kl. 13.03

Söndag 1.10 Gudstjänst med Svenska lutherska evangeliföreningen. Predikant och liturg: Albert Häggblom. Körer: EvangelikidZ och Ungdomskören Evangelicum. Körledare: Sabina Sjöbacka, Niklas Lindvik och Henrica Lillsjö. Pianoackompanjering: Felix Lindvik. Kompband: Niklas Lindvik (piano), Jonathan Stenlund (elbas), David Forsblom (slagverk) och Tom Bergman (flöjt). Försångare: Henrica Lillsjö. Gudstjänsten sänds också i Yle Fem kl. 12.00.

Söndag 8.10 Gudstjänst med Betesda Church i Ekenäs. Predikant: Fredrik Martin.

Kommer i oktober!

Öken, snö och vatten

– Vägen genom Israel

Våren 2019 vandrade Elisabeth Stubb den drygt tusen kilometer långa Israelleden *Shvil Israel* med ryggsäck och tält på ryggen. Från kibbutzen Dan vid foten av berget Hermon i norr söker sig leden ner till Eilat vid Röda havets strand i söder.

Många av platserna hon vandrar förbi är bekanta från Bibelns skildringar och ger stoff för både andliga och aktuella reflektioner.

Häftad, Fontana Media

tfn 040 831 5897 • www.fontanamedia.fi • Södra kajen 8, 00130 Helsingfors

 Fontana Media

NYTT FRÅN DOMKAPITLET

Prästvigning 8.10.2023

Domkapitlet har beslutat godkända följande personer till prästämbetet och förordna enligt följande:

TM Wilhelmina Oldmark har godkänts för prästvigning och kommer förordnas som församlingspastor i Jomala församling.

TM Annica Smeds har godkänts för prästvigning och förordnas som församlingspastor i Karleby svenska församling.

Prästrättigheter

Domkapitlet har beviljat pastor Marie Nordenstorm från Svenska kyrkan prästrättigheter i den Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland.

Pastor Marie Nordenstorm förordnas sköta församlingspastorstjänsten i Eckerö-Ham-

marlands församling på viss tid 1.11.2023-31.10.2024.

Förordnanden

Kyrkoherden i Replots församling Camilla Svevar beviljas tjänstledighet 18.9.2023-17.9.2024 och förordnas som församlingspastor i Vasa svenska församling på viss tid 18.9.2023-30.6.2024.

Pastor Johan Kanckos förordnas som tf. kyrkoherde i Solfs församling på viss tid 1.9.31.10.2023. Kanckos har valts till ordinarie kyrkoherde i Solfs församling. Domkapitlet torde 10.10.2023 utfärda tjänsteförordnande till ordinarie tjänst.

Tf. kaplanen i Agricola svenska församling Tuija Wilman beviljas partiell tjänstledighet 1.10-31.12.2023.

Kaplanen i Kristinestads

svenska församling Markus Engström förordnas som tf. kyrkoherde 6-26.9.2023 under ordinarie kyrkoherdens tjänstledighet.

Prosten Boris Salo förordnas som tf. kaplan i Jakobstads svenska församling för viss tid 14.9-29.10.2023.

Domkapitlet beviljar församlingspastorn i Västabo-lands svenska församling Pär Lidén partiell tjänstledighet 1.10.2023-31.3.2024.

Lediga tjänster i stiftet

Kyrkoherdetjänsten i Karis-Pojo svenska församling

Kaplanstjänst i Kronoby församling (Terjärv delområde)

Församlingspastorstjänst i Esbo svenska församling

Val av medlemmar till stifts-

fullmäktige och ombud till kyrkomötet

Val av medlemmar till stiftsfullmäktige och ombud till kyrkomötet sker 13.2.2024. Domkapitlet har tillsatt en valnämnd för Borgå stift samt för Ålands prosteri:

Valnämnd för Borgå stift:

Gunnar Grönbom som ordförande och som medlemmar kyrkoherden Sara Grönqvist, prostens Anders Laxell, pensionären Marika Eklund-Pelto och pensionären Lars-Runar Knuts. Till suppleanter utser domkapitlet prosten Mårten Andersson, kontraktsprosten Mia Bäck, pensionären Arvo Björkroth, lagfarna assessorn Lars-Eric Henricson och universitetslektorn Siv Sandberg. Sekreterare: församlingssekre-

teraren Andreas von Bergmann.

Valnämnd för Åland:

Pensionären Patrik Donner som ordförande och som medlemmar pensionären Börje Lundberg och bibliotekarien Teresa Westermarck. Till suppleanter utser domkapitlet pensionären Göran Hansen, pensionären Inger Andersson och kantorn Katrin Gwardak. Sekreterare: kontraktsprosten Benny Andersson.

Följande sammanträde

Domkapitlets sammanträden 2023: 10.10, 23.11, 14.12.

Domkapitlet betjänar

Domkapitlet tar emot besökenligt överenskommelse. Domkapitlets personal nås per telefon och epost.

”HENNES VÄRLD HAR FUNNITS INNE I MIG”

Ett av de stora problemen vi har i vår individualistiska kapitalistiska värld är saknaden av just andlig gemenskap.

Samtalet med **David Sandqvist**, som har registrerat Ronja Rövardotter på Svenska Teatern, glider in på döden gång på gång.

– Ända sedan jag var liten har jag behandlat frågan om döden.

TEXT OCH FOTO:
CHRISTA MICKELSSON

David Sandqvist kan pusta ut. – Publiken har förstått vad jag har velat göra och har velat ta emot det. Det är en skön avslutning på en process som regissör.

Han är 28 år och redan ett namn i teatervärlden i Svenskfinland.

– Som konstnär handlar det om att få ett personligt förhållande till en stor mängd olika saker, också sådant som man ännu inte har upplevt i sitt eget liv. Jag har inte barn själv, men det är någonting jag drömmer om och länge velat ha. Jag är en omhändertagande person, säger David när han får frågan om hur han har beaktat föräldraskapet och döden i pjäsen, sin unga ålder till trots.

Redan som barn hade David Sandqvist mycket dödsångest.

– Ångesten kom när jag var fyra–fem år. Ända sedan jag var liten har jag behandlat frågan om döden och hur jag ska komma över den rädslan, eller hur jag ska kunna leva med den. I min världsbild tar allting slut, och det ger mening åt allt i mitt liv.

I uppsättningen av Ronja Rövardotter ville han göra Skalle-Pers död verklig.

– Jag ville inte att den skulle bli symbolisk utan konkret. Redan under första akten håller Skalle-Per på att bygga sin likkista.

Vilken karaktär i Ronja Rövardotter identifierar du dig med mest?

– Jag måste nog säga Skalle-Per. Han har en viss sorts lugn, en mognad. Jag har ofta fått höra att jag är en gammal själ.

David Sandqvist

Ålder: 28 år.

Yrke: Regissör, manusförfattare, skådespelare.

Familj: Flickvän, två bröder, mamma och pappa.

Bor i och är uppvuxen i Helsingfors.

Aktuell: Som regissör för Ronja Rövardotter vid Svenska Teatern.

Studier: Utexaminerad regissör från Teaterhögskolan.

Hemlig talang: "Jag är väldigt bra på att memorera sångtexter och årtal."

Det är länge sedan jag slutade feta och gå ut sent. Jag tycker mest om att sitta hemma och spela brädspel med mina kompisar, snacka om livets frågor och dricka lite vin.

Skådespelaren Simon Häger spelar Skalle-Per.

– Han var faktiskt den första som blev castad i maj 2022. Genast när jag fick veta vilka skådespelare jag hade att arbeta med visste jag att Simon skulle spela Skalle-Per. Han kom också till mig och sa att han gärna spelar rollen. Så det fanns genast från båda håll en känsla av att det här är rätt. Och han är helt fantastisk.

»Själv tycker jag att det har varit en jätteviktig del av min barndom att få ta del av historier som är ganska komplicerade.«

Vilken relation har du till Astrid Lindgren?

– Jag tror att jag har en ganska liknande relation som många nordiska barn som vuxit upp i en post-Lindgren-era har. Hennes värld har funnits inne i mig. I och med den här produktionen har jag verkligen insett vad hon har velat göra: Ägna sitt liv åt barnen, ta dem på allvar och behandla även livets svåra frågor. Det känns som att barnfilmer och -berättelser har blivit lättare att ta in och mindre komplicerade. Själv tycker jag att det har varit en jätteviktig del av min barndom att få ta del av historier som är ganska komplicerade. Världen är svår och det finns svåra saker man måste ta sig igenom.

Är du rädd för döden idag?

– Ja, det är jag nog. I den världsbild jag har är livet en slump och det finns många frågor vetenskapen inte ännu har svarat på. Vi förstår inte till exempel hur medvetandet fungerar. Döden är inte skrämmande i sig, men tanken av att tvingas igenom den där sista stunden och fatta att nu är det slut är skrämmande.

Har du ingen förhoppning om ett liv efteråt?

– Nej, det har jag inte. Men jag tycker att mycket av hela universum är ett stort mysterium. Jag är rädd för döden, men lika skrämmande är tanken att jag skulle leva för evigt.

Vad tycker du är viktigast i livet?

– Det finns ingenting som är mera värdefullt än tiden. Tiden man ger någon människa är oersättlig.

Vad drömmer du om?

– Jag har haft mycket att göra med människor som har väldigt konkreta drömmar, exempelvis ett visst mål med sitt yrke, att bo utomlands eller vad det nu kan vara. Mina drömmar har alltid varit ganska vardagliga. En stor dröm jag haft länge är att bilda familj, att få dela mitt liv med nästa generation.

– Jag har haft ganska mycket ångest i mitt liv: jag lider av ångestsyndrom, och har gått i terapi i flera år. Bara att ha ett inre lugn, att må bra och vara lycklig i sitt vardagsliv är en dröm som besannas.

Vilken är din relation till kristendomen?

– Jag har haft en väldigt ateistisk, eller icke-religiös uppväxt. Jag har inte fått ett förhållande till religion överhuvudtaget. Som ung var min världsbild mera svartvit – för att skapa sin egen identitet måste den kanske vara det. Jag tycker att det finaste med att bli vuxen är att man förstår att saker är ganska komplicerade och att de får vara det. Man behöver inte förstå allting. Och fast min världsbild inte är så där drastiskt förändrad så tycker jag att jag har blivit mer andlig i vuxen ålder.

– Det kristendomen står för och som lärs ut kan jag omfatta till stor del. Ett av de stora problemen vi har i vår individualistiska, kapitalistiska värld är avsaknaden av just andlig gemenskap. Våra liv är så jäkla komplicerade. Det finns så många svåra frågor om hur man ska leva. Man går genom livet, blir vuxen, blir gammal och förbereder sig för sin egen död. Jag saknar en gemenskap där man tillsammans kan behandla frågor som inte är materiella. Jag är avundsjuk på alla som kan hitta den gemenskapen någonstans.

Elva år och full av liv

”MAMMA, SKALLE-PER dog inte heller!”

Min elvaåriga avec är uppenbart lättad. Vi har just tagit del av den nyuppsatta pjäsen Ronja Rövardotter på Svenska Teatern och skådespelarna tar emot publikens jubel och tackar den berörda publiken. Skalle-Per, spelad av den briljanta skådespelaren Simon Häger, står livs levande på scenen, när han bara för några minuter sen dog i den outhärdligt sorgliga scenen i vilken den storslagna repliken ”Han fattas mig så att det skär i bröstet!” precis har uttalats av Mattis.

JAG BÖRJARGENAST förklara för min son hur det går till på en teater – och förstör kanske en del av hans teaterupplevelse. Hans tolkning av slutet av uppsättningen av Ronja Rövardotter borde vara bara hans egen, han borde inte behöva ta del av min krassa vuxenförklaring, full av realism och saklighet. Jag kan bara föreställa mig hur det är att vara elva år, full av liv och bära på en förhoppning att döden inte kommer än.

KONSTENS BERÄTTIGANDE är att den kan vara mer verklig än verkligheten själv, och Astrid Lindgrens litteratur är ett bevis på det.

Konstens berättigande är att den kan vara mer verklig än verkligheten själv, och Astrid Lindgrens litteratur är ett bevis på det.

RONJA RÖVARDOTTER HANDLAR om bland annat frihet, självständighet, mod, naturens mystik, lojalitet, konflikter, försoning, godhet och ondska. Men onekligen finns temat död i många i Lindgrens verk, också i verket Ronja Rövardotter.

”LIVET ÄR EN sak som man måste vara rädd om, förstår du inte det?” säger Ronja till Birk. Det är bland annat därför Skalle-Per är så viktig i Ronja Rövardotter. Mattis jämrar sig när Skalle-Per dör: ”Han har funnits jämt! Och nu finns han inte!” Då svarar Lovis: ”Mattis, du vet att ingen får finnas jämt. Vi föds och vi dör, så har det alltid varit.”

Christa Mickelsson är redaktör på Kyrkpressen, och Astrid Lindgren är hennes husgud.

”SVÅRT NÅ UT MED

Kristdemokraterna har under sommaren fått kritik för sin tystnad under regeringsförhandlingarna och för att partiet inte stått upp för de mänskliga rättigheterna.

David Pettersson, nyvald tredje viceordförande för partiet, ger kritikerna delvis rätt.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Till viss del är kritiken befogad. Vi har problem att kommunicera ut vår politik till väljarna. Vi saknar kretskansli och anställd personal utanför Helsingfors, säger han.

Han nämner ett beslut om cykelförmån som Österbottens välfärdsområde gjort nyligen som exempel. I ärendet hade det kommit in personalinitiativ samt motioner först från KD och senare också SDP.

– Men när beslutet om förmånen gjordes var det SFP som kommunicerade ut det. De var ju naturligtvis med om beslutet, men initiativet var inte deras. Så här fungerar det ofta.

Men David Pettersson försvarar också partiets tystnad under regeringsförhandlingarna.

– Ska man föra konstruktiv politik ska man inte kasta sten på varandra i offentligheten. Det vettiga är att ta diskussionen öga mot öga. Men tystnaden kan också ha sin förklaring i att media sällan frågar efter KD:s åsikt.

Att KD inte profilerat sig mera under sommarens rasismdiskussion ser David Pettersson också som en följd av kommunikationsproblemet.

– KD tar avstånd från all rasism. Punkt. Men när KD:s riksdagsgrupp gjorde ett uttalande där man tog avstånd från all form av rasism i form av ett pressmeddelande rubricerade media det *KD vill förlåta*. Det stod förvisso i pressmeddelandet att man måste kunna förlåta och gå vidare. Men vi ville lyfta fram vårt avståndstagande. Vi har att jobba på kommunikationen.

På tal om rasismdiskussionen ser han också en svårighet i den.

– På ett teoretiskt plan är alla emot rasism. Nu utmålas Sannfinländarna som ett mer rasistiskt parti än andra, vilket är fullt möjligt att de är. Men vem har inte skrattat åt Bellman som sköt noplisar. Det är också en form av rasism. Jag tycker man ofta tvär sina händer och framställer sig som bättre än andra.

Omedvetet val av parti

David Pettersson har alltid varit intresserad av politik och samhälle.

– När jag var liten var *TV-Nytt* klockan 18.15 och *Ett i naturen* mina favoritprogram i teve. I övre tonåren skrev jag in mig i Svensk Ungdom.

Att partiet sedan blev KD var ett omedvetet val.

– Min tidigare arbetsgivare ringde och frågade om jag ställer upp för KD i kommunalvalet i Pedersöre 2008. Hade han frågat för något annat parti är det mycket möjligt att jag ställt upp för det i stället. Men eftersom jag är en värde-

David Pettersson förespråkar lägre skatter, större individuellt ansvar och mindre statlig övervakning.

konserverativ person har jag idag svårt att se mig i ett annat parti än KD.

Han citerar ofta Winston Churchill som sagt att den som inte varit liberal i sin ungdom har inget hjärta, och den som inte blivit konservativ som äldre har ingen hjärna.

Det gick inte hela vägen 2008, men han blev då partiets första ersättare i fullmäktige och fick plats i dagvårds- och utbildningsnämnden. Nu är han ordförande för KD:s fullmäktigegrupp och fullmäktiges första viceordförande.

Under regeringsförhandlingarna satt David Pettersson som en av KD:s tre förhandlare i en grupp som funderade på jordbruket.

– Ärligt talat så var jag mest där för att lära mig förhandla. Min finska är inte så bra att jag

kan fundera på textformuleringar. Men det var intressant att se hur det går till. I vår grupp var det stor konsensus till skillnad från hur det var i en del andra.

Han ser en regeringsbas med Samlingspartiet, SFP och Sannfinländarna som den klart bästa för KD.

– Våra värderingar står närmast dem. Att det finns olikheter, problem och vildar i alla partier är en annan sak. Det har varit viktigt för oss att få regeringsprogrammet i mål och vända skutan med att stävja upplåningen. Det blir ändå svårt.

Vilka avtryck har KD gjort i regeringsprogrammet?

– Det var långt KD:s förtjänst att barnbidra-

VÅRT BUDSKAP”

»En del politiker har svårt att skilja mellan en misslyckad invandringspolitik och invandrare.«

Jag kommer också att vara en kontakt mellan partiledningen och den svenska organisationen och vara involverad i det nordiska samarbetet.

Orienterar inte KD:s ordförande i Sverige Ebba Busch partiet mer högerut än KD i Finland?

– Ebba Busch är väldigt höger, men det är jag också, så det tycker jag är en positiv sak. Jag hoppas att också KD i Finland orienterar sig mer högerut.

Hur långt högerut vill du gå?

– Samhället ska stå för utbildning och vård och erbjuda det åt alla invånare. Det är viktigt att vi har en bra offentlig service för det är ofta de minst bemedlade som är sjukast. Med den statliga översittande och övervakande byråkratien vill jag ha bort. Jag vill ha mera decentraliserat beslutsfattande och betydligt lägre skatter. Människan ska ha frihet och ansvar. Individens sociala ansvar borde vara större och den offentliga sektorns mindre. Var den här gränsen går är inte enkelt. Man får ju höra historierna om människor som far illa och inte får den hjälp de behöver.

Han kan omfatta den sannfinländska politiken ganska långt.

– Men Sannfinländarna har problem med de rasistiska uttalandena. Jag upplever att en del politiker, inte bara sannfinländare, har svårt att skilja mellan en misslyckad invandringspolitik och invandrare. Vi har ett systemfel, men fokus blir på människorna i stället för på felet. Man kan inte klandra en kvotflykting som kommer till Finland och som väljer att vara hemma och få allt av staten då man måste förtjäna över 3 000 euro i månaden för att det ska löna sig att arbeta.

Att ingen i KD:s nya presidium hör till den evangelisk-lutherska kyrkan är en nyhet för David Pettersson. Han bedömer ändå att majoriteten av KD:s medlemmar i Svenskfinland hör till kyrkan.

– Själv är jag barndöpt lutheran och har gått i söndagsskolan i baptistförsamlingen i Esse. Som ung var jag väldigt aktiv i den lutherska kyrkan, jag studerade teologi och blev teologiemagister. Men jag lämnade kyrkan för ett antal år sedan då jag hade känslan att ledningen hellre bortförklarade det som står i Bibeln än försökte förklara för sekulära människor varför vi tänker som vi gör. Jag saknar det rakryggade ledarskapet som står på Bibelns grund.

Sedan ett år tillbaka är han medlem i Missionsförbundets församling Ebeneser i Jakobstad. Familjen är fortfarande medlemmar i Pedersöre församling.

– Det är intressant att kärnan är väldigt lika inom de mer konservativa inomkyrkliga väckelserörelserna och i frikyrkan. Men uttryckssättet är väldigt olika. Jag sitter gärna stilla i kyrkbänken och nickar sällan bifallande till predikan medan andra står med uppsträckta händer och ropar halleluja. Även om jag är obekvämd med det uttryckssättet har jag inga problem med att andra gör det. Innehållet är ju det centrala. Det frikyrkliga sättet är mer glädjefyllt medan det är mer allvarstygnt inom kyrkan.

David Pettersson

Ekojordbrukare i Esse. Teologie magister, men inte prästvigd. Har kört mjölkbil i tolv år, vikariat som ungdomsledare i Esse församling och som trädgårdsombudsman. Ska börja köra buss i höst när han tröskat klart.

Nyvald tredje viceordförande för Kristdemokraterna. Deltog i regeringsförhandlingarna. Politiskt aktiv i Pedersöre sedan 2008. Numera fullmäktigegruppens ordförande och första viceordförande i kommunfullmäktige. Medlem i Österbottens välfärdsområdes fullmäktige och styrelse.

Gift, har fem barn.

get höjdes och att hemvårdsstödet räddades. Det var också stor press på stora inbesparingar på folkhögskolorna. Men vi var tydliga med att man inte kan spara på dem hur mycket som helst.

Inför senaste partikongress blev han tillfrågad om han ställer upp i valet som viceordförande.

– Det finns en tradition inom partiet att en svenskspråkig ska finnas i presidiet och jag var den enda uppställda. Vi har tioprocentigt understöd på svenskt håll och knappa fem i övriga delar av landet.

Som viceordförande har han närvarorätt i riksdagsgruppens gruppmöten varje vecka.

– Sedan innebär uppdraget att vi börjar fundera på de kommande president- och Europavalen

Då **Claus Terlinden** säger "min församling" syftar han på alla människor med intellektuell funktionsnedsättning inom Borgå stift. I den församlingen är tomt prat överflödigt och vänskap avgörande.

TEXT OCH FOTO: **REBECCA PETTERSSON**

"Hur kan man inte tvivla?"

Claus Terlinden växte upp i sydvästra Tyskland, lite norr om staden Stuttgart. Som barn och ungdom var den katolska kyrkan hans andliga hem. Som 16-åring lämnade han kyrkan och blev ateist.

– Jag tyckte det var fullkomligt orimligt att Gud skulle finnas.

I dag är Claus Terlinden omsorgspräst i den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Om det finns ett spektrum av tro så rör han sig lite fram och tillbaka, men sedan många år tillbaka sällar han sig till de troende tvivlarna.

– Om man möter världen med öppna sinnen, hur kan man inte tvivla på en god Gud? För mig handlar tro om att ändå tro på en god Gud, fast jag inte ser det. För jag ser det inte. Eller jag ser det glimtvis, men samtidigt finns det så mycket fel i den här världen, säger han.

Varför började du söka igen?

– Jag har alltid försökt förstå hur livet, tillvaron och den här världen funkar. Därför är naturvetenskapen också väldigt viktig för mig. Det som sparkade mig till den troende sidan igen var en biografi om Martin Luther King.

– Jag tänkte att om han gör det han gör på grund av sin kristna tro så måste det finnas något som är viktigt och värt att lära känna där.

Tillgänglighet är teologisk spetsforskning

I Tyskland började Claus studera teologi, men också svenska. Hans lärare i svenska var finlandssvensk och i slutskedet av studierna fick Claus ett stipendium som förde honom till Åbo Akademi. Sedan 28 år tillbaka bor han i Karis.

I Karis jobbade han länge som församlingspastor och kaplan. Församlingens diakon tog med honom till arbetscentralen vid Kårkullas serviceboende i Karis och han lärde känna människorna där.

– Jag gick en kurs med Nalle Öhman som då var omsorgspräst. Det var han som startade upp det här med att sprida det glada budskapet om hur man kan jobba med människor med intellektuell funktionsnedsättning inom kyrkan.

I dag är Claus Terlinden själv omsorgspräst, den enda i Borgå stift.

Många av de människor han jobbar med saknar språk och kan inte verbalisera sina tankar och känslor. Därför är musiken väldigt viktig i arbetet. En annan viktig aspekt är att fundera över

vad man egentligen menar med det man säger.

– Inom teologi och kyrka har vi ett gammalt språkssystem som samlat till sig en massa symboler och tankesätt under årens lopp. Jag upplever ofta att de inte funkar längre. Därför har jag funderat mycket på hur man kan översätta det till den tid vi lever i nu.

Jobbet som omsorgspräst är en förlängning av det.

– Nu jobbar jag med människor som delvis inte har något språk alls, hur förmedlar man den kristna tron då?

Vissa har ett begränsat språk och förstår inte symbolspråk, något som används flitigt inom kyrkan.

– Jag påstår att jag jobbar med teologisk spetsforskning med just den här gruppen människor. Man måste fundera mycket på vad det vi säger egentligen betyder. Som "frälsning". What?

»Jag påstår att jag jobbar med teologisk spetsforskning med den här gruppen människor.«

Hur förklarar man frälsning för någon som inte har ett språk?

– Ja, säg det! Hur förklarar man det för en person som är genomsnittsfuntad?

– Oftast har frälsning att göra något med att man stöter på utmaningar i livet och får sätt att hantera dem, att leva med dem eller att leva genom dem tillsammans med någon annan.

I det kristna symbolsystemet har frälsningen ofta förlagts till en annan tid, bortom döden.

– Jag tror det är obiblskt. Om frälsning ska ha någon betydelse så är det här och nu. Inte gick ju Jesus omkring och sa: "Jag ska hjälpa dig, men först när du är död och begravnen."

I den församling Claus Terlinden i dag jobbar i förklarar han frälsning genom gemenskap och att finnas till för varandra.

Ett annat knepigt begrepp är "himlen". Symbolerna talar om något verkligt, men samtidigt blir det helt fel om man tar det ordagrant.

– I berättelsen om Jesus förtydligas något, att det finns en välvillig kreativ öppenhet i framtiden

om man vill ta tag i den. Det är kanske där jag skulle placera ord som himmel.

Är tro som verbaliseras värd mer

Claus Terlinden har en tvådelad arbetsbild. Han jobbar praktiskt med att hålla andakter på dagverksamheter och boenden och organisera omsorgsskriftsskola. Han försöker också lansera "Mässa med alla". En mässa där man pratar lätt svenska och alla kan delta på sina egna villkor.

– Där pratar man inte om till exempel att Jesus bor i ens hjärta. Det blir alldeles konkret för människor som uppfattar det ordagrant.

– Jag kan inte alls säga att jag behärskar det här. Men det handlar om att vid varje ord och mening fundera: kan jag göra det enklare? Att till exempel prata om Gud som en far kan vara krångligt, vad betyder det? Istället kan jag säga att Gud bryr sig om dig.

Den andra delen av hans jobb går ut på att utbilda kollegor.

– Jag tror att alla församlingar har nytta av att bli uppmärksamma på de här frågorna. Jag hinner inte fara omkring så mycket så jag måste få mina kollegor i församlingarna att också sköta det.

Intresset för att jobba med tillgänglighet varierar, enligt Claus Terlinden. Många diakoner är väldigt duktiga på det.

– Men prästerna är så fokuserade på det där babbeljobbet som inte fungerar för människor med intellektuell funktionsnedsättning, och inte heller för många andra människor.

Han konstaterar att vi har en ganska intellektualiserad uppfattning av tro.

– Det funkar inte för många av mina människor. Därför måste jag fundera på vad tro egentligen är. Är det att man kan läsa trosbekännelsen? Jag kan tänka på många som egentligen inte kommunicerar, eller åtminstone inte verbalt på ett sätt som jag förstår direkt.

– Vad är tro för en sådan människa? Är min tro bättre eller mer för att jag kan verbalisera den eller är verbaliseringen bara en rolig lek som egentligen inte betyder så mycket? Ju mer jag funderar desto mindre vet jag.

Hur närmar ni er tron på en omsorgsskriftsskola?

– En jätteviktig sak är att vi firar mässa varje dag. Det hjälper inte att förklara hur man gör, utan man måste göra och göra. Jag använder

En av Claus Terlindens
favoritpsalmer: "Möt
mig nu som den jag är."

Omsorgsskriftskolan

Varje år ordnas en omsorgsskriftskola i Borgå stift. Verksamheten är ambulerande och ordnas på olika orter från år till år.

Under omsorgsskriftskolan är både kropp, själ och ande i fokus. Promenader, meditation, massage och kreativa inslag varvas med mässor och musik.

Det finns inget register för vilka församlingsmedlemmar som har en intellektuell funktionsnedsättning. Om du eller någon du känner vill delta i omsorgsskriftskolan, kontakta din församling för mer info.

stödtecken och vi sjunger mycket.

Vad gäller urvalet av sånger är det viktigt att samma strofer upprepas flera gånger, eller att det finns en bra refräng så att de som deltar kanske hinner lära sig någon strof utantill.

– Jag är ganska öppen för vad de kan. På en konfirmation ropade en konfirmand: "Kan vi sjunga Lille katt?" Jag sa okej, vi sjunger Lille katt som sista psalm.

Det är väldigt viktigt att dagarna är strukturerade.

– Det behöver de flesta ändå. Också vi i mitten av normalfördelningskurvan. Assistenterna är otroligt viktiga i det arbetet. De är dyra men värda sina pengar, och då får de ändå för lite betalt. Som assistent på en omsorgsskriba är man i elden 24/7.

Om man sammanfattar kretsar omsorgsskriban kring att få till små stunder av gemenskap. Några djuplodande konversationer blir det sällan, även om det också händer.

– Men alla känslor finns där. Det handlar om att få ha dem och att lära sig hantera dem.

Vad är det bästa med ditt jobb?

– Alla utmaningar och att det också är ganska roligt däremellan. Sen får man mycket kramar. Det är ett väldigt äkta jobb, tycker jag. Jag är oftast mycket välkommen dit jag kommer.

Men visst har det också funnits stunder då han inte varit särskilt välkommen.

– På ett ställe där jag haft sångstunder brukar en person stiga upp och säga: "Jag orkar inte med den här skiten." Det händer ju också i det helt vanliga församlingsarbetet, men där säger man det kanske inte högt.

Vad är mest utmanande?

– Att området är för stort. Jag lever med ett ständigt dåligt samvete för att jag inte hinner till alla ställen.

Vad kan vi tänka på för att göra kyrkan till en bättre plats för människor med intellektuell funktionsnedsättning?

– Kanske det som står i psalmboken: "Möt mig nu som den jag är. Håll mitt hjärta nära dig." Den sången tycker jag mycket om och den säger vad det handlar om.

Något som många i Claus Terlindens församling saknar är vänner. Om man vill göra något tycker han att man kan försöka bli vän med någon, och samtidigt vara öppen för att personkemin kanske inte funkar och att man i så fall behöver ta ett steg tillbaka.

– På sätt och vis är det kanske det som hela den kristna tron handlar om. Att vi ska bli vänner med varandra. Det är inte bara en feel-good-grej. Det är en ganska stor uppgift. Och igen, det är inget som gäller bara i min församling, det gäller hela kyrkan.

SEPTEMBERKRYSSSET

STAD Apg 19:1	HOJTA	VRET	INTERN	VAR BARTI- MAIOS Mark 10:46	VINST	SKYNDAT
→			↘	LEAS SON 1 Mos 29:34		
↗					TRÄD TÖLP- AKTIG	
GUDS- VÄLDE FART				INTER- VALL I MUSIK INGEN- TING		
↗			BARA HAN ÄR SOM EN TUGGA I MUNNEN			
KATT- DJUR TILL- LÄTELSE	PAULUS SEKRE- TERARE Rom 16:22	ÅNGEST		TILL	KUNGEN AV MOAB Dom 3:12	ÅDEL- GAS
↘	CREDO	KNIRKA RISTA	SEGER- GUDINNA	NÄLEN HAR BARA ETT	ANSIKTS- VATTEN	TILL- KNÄPPT SKOTER
↘				KÄND JANSSON		GYMNAS- TISKA RÖRELSE PÅ HÄST KÄJ EK
VÄXT				SKADE- GÖRELSE BUDGET		"ÖVER- ENS
↗			STRON- TIUM EN SANN ISRAELIT Joh 1:47		RIGIDITET LARS GÖRANSSON	MOTSATS TILLOFF FODRAL
VINDTÄT SPORT- JACKA	SKYLDIG	MÅTT PÅ ENERGI- INNEHÅLL I ETT ÄMNE			SMÄLLN	SPIO- NERAT
AME- RIKA		SKAPA	KANTON SCHWEIZ ANNA KARLSSON		SNÄTTA	TILLTALAT ARTIGT GROVT GRUS
↗		HUSDJUR OBE- TYDLIG		FÖR GITA	KAN GE BACKUP STÄPP OCH STÄNKKA	
STINKA	↘			LJUD FRÅN FÄGEL- UNGE	GÖRS I MUSIK	BÖRDAN ÖGRUPP VOTUM
STÄLLA BILEN	SEGT VIRKE KVÄR- LATEN- SKAP		"HENNA OCH ... Höga V. 4:13 KLÄNDER		EN- STAKA	ADULT- ORIENTED ROCK
↘			ÄR PARK I STAD RADIUM		MARIN REPTIL RUBIDIUM	LÄGGER SKYTT PAR
SETS MOR 1 Mos 4:25	PERSON MED INDO- EUROPEISKT SPRÅK			RÖ		ORDENS- MEDLEM
↘		LEJON I NARNIA BÖCKERNA		AKTIE- BDLAG	BRITISK METEO- ROLOG	
						BMA 2023

BRITT - MARI ANDFOLK

AUGUSTIKRYSSSETS LÖSNING

Bland de rätta lösningarna belönades följande med ett bokpris som kommer på pos-
ten. Vi gratulerar: **Olof Sundberg**, Borgå, **Elisabet Granlund**, Munsala och **Birgitta Sten**,
Borgå.

SKICKA IN!

Sänd in din krysslösning senast fredagen den 13 oktober 2023 till: Kyrkpressen, Söd-
ra kajen 8, 00130 Helsingfors. Märk kuvertet "Septemberkryssset". **För kännedom:**
de öppnade kuverten med kryssvar och adressuppgifter skickas vidare till Svenska
Lutherska Evangeliföreningen som tar tillvara frimärkena till förmån för missionsarbete.
Du kan också ta en bild av kryssset och skicka till layout@kyrkpressen.fi. De tre först
öppnade rätta lösningarna belönas med bokpris. Bibelpcitaten i kryssset är enligt Bibel
2000. Lycka till!

Namn & adress:

.....

.....

.....

BMA 2023	ADVO- KAT Apg 11	HUVUD- VÄR BOKST KORT	INTL VACKER	AKTI- NIUM	E	STÄRKA MAKEL JONAS	SNO- HYODA	A	POJK- NÄMMN	LEDIG	F	RATA
→	T	R	E	F	A	L	D	I	G	H		R
VAR MEGAS Est 2:3	E	U	N	U	C	K	G	N	E	T	I	G
ÄRTAL Est 1:18	Ä	R	T	A	L	A	N	L	E	T	E	I
DRUCK	T	E	J	U	P	Ä	N	Y	O	S	M	A
VAS ANTAL KRYSSOR AK	U	R	N	A	A	S	T	A	T	S	K	A
ALDER	A	L	D	E	R	A	T	O	R	Y	A	A
LARYNG	L	A	R	Y	N	G	I	T	R	O	B	
DUM	D	U	M	T	I	N	G	A	K	R	A	M
AKRONYM	A	K	R	O	N	Y	M	E	M	I	R	
LOK	L	O	K	A	O	R	T	A	O	R	K	
OC	O	C	E	A	N	A	S	S	D	O	R	
ACKJA	A	C	K	J	A	N	I	A	S	A	U	
KAV	K	V	I	T	E	T	A	I	D	A		
AROFULL	A	R	O	F	U	L	L	E	S	K	I	
OGA	G	A	A	R	O	N	R	I	N	G		

EXIST

**FLERSPRÅKIG FILMFESTIVAL
I MATTEUSKYRKAN**

ÅBOHUSVÄGEN 3

TO 5.10 - LÖ 7.10

To kl. 18:30 - Livet efter döden med svenskspråkig diskussion
 Fre kl. 13 - The Father med finskspråkig diskussion
 Fre kl. 18 - Leviathan med ryskspråkig diskussion
 Lö kl. 14 - Ensilumi med engelskspråkig diskussion

MER INFO matteus.fors@evl.fi
kontakt@forsamlingsforbundet.fi
 Ändringar i filmvalen kan förekomma.

Ett urval av höst- och julresor

Loppis i Luleå	6-7.10
Danskryssning på Viking Grace	11-12.10 & 29-30.11
Sthlm food & wine eller 'En dag i Stockholm'	10-12.11
Hantverksmässan i Tammerfors	17.11
Musikalen Moulin Rouge eller Julmarknader i Stockholm	23-26.11
En vinterkväll med Peter Jöback, Helsingfors	29-30.11
Umeå weekend - Greatest 80's och Gammlia julmarknad	8-9.12
Julstämning i Gamla Stan, Tallin	8-10.12
Julmarknader i Prag	9-12.12

Mer info om alla våra resor på hemsidan!

INGSVA www.ingsva.fi
RESOR • MATKAT info@ingsva.fi
 Tel.nr. 06-7811 703

Erik-André Hvidsten
- O Helga natt

Julkonsert med Erik-André Hvidsten.
 Gästartist: Kalle Moraeus.
 Thomas Enroth på piano.

5.12	Ekenäs Kyrka	kl 19.00
6.12	Borgå Domkyrka	kl 15.00
7.12	Kyrkslätt Kyrka	kl 19.00
10.12	Vasa Stadshus	kl 19.00
11.12	Munsala Kyrka	kl 19.00
12.12	Pedersöre Kyrka	kl 19.00

Biljetter: 32,50 € Netticket | Grand, Borgå | Luckorna
 Studioticket | Amalia Blommor, Nykarleby | Motel Marine

WWW.KYRKPRESSEN.FI

MARKNAD

UTHYRES

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionsbostäder. (cirka 30 m²) i Nordsjö, Hfors. Ej serviceboende. Tel. 050 555 0477
Ons kl. 10-15.

Rymlig möblerad 2r&k(112m²) med havsutsikt på Skatudden, uthyres från mitten av november. 1.700€/mån. En månads garanti. 040 5444408

Uthyrer etta i Munksnäs, balkong, översta våningen från 1.11. Svar till vivian.winqvist@gmail.com.

Fin etta i Sarfvik, 3km från metro. 595€. Tel 0503130774

KÖPES

Ungt par önskar köpa 3:a i södra H:fors- södra Esbo. 0407207685/Petra

Familj söker egnahemshus med egen strand eller strandtomt för egnahemshus från Emsälö, Tolkis, Haiko eller Hammars i Borgå. Kontakt: jessie.ekholm@gmail.com 0404811074 / Jessica

Din marknadsannons lämnar du enklast in via vårt webbverktyg som finns på **www.kyrkpressen.fi**. Priset är 4,50€ per rad. För annonser som lämnas in per telefon på nummer 040 831 6614 (ej sms) eller via epost till adressen **annons@kyrkpressen.fi** tillkommer en servicekostnad på 5€.

LEDIG TJÄNST

Malax församling söker en KYRKOÖKONOM (100 %)

Som kyrkoekonom ansvarar du bland annat för ekonomi, fastigheter och personalfrågor.
Mer info på **www.malaxforsamling.fi**

MALAX FÖRSAMLING
MAALAHDEN SEURAKUNTA

MED FINKÄNSLIG SAKKÄNNEDOM FRÅN ÅR 1945

BEGRAVNINGSBYRÅ
ARMAS BORG & Co Ab

Annegatan 12 00120 HELSINGFORS
www.armasborg.fi

Tel 612 9890
Jour 0400 977 000

1 behov av en hyresgäst?

Anlita den mest erfarna hyresförmedlaren!
Förmedling med omtanke sedan 1993.

Kontakta oss
tel. 09-17 17 44
eller via e-post
locus@locus.fi

LOCUS
LKV / AFF - EST. 1993

**Pedersöre prosteris
kyrkosångskrets r.f.
kallas till**

ÅRSMÖTE

i Esse församlingshem
onsdagen 11.10.2023
kl. 18.00.
Stadgeenliga ärenden.

Styrelsen

STENHUGGERI LEVANDER

-nya gravstenar
-gravering
-borttagning av gravsten
-återmontering av gravsten
-förgyllning/försilvring
-rätning
-slipning

-EN MINNESVÅRD VISAR
VÖRDAD OCH VÄRDIGHET
Rönbackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

BEGRAVNINGSBYRÅ HAUTAUSTOIMISTO

WERTHMANN

Fullständig begravningservice sedan 1912

KARIS

Köpmansg. 18, 044 509 1817

EKENÄS

Gustav Wasas g. 14, 044 509 1818

HANGÖ

Bulevarden 9, 044 509 1819

INGÅ, SJUNDEÅ

044 509 1817

DEJOUR 24h 0400 473 391

Har du antikviteter, arvegods, värdelösöre?

- Låt oss sköta försäljningen
- Vi köper även och betalar kontant
- Betjäning på svenska

AB GAMLA KARLEBY AUKTIONSKAMMARE

Folkskolegatan 1, Karleby
Mäklare Raul Pohjonen 044 913 8284

ANDETAG

Det här är ett blogginlägg från bloggen Andetag. I Andetag bloggar åtta olika personer om sina liv och sina tankar. Du hittar bloggen på **www.kyrkpressen.fi**.

En plats vid havet

VIKOM ut till skärgården halv elva på kvällen. Jag ser knappt min hand framför mig när jag försiktigt tar ett steg i taget för att med foten känna hur stigen går fram mot huset. När jag stiger ut ur det tätare mörkret bland träden, ut på den lilla gräsplätten före sandstranden och havet tar vid, överväldigas jag av stjärnhimlen. Havet som susar och brusar, vågor sköljer mot land och miljarder små stjärnor man aldrig kan se i en upplyst stad flimrar, skimrar, gnistrar.

Det är nästan för mycket för en liten mänska att uppleva.

OCH JAG vet att jag gjorde rätt som föreslagit att min man och jag skulle

»Hela min kropp
ropade efter hav
och skog.«

ta oss ut till landstället så här sent efter födelsedagsfest. Hela min kropp

ropade efter hav och skog. Men så här hade jag ändå inte väntat mig att bli välkommen av naturens Skapare, av min Frälsare och Gud.

JAG SÄGER ingenting när jag ligger mellan lakanen och hör havets brus, för min kropp är för trött. Men mitt inre bultar av tacksamhet. Jag ligger som i livmodern, jag ligger i Guds stora famn och alla problem, alla olösta frågor drunknar i himmelens och havets storhet, i det större, det fantastiska, i Herren själv. Här får jag vila och lasta av alla bördor. Jesus säger att hans ok är mildt. Hans bördor lätt. Ibland bär jag allt själv, märker inte hur jag samlar på mig.

DENNATTEN blev avlastningen och själavården väldigt konkret. För en känslig mänska kan stadsljuden slå som spikar in i en trött kropp. Då behövs hav som omhuldar, stjärnhimmel som visar proportioner, en liten stuga mitt i det stora, ett enkelt hem mitt i livets komplexitet.

Tacksam för andhål. Tacksam för platser som skänker mig ro. Tacksam för att få lämna mitt liv och mina bekymmer vid Kristi kors.

Jag lägger mig ner i frid och sover. Du, Herre, låter mig bo i trygghet. (Ps. 4:9)

CATHERINE GRANLUND

Bibeln

Evangeliets levande röst hörs överallt

Jag tror att Stefan Bergfors i sin insändare "Ska vi följa Jesus eller Bibeln" är på jakt efter något viktigt även om jag inte skulle kontrastera Jesus och Bibeln så som han gör. För utan Gamla och Nya testamentets heliga skrifter skulle vi inte veta något om Jesus. Den kända teologen Gustaf Wingren har som få lyft fram Guds ord som ett talat och levande ord. Och han följer då Martin Luther, som uppfattade Guds ord framför allt som *viva vox evangelii*, evangeliets levande röst. Han kunde då stödja sig på Paulus

"Det enda verkligt fullkomliga i våra kyrkor är faktiskt Andens verk genom Guds och evangeliets levande ord."

som t.ex. i 1 Thess 2:13 skriver: "Därför tackar vi också Gud för att ni lyssnade till Guds ord i vår

predikan och tog emot det, inte som människoord utan som vad det verkligen är: Guds ord, som också visar sin kraft hos er troende." Och bläddrar vi bakåt i samma brev ser vi att Paulus gång på gång låter förstå att hans predikan, detta "Guds ord", inte är något annat än det goda budskapet, evangeliet om Jesus Kristus framburet "med kraft och helig ande". Samma sak hittar vi mycket starkt också i början av Galaterbrevet.

Guds levande röst hörs genom hela Bibeln. Vår nicen-

ska trosbekännelse slår fast att den heliga Anden "har talat genom profeterna ..." och om vi lär oss att läsa GT på samma sätt som Jesus tycks ha gjort det, så får vi nog höra Guds levande röst överallt. Den studsar mot GT:s ställvis mycket skrämmande och motbjudande klippblock och den ljuder klart vid dess gröna ängar och klara källflöden – och sedan allra klarast förstås som den Gode Herdens röst i det nytestamentliga evangeliet. Hur viktigt är det inte att vi i vår förkunnelse låter evange-

liets levande röst höras kraftfullt och tydligt till omvändelse, befrielse och uppbyggelse. För kyrkan och en levande församling är – för att ännu citera Luther – ingenting annat än *creatura verbi*, en skapelse av Ordet och Anden. Det enda verkligt fullkomliga i våra kyrkor är faktiskt Andens verk genom Guds och evangeliets levande ord. Och till sist ett tack till Stefan som satte dessa tankar i gång!

ERIK VIKSTRÖM,
Borgå

Gemenskap på engelska

Kyrkan i Vanda och dess kyrkofullmäktige tog ett historiskt beslut

Kyrkan i Vanda och dess kyrkofullmäktige har tagit ett historiskt beslut om att ge grönt ljus åt planerna att grunda en engelskspråkig gudstjänstgemenskap. För detta ändamål grundades på fullmäktiges senaste möte 19.9 en engelskspråkig pastorstjänst. Den engelskspråkiga prästen kommer att få till uppgift att bygga upp och leda den nya gemenskapen.

År 2020 var invandrarnas andel av befolkningen 21,6 %. År 2040 beräknas andelen vara 35,9 %. Kyrkan i Vanda vill inkludera dessa i vår gemenskap. Initiativet till detta historiska beslut kom från Vanda svenska

"I bästa fall kommer den engelskspråkiga verksamheten att leda till att Kyrkan i Vanda får nya aktiva medlemmar."

församlingskyrkoherde Kristian Willis i samråd med Vanda svenska församlingsråd.

Då Vanda svenska är den enda församlingen i Vanda vars verksamhetsområde är hela Vanda, var det naturligt att gemenskapen kommer att lyda under just Vanda svenska och dess församlingsråd. Att vi dessutom har en ytterst motiverad kyrkoherde som brinner för att utveckla Kyrkan i

Vanda och vill att vi i allt högre grad skall inkludera de engelskspråkiga i vår kyrkliga gemenskap är ytterligare en faktor som starkt talar för att den engelskspråkiga gemenskapen administrativt sett skall höra under vår församling.

Församlingsmedlemmarna behöver inte oroa sig för att den svenskspråkiga verksamheten skulle bli lidande. Verk-

samheten kommer som sagt att ledas av en engelskspråkig präst och verksamheten kommer till 100 % att finansieras av Kyrkan i Vanda.

Vanda svenska kompenserar även för att vi har det administrativa ansvaret för den engelskspråkiga verksamheten. Med denna kompensation kan vi anställa en extra personresurs till Vanda svenska församling.

I bästa fall kommer den engelskspråkiga verksamheten att leda till att Kyrkan i Vanda får nya aktiva medlemmar och att en del av dessa blir medlemmar i Vanda svenska församling. Jag ser det som en

win-win-win situation.

Jag är stolt, glad och tacksam över att Kyrkan i Vanda har visat vår församling och vår kyrkoherde detta förtroende att bygga upp en engelskspråkig gudstjänstgemenskap i Vanda.

Jag vill även tacka Borgå stift och vår biskop som från första början ställt sig positiv till att verksamheten administrativt sett blir en del av Vanda svenska församling och Borgå stift.

JAN-ERIK "JEJE" EKLÖF
Vanda svenska församlings
viceordförande
Medlem av gemensamma
kyrkofullmäktige och kyrkorådet

Titta in på
WWW.KYRKPRESSEN.FI
för mer kyrkliga nyheter.

Byggnadsarbeten

BYGGFIX

Utför även dränerings- och
regnvattensarbeten för byggnader

Bygg.ing. Ulf Österback
0400-867 368 www.byggfix.fi

HÖSTREA!

Böcker ger ljus! Ladda upp med läsning när höstkvällarna mörknar.

CHRISTA MICKELSSON:

Ett blodkärl som brast
hft. 14,00

KATARINA GÄDDNÄS:

Bara vara
– En trasa i Guds skimrande väv
inb. 15,00

ALARIC MÅRD:

Begränsade är vi allihopa
hft. 10,00

GUSTAV BJÖRKSTRAND:

Livet är ett lagspel
– John Vikström som kyrklig ledare
och samhällspåverkare
inb. 15,00

BJÖRN VIKSTRÖM:

En gästfri Gud, en gästfri kyrka
hft. 10,00

BJÖRN VIKSTRÖM:

Kärlekens mångfald
– Sexualitetens, parförhållandets och äktenskapets teologi
hft. 8,00

**Läs mer på www.fontanamedia.fi.
Där hittar du också höstens nyheter
från Fontana Media och andra förlag!**